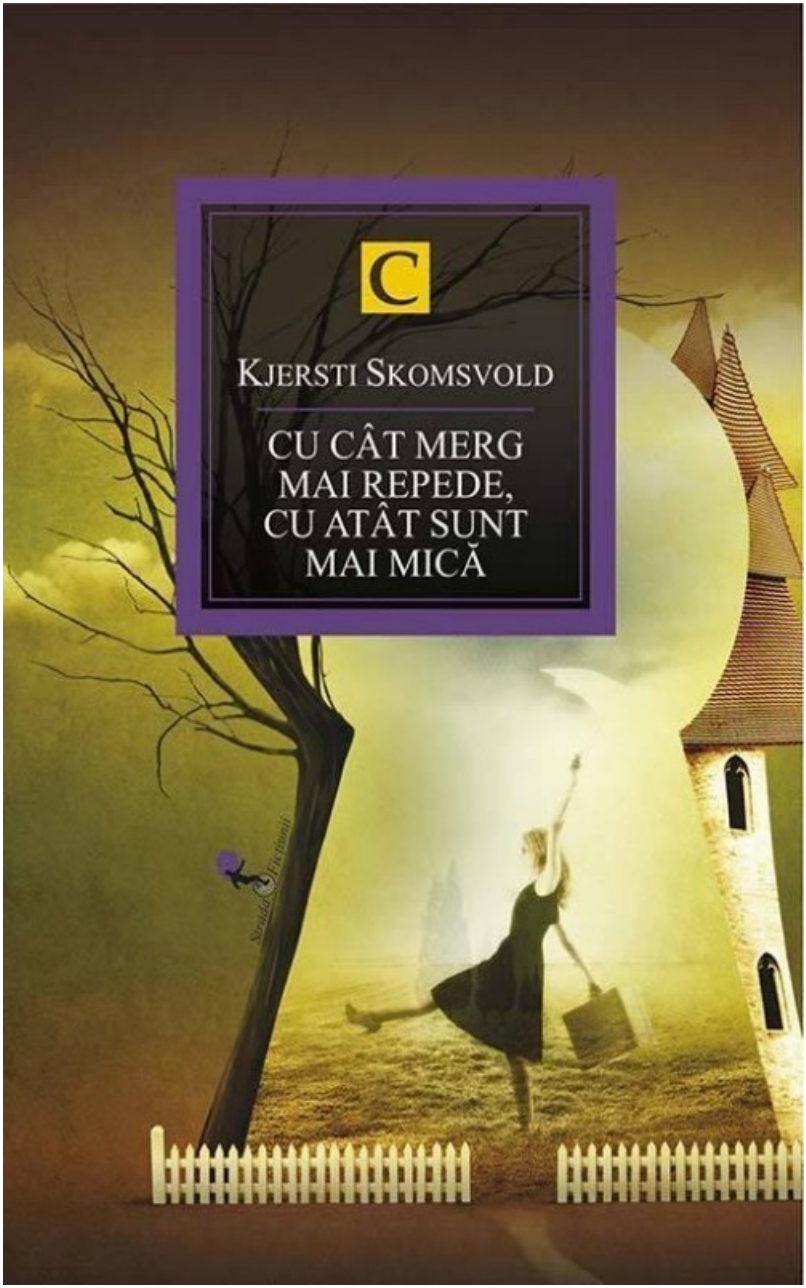
C
KJERSTI SKOMSVOLD
CU CÂT MERG MAI REPEDE, CU ATÂT SUNT MAI MICĂ

Kjersti Skomsvold

Cu cât merg mai repede, cu atât sunt mai mică

Traducere din limba norvegiană şi note de

Ivona Berceanu

Editura ALLFA

2013

Kjersti Annesdatter Skomsvold

JO FORTERE JEG GÅR, JO MINDRE ER JEG

Copyright © 2009, Forlaget Oktober A/S

CU CÂT MERG MAI REPEDE, CU ATÂT SUNT MAI MICĂ

Kjersti Annesdatter Skomsvold

Copyright © 2013 Editura ALLFA

ISBN ePUB: 978-973-724-802-2

ISBN PDF: 978-973-724-801-5

ISBN Print: 978-973-724-738-4

Redactare: Martin Zick

Tehnoredactare: Liviu Stoica

Corectură : Anca Tach

Design copertă: Alexandru Novac

Editura ALLFA

Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,

sector 6, cod 060512, Bucureşti

Tel.: 021 402 26 00

Fax: 021 402 26 10

Distribuţie:

021 402 26 30; 021 402 26 33

Comenzi:

comenzi@all.ro

www.all.ro

Această carte în format digital intră sub incidenţa drepturilor de autor şi a fost creată exclusiv pentru a fi citită utilizând dispozitivul personal pe care a fost descărcată. Oricare alte metode de utilizare, dintre care fac parte împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială a textului, punerea acestuia la dispoziţia publicului, inclusiv prin intermediul Internetului sau a reţelelor de calculatoare, stocarea permanentă sau

temporară pe dispozitive sau sisteme – altele decât cele pe care a fost descărcată – care permit recuperarea informaţiilor, revânzarea sau comercializarea sub orice formă a acestui text, precum şi alte fapte similare, săvârşite fără acordul scris al persoanei care deţine drepturile de autor, sunt o încălcare a legislaţiei referitoare la proprietatea intelectuală şi vor fi pedepsite penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată de elefant.ro

KJERSTI SKOMSVOLD

Kjersti Annesdatter Skomsvold s-a născut în 1979 la Oslo. A urmat un curs de creative writing la Academia Nansen din Lillehammer, desăvârşindu-şi studiile literare la Universitatea din Bergen şi la Universitatea din Oslo. Şi-a făcut debutul în 2009, cu romanul Cu cât merg mai repede, cu atât sunt mai mică (Jo fortere jeg går, jo mindre er jeg; Editura ALLFA, 2013), nominalizat la Premiul Asociaţiei Librarilor din Norvegia şi la prestigiosul Premiu IMPAC. Bucurându-se de mare succes deopotrivă în rândul criticilor şi al cititorilor, romanul a fost distins cu Premiul de debut „Tarjei Vesaas” al Uniunii Scriitorilor Norvegieni.

În 2012 şi-a publicat cel de-al doilea roman, Monstermenneske.

Vocea autoarei

„Am învăţat că, pentru un scriitor, singurătatea este un refugiu necesar. Cu adevărat miraculos la scris este tocmai faptul că atunci când iei stiloul în mână nu ai nevoie de nimic, prezenţa ta este suficientă.”

Pentru Espen, Åsmund, mama şi tata

Întotdeauna mi-a plăcut să duc lucrurile la bun sfârşit. O bentiţă pentru urechi, iarna, primăvara, vara, toamna. Viaţa profesională a lui Epsilon. Toate lucrurile puse la punct. Şi când nerăbdarea asta şi-a găsit urmarea Epsilon mi-a dăruit o orhidee de ziua mea de naştere. Nu era tocmai orhideea pe care mi-o dorisem cel mai tare; n-am priceput niciodată ideea cu florile, pentru că odată şi odată tot se ofilesc. Cel mai tare îmi doream ca Epsilon să se pensioneze.

— Dar am nevoie de un loc de refugiu, trebuie să fiu departe... zicea el dându-mi impresia că urmează să spună „de noi doi”.

Dar apoi zicea „de nuditate”.

— Te referi la mine? l-am întrebat.

— Nu dau niciun nume, mi-a răspuns.

Aşa că am început să mă dezbrac pentru orhidee, şi în curând i-au dat bobocii şi i s-au deschis florile trandafirii.

— Mi-aş dori să ai acelaşi efect şi asupra mea, a spus Epsilon.

Orhideea avea ataşată o carte de instrucţiuni, în care am citit că planta trebuie tăiată după ce a înflorit, aşa încât să dea din nou în floare peste şase luni. În fiecare zi o contemplam şi mă întrebam dacă va face flori curând. Până la urmă, nu am mai avut chef să aştept; deci trebuie să rezolv şi asta, mi-am spus în gând, şi i-am tăiat toate florile. N-au mai rămas decât doi lujeri subţirei.

— Ce s-a întâmplat aici? m-a întrebat Epsilon când a venit acasă de la serviciu.

— Era necesar, i-am spus. Nu-i mai dădeau florile. Dar nu te îngrijora, vor răsări altele peste şase luni, spre toamnă. Dacă aş mai fi aşteptat, riscam să nu mai înflorească până la iarnă.

A venit toamna, pe urmă iarna, a trecut şi primăvara, dar florile nu au revenit, orhideea murise, iar la următoarea mea zi de naştere am primit o pernă decorativă.

Aşa cum stau eu acum întinsă în pat, sunt exact opusul nerăbdării, şi mi-aş dori să pot să păstrez puţinul timp care mi-a mai rămas din această viaţă până în momentul în

care voi şti ce să fac cu el. Dar dacă nu merge aşa, va trebui să mă bag în congelator, şi n-avem decât unul mic, deasupra frigiderului. Afară se aude cum vin oamenii de la serviciu, gândindu-se ce să facă de mâncare la cină, iar eu zac aici şi mă gândesc că toate astea îmi amintesc de o carte citită cândva.

Poate ar trebui să sting lumina. Oricum nu mai contează, pentru că omul cu coasa vede şi pe întuneric, şi mă va găsi oricum. Îmi verific picioarele, mâinile. Mă întreb ce anume îmi va aduce sfârşitul. Îmi mişc degetele de la mâini şi de la picioare. Partea stângă a corpului este, fără îndoială, înţepenită. Şi partea dreaptă. Dar sigur va fi inima. Era ca un strugure înainte de Epsilon, acum e ca o stafidă. Sau poate vor fi amigdalele; nu prea te poţi baza pe ele.

Ar putea dura foarte mult până când cineva şi-ar da seama că am dat colţul. Am citit undeva într-un ziar despre un chinez care a zăcut mort în apartament timp de douăzeci de ani. Au dedus ziua în care a murit după data ziarului de pe masă, iar atunci când l-au descoperit nu mai era decât un schelet în pijamale. Nu vreau să ajung un schelet în pijamale. Dar poate încep să put îngrozitor, vecinii se vor gândi mai întâi la pakistanezii de la etajul întâi, dar când mai mulţi oameni se vor plânge de miros, atunci va veni cineva la bătrâna de la etajul trei. „Dar nu au împuşcat-o în timpul războiului?” vor spune ei. „Nu”, va răspunde vecinul cel mai apropiat, June. „Am văzut-o Crăciunul trecut. Trebuie să sunăm la Salvare.”

Când eram copil visam să fiu transportată cu ambulanţa. Dacă se întâmpla să fie vreuna prin preajmă, îmi împreunam degetele şi şopteam „Dă să fiu eu, dă să fiu

eu”, dar nu era niciodată pentru mine, întotdeauna ambulanţele se îndepărtau. Îmi dădeam seama după sunetul sirenei. Acum iarăşi aud sirena ambulanţei în depărtare. Ar trebui să vină după mine, pentru că am chiloţi curaţi şi voi muri în curând. De fapt, în ambulanţă se află cineva care şi-a pierdut cunoştinţa.

Afară se întunecă şi eu încerc să mă concentrez pe ceva folositor. Singurul lucru care mi se pare esenţial – care vor fi ultimele cuvinte.

— Probabilitatea ca noi să murim trebuie să fie mai mică decât ε, unde valoarea lui ε este una microscopică, i-am zis odată lui Epsilon.

Nu-mi stătea în fire să vorbesc astfel, şi-mi doream să fi spus altceva.

Aş vrea să spun ceva plin de înţelepciune, şi toată noaptea stau trează, încercând să găsesc ceva cu rimă. În adâncul meu am convingerea că voi rămâne întinsă aici. Dar apoi, când vine dimineaţa, simt cât îmi este de foame.

Epsilon spunea că statistica a dovedit că este cel mai probabil să mori în pat.

Poate ar trebui să mă ridic.

Trăieşte-ţi viaţa. Bucură-te de fiecare zi. Stau în faţa patului din dormitor; nu înţeleg cum vine asta – să te bucuri de o zi. Până la urmă decid să încep, ca de obicei, cu citirea anunţurilor funerare.

Dar mai întâi merg la baie. Port încă hainele de ieri şi, de altfel, de mai multe zile – rochia mea neagră. Ieri, rochia a fost extrem de neagră. Epsilon era un om mărunţel, şi nu pricep de ce oglinda este prinsă aşa de sus deasupra chiuvetei, dar el susţinea că este mulţumit atâta timp cât vede marginea oglinzii. Iar eu nu văd nimic în ea, atât sunt de gârbovită. Îmi întind spatele şi mă ridic pe vârful degetelor. Abia atunci îmi zăresc jumătate din chip în oglindă – parc-aş fi Nøkk[1]. Ciudat că eu sunt aceea. Mă privesc drept în ochi. N-are niciun sens să fii frumoasă dacă nimeni nu remarcă asta. Ies în hol să iau ziarul.

Este foarte probabil ca vecinii mei cei mai apropiaţi, June şi mama lui, să ştie de existenţa mea. Dar nu le voi lipsi. Ei sunt singurii în afară de Epsilon şi de mine care au locuit aici de când s-a construit blocul. Mi-l amintesc pe micul June de pe vremea când era copil. Mama lui nu poate pronunţa r-ul, şi fără îndoială că tatăl a fost cel care i-a ales numele – Rune. Ştiu că era destul de interesat de caracterele germane vechi. Iar mai târziu şi de contabile.

Mama lui Rune-June este una dintre puţinele persoane cu care am fost în relaţii de „bună ziua”, de pe vremea când eram proaspăt mutaţi în bloc, iar pe mine nu mă ducea capul mai mult de-atât. Spuneam „Bună ziua” de mai multe ori într-o zi. Asta a devenit repede ceva problematic. Dimineaţa era totul în regulă, dar apoi ne întâlneam pe când urca din pivniţă cu nişte cartofi sau eu veneam de la depozitul de biciclete. „Bună ziua”, o salutam eu din nou. Apoi dădeam din nou de ea în faţa spălătoriei, şi încă o dată câteva ore mai târziu. „Bună seara” şi „mulţumesc”[2], îi spuneam epuizată, cu un zâmbet. Când, mai târziu,

[1] Duhul apelor în mitologia scandinavă.

duceam gunoiul, în timp ce ea avea o treabă oarecare pe-afară, mă vedeam nevoită să mă prefac că nu văd prea bine noaptea şi că nu o observ. Pipăiam cu mâna până ajungeam la container, dar nu trecea mult şi venea ziua următoare, şi o luam de la capăt cu acea dureroasă horă a lui „bună ziua”. În condiţiile astea, a fost o uşurare atunci când soţul a abandonat-o pentru contabila de la etajul inferior, iar ea a încetat să mai iasă din apartament. June era încă un copil, dar trebuia să facă toate comisioanele, motiv pentru care nici nu e aşa de ciudat că nu a devenit un adult simpatic. El nu saluta niciodată atunci când ne întâlnea pe Epsilon şi pe mine, motiv pentru care nici eu nu-l salutam. După ce ea a surzit, l-am lăsat pe Epsilon să se ocupe de partea cu salutatul.

— Neaţa, îi spunea Epsilon. June nu-i răspundea, dar o dată i-a arătat degetul mijlociu.

— Ce ciudat, mi-a spus Epsilon, încercând să nu pară ironic, pentru că el nu era niciodată ironic. Nu am mai văzut genul ăsta de salut, a adăugat el.

— O fi ceva învăţat la cercetaşi.

Se întâmplă uneori, dimineaţa, ca June sau mama lui să scoată capul pe uşă exact în aceeaşi clipă în care eu deschid ca să ridic ziarul de pe preş, iar acest lucru este de fiecare dată ceva neplăcut.

Mă aşez la masa din bucătărie cu feliile mele de pâine. La a doua încercare deschid ziarul la pagina corectă. Ori de

[2] În Norvegia există obiceiul de a mulţumi unei persoane pentru data trecută când ai întâlnit-o sau ai fost in vizită. Formula este Takk for sist.

câte ori fac cumpărături la Centrul Tveita cumpăr Skolebrød[3], şi chiar şi în ziua de azi mănânc mai întâi mijlocul galben. Dacă anunţurile despre firmele care au dat faliment constituie fulgii de cocos ai ziarului, atunci anunţurile mortuare reprezintă chiar crema galbenă de vanilie. Astăzi mă simt uşurată că numele meu nu este printre ele. Chiar dacă un ferpar care să confirme că am existat mi-ar fi făcut plăcere. Ba chiar mi-a trecut prin minte să-mi scriu propriul ferpar, să-l trimit la ziar în avans şi să-i rog să-l publice când va fi momentul. Mai demult citeam anunţurile astea doar ca să mă bucur cu maliţiozitate că am trăit mai mult decât alţii, dar acum cred că nu are nicio semnificaţie, deoarece nu trăim decât o clipă, oricum am lua-o.

Astfel te ferecăm în inima noastră, te ascundem în adâncul nostru, acolo, în conştiinţa noastră, vei rămâne mereu liniştit, ca o amintire îndrăgită şi preţioasă.

Poate cineva îşi va aminti cât de frumoasă şi de amuzantă am fost. Dacă aş fi avut copii, ei ar fi moştenit talentele mele, oricare ar fi fost ele, iar mottoul vieţii mele ar fi fost transmis generaţiilor viitoare: „Aminteşte-ţi, draga mea fiică, atunci când eşti fotografiată, să-ţi umfli puţin buzele, expirând discret.” Fiindcă natura este preocupată doar cu păstrarea speciilor şi trecerea mai departe a genelor, nu dă doi bani pe indivizi, şi de fapt îşi doreşte ca indivizii să trăiască cât mai puţin timp posibil, astfel încât schimbarea generaţiilor să se producă mai repede şi evoluţia să se desfăşoare în viteză, astfel încât lupta pentru supravieţuire să primească un loc privilegiat.

[3] Are formă rotundă şi deasupra, în mijloc, se pune de obicei o cremă de vanilie.

— Natura se comportă într-un mod care este contrar intereselor pe care le manifestăm noi, ca indivizi, a spus odată Epsilon.

— Nu asta ţi-am spus eu dintotdeauna? l-am întrebat. De la moartea lui Stein, Epsilon s-a ferecat într-o carte.

— Ce citeşti de fapt?

— Citesc reflecţiile lui Schopenhauer despre moarte, a spus Epsilon. Încerc să mă împac cu gândul că Stein a murit.

— Dar tu nu eşti credincios, i-am zis.

— Nu.

— Atunci înseamnă că încerci să găseşti un alt răspuns cu privire la Stein? l-am întrebat din nou.

— Se prea poate, m-a aprobat Epsilon.

— Schopenhauer îţi aduce informaţii raţionale?

— Faptul că Stein ar fi trecut printr-o experienţă la care a fost supus voinţei lumii sună puţin exagerat, dar în presupunerea că trăieşte sub forma unui soi de câine – aici s-ar putea să existe un sâmbure de adevăr.

— Dacă îmi imaginez că într-o grădină, în urmă cu o mie de ani, un câine mânca iarbă drept soluţie pentru toate problemele lui, acel câine ar putea fi acelaşi cu cel care mănâncă iarbă acum? i-am zis. Şi dacă ar fi acelaşi câine, acest gând nu mă face să fiu fericită. Stein a fost Stein.

— Schopenhauer spune că trebuie să treci peste ideea de a-l considera pe Stein un individ, a spus Epsilon. Trebuie să reuşeşti să-l identifici cu întregul, pentru că, privindu-l ca pe o parte din întreg, lui sigur i-a fost rezervată o viaţă de câine pe o perioadă îndelungată.

Acum îmi dau seama că trebuie să trec peste percepţia mea despre mine însămi ca individ şi să mă identific cu întregul, dar nu izbutesc nicicum, prin urmare mă aflu cât se poate de departe de întreg. Dar poate nu este prea târziu, şi mă gândesc la posibilitatea ca cineva să mă observe în drum spre magazin. Dar ce voi face dacă se va întâmpla asta? Probabil nimic, şi poate că acest fapt va dezamăgi. Nu am auzit niciodată ca cineva să fie impresionat din nimic, iar mie nu-mi place să dezamăgesc pe nimeni.

Trebuie să petrec mult timp în faţa uşii de la intrare şi să mă uit pe vizor. Dar nu mă plâng. Este mai rău de cei care din cauza problemelor cu văzul sunt nevoiţi să poarte monoclu. Aştept până când pleacă şi vecinii de deasupra mea şi cei de la etajul meu, şi apoi mă concentrez să-mi dau seama dacă uşa de jos, de la ieşire, s-a mai închis de câteva ori. Abia pe urmă plec. Nu fac cumpărături la sfârşit de săptămână – e mult prea multă lume afară, şi e ziua în care Epsilon stătea acasă. Cobor cu mare grijă treptele dintre etaje, trecând rapid pe lângă uşile şi cutiile poştale ale vecinilor. Odată, numele meu era scris pe un catalog de cumpărături, şi a fost cât pe ce să comand „amuzantul şi deosebitul cap de elan din plastic, care răspunde mişcărilor din jur prin cântec, fapt care generează râsete şi voie bună; unde mai pui că nu are pereche”. Dar Epsilon m-a sfătuit să nu fac aşa ceva.

Când ies afară, mă forţez să privesc în sus. Ce soare bun, mă gândesc înainte de a privi din nou în jos, spre lucrurile care se iţesc pe marginea drumului.

A trecut o lună de când necrologul administratorului clădirii a fost publicat în ziar.

— N-a murit de moarte bună, am zis.

— Îmi pare rău să aud asta, a zis Epsilon, părând mai degrabă supărat că nu-şi poate deschide fermoarul de la geacă.

— Omul ar trebui să fie mulţumit că a apucat să atingă limita speranţei de viaţă, am spus.

Dar acum nu mai sunt la fel de sigură. Nu mai sunt sigură de nimic. Deocamdată curtea arată cam cum s-ar aştepta un snob din Makrellbekken să arate o comunitate din partea de est a ţării. Chiar dacă am văzut şi lucruri mai rele, tot mă frapează imaginea unui fursec cu cocos aruncat în gardul viu.

Două mame care-şi plimbă copiii cu căruciorul prin faţa blocului nici nu mă zăresc, chiar dacă nu mai fixez asfaltul cu privirea la fel de intens ca de obicei. Nu e bine, dar îmi este indiferent. Oricum, am văzut la televizor că azi nu se mai spune „bună ziua”, ci „care mai e treaba, frate?”, şi chiar nu mi-ar plăcea deloc să zic aşa ceva.

Merg pe trotuarul de pe marginea spaţiului verde dintre blocuri, apoi urmează un drum cu pietriş care traversează un pâlc de copaci. Acolo se termină Østmarka, şi mă despart doar cincizeci de metri de ieşirea de pe partea

cealaltă. Apoi o iau peste deal, înspre biserica ce arată ca un bazin acoperit, şi ajung la alimentară. Deşi merg destul de repede, nu mai transpir.

După podul din spatele alimentarei se află azilul de bătrâni, şi mă prefac că ar fi vreun club de motociclişti sau vreo şcoală de dans, sau altceva ce nu mă interesează. Am fost şi eu la lecţii de dans când aveam doisprezece ani. Toţi voiau să danseze cu frumoasa Ellisiv, iar ceilalţi copii făcuseră un fel de sistem prin care stăteau la coadă. Uneori, când ei se aşteptau mai puţin, ea se lăsa pe spate în scaunul-balansoar, speriindu-i intenţionat. Eu una dansam singură, o jumătate de oră dansam rolul fetei şi-n a doua jumătate executam paşii băieţilor.

Aerul este mai răcoros în magazin decât afară. Tocmai au deschis. De fapt, prefer să fie mai mulţi clienţi în magazin, ca să nu atrag atenţia. Obişnuiesc să cumpăr cam ceea ce cumpără şi alţii – este superb să mănânci cod cu sos la prânz când ştii că şi doamna dinaintea ta va găti acelaşi lucru. „Nu suntem singurii care mănâncă azi cod”, îi spuneam lui Epsilon. Ştiam că preţuieşte acest lucru.

Iau câteva mere de la raionul de fructe. După Cernobîl am început să-i decojesc merele lui Epsilon, ca să nu-i afecteze creierul radioactivitatea din coji. Pentru mine, şterg merele de rochie. Găsesc brunost[4] şi ştiu că lui Epsilon îi place. Eu prefer să mănânc dulceaţă de căpşune, dar borcanele de dulceaţă sunt imposibil de deschis, iar Epsilon nu-mi mai este de niciun ajutor. De altfel, îmi plac şi castraveţii muraţi. Mă trăsneşte ideea că aş putea să

[4] Sortiment de brânză care se produce din zerul rămas după procesarea brânzei. Are un gust dulceag şi diferite nuanţe de maroniu. Este întâlnită în toată zona Scandinaviei.

rog pe cineva care lucrează aici să-mi deschidă borcanul de dulceaţă de căpşune şi să-l înşurubez la loc numai până ajung acasă. Încerc să găsesc dulceaţa. Borcanele stau unul peste altul, de jos până sus şi chiar dacă-mi pun mâinile în şold, nu văd unde se termină turnul. Se pare că toate au capac metalic, aşa că iau unul care-mi este mai la îndemână.

Spre frustrarea mea, ambii angajaţi stau aşezaţi la casele de marcat, chiar dacă sunt doar eu în magazin. Nu vreau să-l fac pe vreunul să se simtă rău, dar se pare că niciunul dintre ei nu mă bagă în seamă, aşa că aleg băiatul. Mă gândesc că poate fata este angajată pe bază de comision, sau cel puţin aşa arată. Îmi pun lucrurile pe bandă, băiatul continuă să pălăvrăgească cu fata de la casa de marcat din faţa lui. Scanează borcanul de dulceaţă, iar eu nu mai apuc să-l rog să mi-l deschidă. Nu-mi spune cât costă, dar văd preţul afişat pe ecran. Când îi pun banii în mâna întinsă, sunt foarte aproape de unghiile lui, dar el nu ştie. Am plasă cu mine şi nu vreau să cer o pungă de cumpărături de sub tejghea; mă întreb oare ce or mai avea acolo jos. Îmi aşez lucrurile în plasă şi plec. Dacă aş fi răpită peste cinci minute şi poliţia i-ar arăta o poză de-a mea băiatului de la casă, ar declara că nu m-a văzut niciodată.

Urcuşul pe deal, pe lângă biserică, este destul de greu. La liziera pădurii mă bucură să văd că iarba a încolţit de-o parte şi de alta a aleii. Dar apoi, în spatele unor tufe, îmi cade privirea pe două picioare. Mă opresc. Puţin mai în faţă pe potecă stă un bărbat. Poartă pantaloni scurţi. Am presimţirea că mă aşteaptă. O fi cineva de la azilul de lângă biserică. Cred că seamănă cu cel pe care l-am văzut vara trecută în timpul caniculei. Se mişca asemenea

ştergătoarelor de pe parbrizul maşinilor, aplecat deasupra aspersorului, încercând să-şi astâmpere setea.

Vreau să fac cale întoarsă, dar ar fi prea evident. Dacă îl ofensez? Trebuie să merg mai departe şi să mă prefac că nu am observat nimic. Ca să mă prefac nepăsătoare încerc să fluier o melodie, dar nu reuşesc decât să scot aer pe gură – sună de parcă aş încerca să suflu într-o lumânare. Sunt la câţiva metri de el, mă priveşte drept în ochi, eu încetez să mai fluier, dar continui să merg.

— Scuze, spune el, ştii cât este ceasul?

Şi o spune de parcă ar fi cel mai firesc lucru din lume, şi aşa o fi – ce ştiu eu despre ceasuri? Al meu zace în podul casei, împreună cu almanahul din ultimul an de şcoală.

— Este nouă şi jumătate, îi răspund trecând prin dreptul lui, şi simt cum picioarele îmi merg singure.

— Mulţumesc, spune el.

— Şi eu, îi zic, şi uite cum conversaţia ia sfârşit în câteva secunde.

Inima-mi bate de să sară din loc, de parc-ar fi la zece metri înaintea mea pe alee, tocmai am purtat o conversaţie şi am contribuit la informarea societăţii, un străin a avut încredere în mine să îi dau ora exactă, iar cu timpul nu e de glumit.

— Timpul este totul, spun eu cu voce tare şi fără să clipesc.

Alerg până acasă încercând să-mi prind inima din urmă, mămicile bebeluşilor stau în continuare şi nu se gândesc la mine, dar nu-i nicio problemă, pentru că nici eu nu mă gândesc la ele.

Sus, în apartament, aşez cumpărăturile în frigider, apoi mă pun în fotoliu şi croşetez o bentiţă cu un model complicat în zigzag, în timp ce revăd chipul bărbatului de la marginea drumului. Teoria lui Platon trebuie că e greşită, pentru că nu reuşesc să-mi reprezint capul lui într-o formă mai apropiată de perfecţiune decât cea pe care o are în realitate. După ce mai croşetez încă trei rânduri, intru în bucătărie şi scot dulceaţa de căpşune, îmi canalizez întreaga forţă, dar nu pot s-o deschid. Încerc cu apă caldă şi apă rece cu mănuşi de plastic, bag vârful unui cuţit pe sub capac, iar într-un final încerc să sparg borcanul cu un desfăcător de conserve.

Mănânc pâine cu brunost dimineaţa şi la prânz, apoi zac toată după-amiaza şi toată seara în faţa televizorului, aşa cum obişnuiesc. Einar Lunde este prezentatorul ştirilor de astăzi, poartă un costum de un roşu burgund, culoare care nu este prea potrivită pentru cineva cu părul roşcat-deschis. Pare detaşat, ca de obicei, şi mă întreb dacă omul ăsta e conştient că va muri. Durerea este copleşitoare, dorul este imens, dar gratitudinea e cu atât mai mare.

Ar fi exagerat să spun că m-am trezit, pentru că niciodată nu cred că am dormit, iar dacă am dormit, atunci am visat cum stau întinsă în pat şi nu mă ia somnul.

Epsilon stă perfect nemişcat atunci când doarme; adesea pot să stau culcată mult şi bine fără să deschid ochii, încercând să ghicesc dacă se află lângă mine sau nu. Acum ies din cameră cu ochii închişi.

Am trăit mai mult decât braţele obosite şi mâinile harnice din anunţurile din numărul de azi al ziarului, tot aşa cum sigur am fost şi cea care a făcut cel mai puţin. Abia dacă am ieşit afară pe uşă. Oare din cauza asta nu mă mai satur de lumină? Poate că m-aş fi simţit mai bine dacă aş fi trăit o viaţă socială activă. Sau dacă aş fi călătorit în jurul lumii. Aş fi putut cel puţin să fac un tur al Suediei. Sau mai bine al Germaniei. Nemţii n-or fi fost ei nişte domni în război, dar nu sunt genul care să ţină supărarea, şi aş fi putut să stau la o cafenea din Hamburg flirtând cu chelnerul: Ich könnte dich auffressen, Reinhart.[5] Nu a spus H.C. Andersen că „a călători înseamnă a trăi”?

De asemenea, a mai spus că „doar prin acţiune viaţa capătă un înţeles”, iar eu m-am hotărât ca astăzi să port ceasul de mână al lui Epsilon, sigur n-ar avea nimic împotrivă.

— Acum ai nevoie doar de ceasul biologic, i-am spus când a venit acasă după ultima zi de serviciu, exact ca o pasăre călătoare.

Epsilon nu s-a entuziasmat la gândul ăsta, dar şi-a dat jos ceasul de la mână şi l-a pus pe noptiera lui, unde zace şi acum. Îmi tremură mâinile atunci când îl iau de acolo. Îl fixez pe încheietura mâinii stângi şi mă simt şi mai încovoiată, braţul cântăreşte o tonă, la fel ca şi capul. Epsilon ţine foarte mult ca ceasul să fie întors la timp, dar

[5] „Îmi vine să te mănânc, Reinhart” (germ. în original).

e deja oprit, de mai bine de-o săptămână. Îl întorc. Dacă aş fi îndrăznit să folosesc telefonul, aş fi putut suna la Frøken Ur[6], dar nu îndrăznesc să fac aşa ceva, mai ales că nu prea mi-e dragă. Simt că timpul îmi încalcă teritoriul şi mă destituie din drepturi, aşa că fixez ceasul după cum simt. Poate că mai mulţi mă vor întreba cât este ceasul, iar eu, care nu am izbutit niciodată să ajung cineva, pot să devin noua Doamna ceas. În loc de Frøken Sur[7]. Este o rimă ieftină, dar rimă.

Afară nu mă întreabă nimeni cât e ceasul, şi mă gândesc că poate aş avea mai mult succes dacă aş fi noul Christopher Hansteen. În loc de acoperişul Observatorului din Oslo aş putea să mă sui pe acoperişul blocului nostru în fiecare miercuri şi joi, cărând după mine doi cilindri de culori diferite. Aş înălţa cilindrii exact la ora doisprezece, pentru ca vapoarele din port şi oamenii cu binoclu din oraş să observe şi să-şi poată regla ceasurile.

De multe ori merg pur şi simplu la magazin, dar mă mai duc şi la bibliotecă, sau în faţa grădiniţei. La bibliotecă e frumos că, dacă ţi se pare că cineva urmează să-ţi vorbească, poţi duce arătătorul în dreptul buzelor, spunând „Şşş”. Tot aşa procedez şi în faţa grădiniţei. La magazin nu poţi face asta. Şi nici în alte locuri, de altfel. Nu prea ai mare lucru de făcut la bibliotecă, decât să citeşti. Dacă găsesc un titlu care are o recenzie atrăgătoare, atunci citesc mai mult decât câteva pagini de

[6] În traducere liberă, „Doamna ceas”. Denumirea este varianta populară pe care o foloseau norvegienii când se refereau la serviciul telefonic numit „Ora exactă”.

[7] „Doamna acră”.

la finalul cărţii. Astfel îi puteam spune şi lui Epsilon că am fost la bibliotecă.

— Nu-ţi strică puţină hrană spirituală, spunea el.

Dar el rareori punea preţ pe citate.

— „Când urâm pe cineva, urâm de fapt ceva din imaginea lui care se află ascuns adânc în noi înşine”, i-am spus atunci când mi-a reproşat că nu închid uşile de la dulap. Ceea ce nu există în noi înşine, nu ne deranjează.

— Eu închid întotdeauna uşile de la dulap, a ripostat Epsilon.

— Dar uşa sufletului tău este în orice caz larg deschisă, i-am zis.

— Aici s-ar putea să ai dreptate, a zis Epsilon.

Ultimul verset din Biblie zice: „Şi cine va scoate ceva din cuvintele cărţii acestei prorocii, îi va scoate Dumnezeu partea lui de la pomul vieţii şi din cetatea sfântă, scrise în cartea aceasta.” Cu atât mai mare mi-a fost surpriza să descopăr, după ce am dat pagina, că mai există o adăugire.

În faţa grădiniţei stau pe bancă, rezemată de spătar şi cu spatele către curte, şi ascult copiii. M-au învăţat cuvântul „homo”, iar eu i-am învăţat cuvântul „scatoalcă”, pe care ei nu-l mai auziseră niciodată înainte. Stau acolo până apare o pisică, pentru că, mai devreme sau mai târziu, întotdeauna apare una.

Iau un nou borcan de pe raftul cu dulceţuri, un alt tip de borcan, poate mai uşor de desfăcut. Încerc să deşurubez capacul, dar e prins ca-ntr-un cleşte. Acum sunt hotărâtă să-l rog pe băiatul de la casă, dar nu-mi duc ideea până la capăt, că mă şi răzgândesc. Iarăşi sunt laşă şi mută. Chiar dacă ieri am reuşit să vorbesc o dată, nu pot trăi toată viaţa din victoria asta. Douăzeci şi patru de ore cel mult. Pentru fiecare clipă de fericire pe pământ trebuie să plăteşti cu suferinţă.

Doar porumbeii şi pisicile te vizitează atunci când îmbătrâneşti. Oamenii cred că te vizitează alţi bătrâni, dar nu este aşa. „Gru-gru-gru", spun porumbeii din faţa magazinului venind drept spre mine, iar eu îi cert uşor, „Gru-gru-gru, în zbor te du, Gru-gru-gru, în zbor te du" aşa cum am învăţat la şcoală că spun porumbeii. Atunci porumbeii se întorc şi se întreabă ce face ea aici. Dar dacă vine vreo pisică, atunci eu sunt cea care se întoarce cu spatele la porumbei. O dată o siameză mare m-a urmărit până la blocurile din Tveita, până s-a plictisit de mers.

Epsilon s-a albit la faţă când i-am povestit asta, pentru că blocurile din Tveita îi amintesc de comunism şi de prostul gust şi de tot ceea ce e de rău augur. E greu să-l încadrezi într-un curent politic; el s-a codit să mă însoţească în Centrul Tveita şi după ce a scris careva cu litere mari „anarhie sau haos" pe chioşcul de hot-dog. Iar mie îmi spunea odinioară „hipioată". Asta pe vremea când deseori mergeam desculţă la magazin, şi uneori ţeseam covoare.

— Pot să intru în Partidul Socialist, am declarat într-o zi.

— Ai putea, da, a zis Epsilon.

— Am citit într-o broşură că taxa de membru nu este chiar atât de mare pe an, i-am zis eu. Trebuie doar să bifezi „dificultăţi financiare” pe formular. Şi aş putea încerca să deduc suma din impozit.

— Atâta doar că tu nu plăteşti impozit, a zis Epsilon.

— Şi acum sunt bucuroasă că nu plătesc, am ripostat eu, pentru că în cazul ăsta aş fi părut cinică.

— Într-adevăr, a spus Epsilon.

— Ca socialistă, aş fi genul acela drăguţ şi naiv, am continuat. Aş fi excepţia care confirmă regula.

Epsilon părea confuz. Amândoi pierduserăm firul discuţiei.

Continui să merg în sus, pe drumul care urcă pe deal şi trece pe lângă biserică. În faţa mea se deplasează un om pricăjit, cu ajutorul unui cadru pe roţi; sigur nici el nu e în stare să-şi deschidă singur borcanele cu dulceaţă, dar bănuiesc că se încumetă să ceară ajutor. Doar eu nu am curaj să rog pe cineva să mă ajute. Aş putea să-mi spun că e din cauza mândriei mele, dar nu-i adevărat, pentru că nu am niciun motiv de mândrie. Şi mă trăsneşte ideea că nu-i adevărat că singurul lucru pe care cineva îl poate face pentru el însuşi, ca să se simtă mai bine, este să-i calce pe alţii în picioare. Decid că trebuie să ajung în vârful dealului înaintea scheletului ambulant din faţa mea. Dacă reuşesc, poate voi fi mai mândră de mine.

Picioarele mele merg ca nişte ciocănele, se pare că pot şi să transpir, şi-mi spun în gând nişte vorbe de care nu crezusem că sunt în stare. Mă gândesc că alerg ca la un

marş sportiv, şi vreau să-mi mişc picioarele aşa de repede încât să nici nu poată fi detectate de ochiul uman. Sunt din ce în ce mai aproape de el, iar acum l-am depăşit. Depăşirea cuiva poate nu este ceva care să ajute societatea, dar este un sentiment plăcut, şi înaintez cu aşa o viteză, că aproape nici nu-l observ pe bărbatul din spatele tufişurilor. Tresar atunci când dintr-odată răsare lângă mine să mă întrebe cât e ceasul. Mă adun şi-mi ridic mâna stângă, care atârnă sub greutatea ceasului. Trebuie să mă ajut şi cu mâna dreaptă puţin.

— Şi azi e tot nouă jumate, spun eu, încremenind în loc.

Sunt un soldat la datorie, picioarele mele slăbite sunt lipite de deal. Poate că vrea să vorbească ceva cu mine. Nu sunt în stare să gândesc, nu îndrăznesc să spun nimic, mă tem că aş strica atmosfera plăcută. Fluier puţin, încercând să ignor banana pe care o ţine într-o mână. Printre buze, îmi scapă câteva note. Îi zâmbesc, dar el nu-mi răspunde cu un zâmbet.

— Bine, spune el şi dispare pe cărarea din pădure.

Un îngeraş a coborât spre noi, ne-a salutat numai şi-apoi s-a întors.

Asta fac şi eu.

Când sunt pe punctul de a mă fereca în apartament, se deschide uşa vecină şi iese June. Se uită la mine uluit.

— Cred că îţi merge îngrozitor, spune el.

Nu ştiu ce să-i răspund. Ce aş putea să-i răspund?!

Nu îndrăznesc să încerc încă o dată să deschid borcanul cu dulceaţă, prin urmare mănânc doar patru felii de pâine goale. Şi, la urma urmelor, ce sens mai are să ungi pâinea cu ceva?

— Îţi aminteşti când a trebuit să luăm autobuzul ca să culegem fructe de pădure? l-am întrebat. Ce găselniţă stupidă.

Epsilon şi cu mine luam cina. Aşa de puţin timp a trecut de atunci!

— Culesul fructelor de pădure a fost o tradiţie în familia mea, a spus Epsilon, aşa cum îmi mai spusese de nenumărate ori până atunci. Poate voia să mă dojenească pentru că am pus capăt acelei tradiţii? Mama era extrem de pricepută, a adăugat el.

Eu nu am cunoscut-o niciodată pe mama lui Epsilon, dar mi-o pot închipui foarte clar.

— Am venit după tine în autobuz, până în spate de tot, am continuat eu. Apoi, am aşteptat ca şoferul să ne încarce bagajul.

— Aşteptam foarte tare concediul, a spus Epsilon. Eram atât de obosit.

— Eu credeam că dormi atunci când stăteai cu capul pe umărul meu, i-am zis. Şi nu am presimţit niciun fel de pericol, dar când autobuzul de lângă noi a început să meargă, ai sărit în picioare şi-ai început să strigi: „A pornit, a pornit.”

— Am fost convins că autobuzul nostru e cel care a pornit înapoi, m-a lămurit Epsilon.

— Ceilalţi călători s-au uitat la tine de parcă... ştii tu, am zis eu.

— Unii au râs, a adăugat Epsilon.

— Dar le-a trecut repede, i-am reamintit.

— Mai puţin unuia, care n-a încetat să se holbeze.

— N-a fost ceva plăcut.

— Dar l-ai rugat să înceteze. Nu-ţi stă în fire să faci lucruri din acestea, aşa că am fost surprins.

— Şi pe mine m-am surprins, am spus. Am avut palpitaţii mult timp după aia.

Epsilon mi-a zâmbit de peste masă.

— Gingiile tale au o culoare sănătoasă, am remarcat eu, gândindu-mă că este ceva promiţător pentru viitor.

Privesc afară pe geam la apartamentele din blocul de vizavi. Ce ciudat! Când te gândeşti câţi oameni locuiesc aici, ducându-şi liniştiţi traiul. Nimeni nu dă pe la mine şi pe la Epsilon. Atunci, la ce sunt buni vecinii de peste drum? Se plimbă prin apartamentele lor şi se prefac că nu vor muri, dar vor muri, şi cei de la magazin vor muri, şi bătrânul ăla cu cadru poate că a murit.

Îţi dorim linişte şi pace, dar dorul nostru e imens.

Pot fi foarte haioasă. Îmi aduc aminte de un banc pe care l-am inventat odată.

— Ai auzit de bărbatul care era aşa de slab încât avea o singură dungă la pijama? l-am întrebat pe Epsilon.

— Da, a răspuns el.

— Este imposibil, i-am zis, pentru că tocmai l-am inventat.

— Nu, sunt absolut convins că am mai auzit de el înainte, Mathea, mi-a zis Epsilon.

— Da, ai dreptate, i-am răspuns. Într-adevăr, este un articol despre el în revista Peste 60.

E tipic, după ce ai născocit un banc superb, ai impresia că l-ai mai auzit. Mi se întâmplă şi mie exact la fel. Dar asta nu mă împiedică să râd şi să-i spun lui Epsilon că sigur sunt cea mai amuzantă fiinţă pe care o cunosc.

— Tu oricum nu cunoşti pe nimeni în afară de mine, a ripostat el.

— Şi totuşi…

Cât de tristă va fi lumea când Mathea cea voioasă nu va mai exista. De fapt, cel mai trist va fi pentru mine. Mă întristez o secundă şi mă decid să construiesc o capsulă a timpului. Trag cuvertura la o parte, îmi cobor picioarele peste marginea patului şi le vâr în scămoşaţii papuci de

casă din fetru ai lui Epsilon. Merg la bucătărie şi caut ceva sub chiuvetă. După găleţi şi cârpe găsesc o cutie veche de carton în care au fost sticle şi soluţii pentru curăţat, fiindcă Epsilon cumpăra întotdeauna cantităţi industriale deodată, din motive necunoscute. „Economic”, scrie pe cutia din care îmi fac testamentul. O aşez pe masa din bucătărie şi o contemplu, dar după ce cumpănesc puţin îmi dau seama că nu corespunde şi că trebuie să îngrop ceva care are o semnificaţie. Ştiu ce trebuie să fac.

Epsilon stătea şi privea în gol. Credeam că se gândeşte la probabilităţi, dar mi-a spus deodată:

— Am să fac o ladă pentru tine.

— Dar nu am murit încă, i-am zis.

Pe vremea aceea nu-mi era greu să glumesc pe tema morţii.

— Nu, Mathea, te rog, a zis Epsilon.

Stăteam în fotoliu şi croşetam o bentiţă cu model de flori de hamei, pentru că pe Epsilon începuseră să-l doară urechile; nu tolera prea bine vremea umedă.

— E greu de croşetat o cordeluţă care să le amintească urechilor de vară, i-am spus. Dar o să fac şi eu ce pot.

Amândoi căzuserăm de comun acord că trebuie să ne întoarcem acasă mai devreme decât de obicei din excursia noastră cu cortul de la Lutvann, pentru că hainele, alimentele şi toate lucrurile erau ude, şi nimic nu avea timp să se zvânte până la următoarea ploaie torenţială.

— Am să fac o lădiţă care să stea lângă fotoliul tău, care, de fapt e al meu, şi-a continuat Epsilon ideea.

— Dar fotoliul este deja atât de uzat încât nu-ţi mai e de folos, am răspuns.

— Orişicum, a zis Epsilon. Poţi să-ţi pui acolo lucrurile pentru croşetat. M-am şi gândit la dimensiuni.

A stat plecat câteva ore. Nu a fost el niciodată foarte priceput la asemenea lucruri şi nici n-a făcut vreodată pe tâmplarul. Când cântam melodia aia despre fabrica de cherestea de la malul mării, abia reuşea să mă îngâne la refren. Dăltuiesc în sus şi-n jos, tot cioplesc în jos şi-n sus. Tocmai ce terminasem de croşetat cordeluţa, când Epsilon a intrat pe uşă cu trei scânduri, ciocan, ruletă şi cel mai scump ferăstrău pe care l-a găsit în magazin.

— O invenţie deşteaptă, a zis el. Pot să fac nişte ornamente superbe cu asta.

— Îmi aminteşte de ceva, i-am răspuns.

— De ce anume? m-a întrebat el.

— Nu ştiu, i-am spus.

Iniţial l-am lăsat să meşterească pe verandă fără să mă amestec. Stătea acolo cu bentiţa pe urechi, măsurând şi tăind cu fierăstrăul ici şi colo. Nu părea să aibă niciun fel de spor, aşa că l-am întrebat dacă îl pot ajuta să taie cu fierăstrăul. A spus că i-ar prinde bine ajutorul meu, pentru că astfel putea să se concentreze la măsurători.

În ultima lui zi de concediu cutia a fost gata, şi nici că ar fi putut să iasă ceva mai frumos. Epsilon o lăcuise, iar când am deschis încuietoarea şi am privit înăuntru am văzut că scria cu litere arse pe fundul lădiţei „Iubitei mele Mathea”. De obicei îl auzeam spunând „te iubesc” doar după ce ne întindeam seara în pat şi el credea că am adormit, iar apoi răspundeam cu Ich liebe dich von ganzem Herzen[8], când credeam că el a adormit. M-am înroşit atunci când am citit cuvintele de pe fundul lădiţei, iar Epsilon s-a înroşit şi el. Niciunul dintre noi nu a mai spus nimic.

A trecut o eternitate de când Epsilon a aşezat mândru lădiţa lângă scaun şi de când eu, cu mult fast, am pus croşetele în ea. Mi-aş dori ca altcineva să ştie despre toate acestea.

Aşez toate bentiţele de urechi – sigur sunt peste şaptezeci, iar unele sunt de-a dreptul minuscule – în cutia de detergent şi apoi ridic lădiţa goală pe masa din bucătărie. O să îngrop lădiţă asta, iar ce e în ea va spune ceva despre Mathea Martinsen şi despre cum şi-a petrecut viaţa. În cazul ăsta, trebuie să încep cu o bentiţă pentru urechi. O scot pe cea verde-deschis, care are un buzunăraş într-o parte, pentru mărunţiş, şi-i prindea bine lui Epsilon când mergea la magazin. Sau putea folosi pentru camuflaj dac-ar fi venit vreun război. Plus că ar fi putut ţine acolo praf de puşcă. Pe interior este albă, şi o putea purta şi pe partea asta, iarna. Pun bentiţa pe masă, lângă lădiţă.

Intru în cameră şi rămân în picioare pe covorul verde care acoperă podeaua dintr-un perete în altul. L-am cumpărat pentru că voiam să creăm senzaţia că avem iarbă pe jos.

[8] „Te iubesc din toată inima” (germ. în original).

Ba chiar i-am propus lui Epsilon să vopsim tavanul albastru, atunci, pe loc, dar el a zis că mai bine am ieşi pe-afară.

O bună parte a vieţii mele mi-am petrecut-o în faţa televizorului. În fond, trebuia să obţin ceva în schimbul banilor daţi pe abonamentul TV. Dar Einar Lunde nu are loc în lădiţă, şi ăsta e un lucru bun.

Pe măsuţa de lângă canapea se află cărţile cu care jucam Fata bătrână. Nu jucam prea des jocul ăsta, pentru că eu îmi pierd repede răbdarea, iar Epsilon era zgârcit şi-i lua câteva minute bune să calculeze probabilitatea pentru fiecare carte; iar eu nu pot să joc fără să am o miză, oricât de mică.

Pe raftul din bibliotecă este aşezată fotografia noastră de nuntă. O iau de acolo, îi şterg geamul de praf cu palma. Eu nu mă văd foarte clar în fotografie, pentru că fotograful a folosit drept fundal un carton de aceeaşi culoare („ca un apus de soare”, a zis el) cu rochia mea („un vis de culoarea piersicii”, scria în anunţul din ziar). Cu vanitatea afişată pe buze îl privesc pe Epsilon, întrebându-mă dacă-şi dă seama în ce s-a băgat.

De altfel, nu mai este loc de prea multe în biblioteca ticsită cu cărţile lui Epsilon şi toate anuarele Biroului Naţional de Statistică. Mai puţin volumul din 1880. Stau toate aliniate, şi nu am inima să le scot din rafturi.

— Ştiai, Mathea – a zis el odată, foarte demult, dar îmi amintesc de parcă ar fi fost ieri –, că atunci când vine vorba despre o moarte violentă, adică despre foc, otrăvire, înec, plante otrăvitoare şi animale veninoase, omucidere,

etcetera, etcetera, bărbaţii sunt la fel de mulţi ca femeile? Dar când vine vorba despre căzut, femeile îi depăşesc pe bărbaţi cu mult...

— Parcă rimează, i-am răspuns.

Epsilon doar m-a privit de parcă nu-i venea să creadă ceea ce tocmai citise. Până la urmă am început să râd. Aşa reacţionez ori de câte ori nu ştiu cum se aşteaptă ceilalţi să reacţionez. Epsilon m-a apostrofat că nu e nimic de râs, ba din contră, chestia ar fi trebuit să mă pună pe gânduri.

Toate cărţile sunt aşezate pe rafturi, mai puţin volumul pe care-l citea Epsilon, şi nici atunci nu-i plăcea spaţiul gol care se crea. De asta nu exista niciodată un volum de statistică pe noptiera lui. Pe noptiera mea este Biblia, pentru că Epsilon spunea că statistica a demonstrat că este cea mai frecventă carte de pe noptieră, şi acest motiv este unul destul de bun.

În dulapul din dormitor atârnă hainele noastre. Caut rochia de mireasă, ca să o pun în capsula timpului. Mă gândesc la ce se va întâmpla cu toate lucruşoarele noastre. Probabil că vor fi aruncate laolaltă cu toate amintirile legate de ele. Şi mă întreb care o fi cel mai adânc lac din lume.

Mi-am privit picioarele lungi de la celălalt capăt al meu. Stăteam cu ele în apă. Degetele de la picioare se întindeau spre soare ca nişte copii flămânzi care se întind după bolul cu mâncare. Picioarele mi-au crescut mai repede decât celelalte părţi ale corpului. Au crescut de tot până la vârsta la care am început să merg la şcoală. Ţinând cont de

dimensiunea capului, cred că natura a făcut o glumă plină de tâlc: m-a ajutat să-mi păstrez echilibrul. Epsilon stătea întins pe burtă lângă mine şi îndepărta cu mâna firicelele de nisip de pe pagina cărţii, mijindu-şi ochii ca să citească literele. M-am uitat scurt înspre cort, gândindu-mă dacă să-mi aduc sau nu lucrurile pentru împletit.

— Dacă vine cineva, trebuie să te îmbraci, a spus Epsilon.

— Aştepţi pe cineva? l-am întrebat.

— Pot să treacă drumeţi pe-aici, mi-a răspuns Epsilon.

M-am gândit că există un început pentru toate şi m-am îmbrăcat.

— Îţi aminteşti de vremea în care nu aveam sprâncene? l-am întrebat. Epsilon frunzărea cartea. Am continuat: A fost grea comunicarea dintre noi în perioada aia.

Epsilon nu mi-a răspuns.

— Vorbeam despre tensiunea care plutea în aer şi care marca ceea ce se petrecea între noi doi. Dar tu ai crezut că mă refer la tensiune la propriu.

Mi-am luat privirea de la soare şi am dat cu ochii de Epsilon. Nu părea să fi fost atent la ceea ce-i spusesem.

— Ai mai auzit asta înainte? l-am întrebat.

— Am fost acolo, mi-a răspuns el.

Am îndepărtat o buburuză de la urechea lui şi am povestit mai departe:

— Mi-ai spus odată, la modul cel mai serios, că în cazul în care aş fi lovită de un fulger ar trebui să-mi adun picioarele, pentru a evita formarea unei tensiuni care poate fi fatală.

— Este un lucru cunoscut, a spus el. Nu mi-a dat prin cap că discutam despre altceva decât despre fenomene.

— Exact, i-am zis eu. Mulţi oameni cred că avem sprâncene ca să nu ne intre transpiraţia în ochi, dar de fapt le avem pentru a putea comunica cu alţii. Ne dezbrăcăm?

Stăteam în apa lacului Lutvann până la brâu, aşteptându-l pe Epsilon. A intrat în apă pe vârfuri, aproape într-o dungă, ca un crab. Am scuturat din cap.

Masa din bucătărie începe să se umple şi se apropie seara. M-am ocupat de asta o jumătate de noapte şi o zi întreagă. Einar Lunde a început ştirile. Astăzi vorbeşte cu cineva care este de părere că scopul nostru nu ar trebui să fie acela de a lăsa vreo urmă după noi, nici când campăm şi nici în viaţă în genere. Cred că aş fi fost un membru de onoare în această mişcare ideologică. Dar ceva îmi spune că astea nu sunt chestii care se premiază. Unde mai pui şi că am lucrat o zi întreagă ca să las nişte urme după mine – am o masă plină de urme.

Credeam că dorm, dar acum îmi dau seama că nu m-am uitat prin birou, să văd dacă nu cumva pe acolo e ceva

care ar merita să fie îngropat. Ar fi fost minunat dacă aş fi putut îngropa telefonul. Mă gândesc cum ar fi să sune! Dacă cineva ar suna!

Epsilon m-a sunat o singură dată. Asta a fost exact atunci când am cumpărat telefonul. M-a sunat de la cabina telefonică din faţa blocului.

— Asta e o probă, tango eco... ăă... eco, probă de telefon, l-am auzit spunând, apoi a închis.

Ies pe coridor şi mă aşez pe podea lângă birou. În sertarele superioare sunt teancuri de cărţi de telefon vechi. Dacă cineva m-ar întreba ce hobby am, i-aş spune că sunt colecţionar. În sertarul cel mai de jos am albumul de fotografii, ale cărui coperte scârţâie când îl deschid. Majoritatea fotografiilor sunt dinainte ca eu să mă nasc.

Pentru Epsilon nu existam doar eu. Existau mama şi tata, sora tatălui şi unchiul meu şi poate mulţi alţii, despre a căror existenţă nu mi-a vorbit nimeni, niciodată. Abia când am împlinit opt ani mi-a dezvăluit fata vecinilor că mama şi tata sunt părinţii mei biologici. Nu s-a putut abţine şi mi-a dezvăluit şi cum au procedat ca să devină părinţii mei.

După ce părinţii mei au murit, am pierdut legătura cu unchiul Hans şi mătuşa Asta.

— Cred că a fost cel mai bine aşa pentru toţi, i-am spus lui Epsilon. Ştiu doar că Hans a murit câţiva ani mai târziu, pentru că avea o malformaţie congenitală, iar Asta, la o săptămână după înmormântare, fără vreo cauză anume.

Una dintre fotografii nu este lipită în album şi-mi cade în poală. Este dinainte de a mă fi născut. În ea sunt mama şi tata, Hans şi Asta. E vară, şi stau aliniaţi în faţa unui cireş imens. Toţi sunt îmbrăcaţi frumos şi zâmbesc, inclusiv mama. Întotdeauna mi-a plăcut fotografia asta, chiar dacă nu sunt şi eu în ea, şi acum mă gândesc că la fel trebuie să te simţi şi după ce ai murit, ca atunci când încă nu te-ai născut, şi nu e tocmai rău. Dar nici nu ar fi zăpadă pe copaci, mâini îngheţate sub haine şi nici portocale pe Dealul Portocalilor. Şi asta face mare diferenţă, pentru că ştiu că după poza cu cireşul urmează alte fotografii în care sunt şi eu. Dar când frunzăresc fotografiile cu mine din perioada în care eram copil, îmi dau seama că nu am fost fotografiată niciodată singură.

La finalul albumului am lipit câteva fotografii cu un câine de care aveam grijă. „Stig dând din coadă”, am scris eu cu o caligrafie de copil. În a doua fotografie este tot Stig – „Stig se distrează cu un os”. Iar ultima este cu mine şi Stig – „Stig este cel din stânga”.

Când să aşez albumul la loc în sertar, dau peste punga de pâine în care ţin dinţi. O pungă mare şi transparentă, plină cu dinţi, amintire de la primul şi singurul meu loc de muncă.

— Am o veste care te va bucura, mi-a spus Epsilon odată, pe vremea când eram proaspăt căsătoriţi.

— Te pensionezi? l-am întrebat eu.

— Nu, abia ce-am început să lucrez! mi-a răspuns el.

Tocmai fusese angajat la Biroul Naţional de Statistică. Vestea era că îmi făcuse rost de muncă la şeful lui, pe post de femeie de serviciu. Nu era bine pentru mine să mai ies în lume puţin, să am contact cu oamenii?

— Dar mie nu-mi place să stau printre oameni. Mie îmi place să fiu doar cu tine, am răspuns eu.

— Da, asta am remarcat şi eu, a zis Epsilon.

— Te poţi simţi măgulit, i-am zis.

Din păcate, el deja acceptase în numele meu, gândindu-se că nu va fi nimeni acasă atunci când voi face curăţenie, aşa că nu era cazul să mă îngrijorez. Mi-a zâmbit atât de mulţumit încât nu i-am mai subliniat eroarea de judecată din raţionament! Uneori într-o căsnicie trebuie să fii mărinimos. Este vorba şi de a dărui, nu doar de a lua.

După ce am terminat de curăţat în casa şefului, nu m-am putut abţine şi am început să mă uit prin dulapuri şi sertare. Primul lucru interesant pe care l-am găsit a fost ceva care semăna cu o cutie de trabucuri, dar când am deschis încuietoarea am fost foarte uimită să descopăr că e plină de dinţi mai mulţi decât am putut să număr – şi chiar am încercat. Erau acolo dinţi de lapte şi măsele, unele cu plombe, altele fără plombe, dinţi de aur şi măsele de minte. Întotdeauna i-am invidiat pe oamenii cu mulţi dinţi, fiindcă niciodată n-am putut să merg la dentist. Aveam impresia că limba o să-mi stea în cale. Prin urmare, dinţii au început să se încalece şi să-mi cadă. Încă de când eram tânără am înţeles cât pot ei să reziste, şi chiar şi-n ziua de azi sunt îngrijorată pentru dantura mea când mănânc castraveţi şi văd urmele în zigzag lăsate de dinţii

mei. Invidia asta m-a determinat să iau colecţia acasă. Am transferat colecţia de dinţi într-o pungă de pâine, ştiind că într-o zi le voi găsi o utilizare. Am pus punga în sertarul cel mai de jos al biroului, sub albumul foto, ca Epsilon să nu-i găsească. El nu s-a arătat niciodată interesat de albumul cu fotografii.

— Trebuie să trăim în prezent, Mathea, spunea el.

Epsilon cumpărase o prăjitură de la cofetărie pentru a sărbători evenimentul, dar după câteva zile mi-am dat seama după chipul lui că s-a întâmplat ceva rău. M-am temut imediat că şeful descoperise furtul dinţilor, dar Epsilon nu mi-a spus nimic. Mi-a spus doar că şeful lui nu mai are nevoie de ajutor în casă.

— Şi tocmai ce te-ai acomodat cu munca, Mathea, a adăugat el.

— Îmi pare foarte rău, l-am liniştit eu cât de bine am putut. Acum voi avea mai mult timp să stau cu tine.

— Dar eu sunt la serviciu, a spus Epsilon.

— Într-adevăr. Dar cu gândul vom fi împreună. Epsilon m-a mângâiat pe obraz. Sunt cea mai bună soţie din lume, am adăugat eu.

Epsilon nu a băgat de seamă dezamăgirea mea. Nu că m-aş fi aşteptat ca şeful lui să dea o petrecere de adio cu o temă exotică, însă mi-ar fi făcut plăcere să primesc mulţumiri pentru efortul depus.

Mă gândesc foarte bine dacă punga cu dinţi ar trebui pusă în capsula timpului sau nu, pentru că este bine să conţină şi ADN. Dar este adevărat că ar trebui să fie dinţii mei. Chiar dacă unii dinţi sunt ai mei, nu ştiu care anume. Şi nici păr nu mi-a rămas prea mult. Dar asta nu mă deranjează în mod deosebit, pentru că unul din doi domnitori din Rusia a fost chel. Dar îmi permit să pun puţină piele moartă. Toată lumea are ADN unic, şi e minunat acest gând că sunt unică. Dar îmi dau seama dintr-odată că fiecare chinez este la fel de unic ca mine.

Am mai petrecut încă o zi căutând lucruri pe care să le îngrop, şi acum trebuie să aştept căderea nopţii. Schimb canalul să-l văd pe Einar Lunde. Şi-a tuns puţin barba, dar micul hamster de sub nas îşi duce liniştit traiul în continuare.

— Nu vrei să vezi Ştirile zilei împreună cu mine? l-am întrebat pe Epsilon.

— Nu, citesc, a răspuns el răsfoind o ediţie a anuarului de statistică. Aici am toate informaţiile de care am nevoie.

— Dar poate s-a întâmplat ceva, i-am răspuns.

— Doar gândul ăsta că s-a întâmplat ceva...

— ...Te face să-ţi dea lacrimile, l-am completat eu.

Einar Lunde povesteşte despre oameni care mor, şi pe parcursul emisiunii, până la ştirile de noapte, tot moare câte cineva la fiecare jumătate de oră. Nu ştiu de ce suportă oamenii ştirile astea. Ar trebui să protestăm.

Mănânc din nou, pur şi simplu pentru că pot, şi apoi mă întreb dacă ar fi cazul să las şi un bilet scris de mână în capsula timpului. Sigur pot să scriu ceva despre mine fără să pară că este o carte de vizită, deşi poate chiar asta şi este. Tot ce-mi vine în cap să scriu este că mă numesc Mathea, şi asta şi scriu. Când citesc biletul, văd că am scris „Mă numesc Mathea şi sunt singură”. Mă întreb dacă Epsilon ştia asta. Ştampilez foaia cu degetul, pentru a lăsa urma de ADN, apoi strănut pe ea ca să pun punctul pe „i”.

„Mai puţin este mai mult”, spun în sinea mea înainte de a rosti totul din nou, puţin mai tare. După multă reflecţie m-am decis în sfârşit ce anume să pun în capsula timpului şi ce voi scrie pe bilet, dar nu sunt la fel de multe lucruri cum mă gândisem eu iniţial. Stau la fereastra de la bucătărie şi privesc afară. La toate ferestrele din blocul de vizavi este întuneric. Cu mare grijă, o să îngrop cufărul exact în mijlocul peluzei dintre blocuri, ca să-l pot găsi în cazul în care mă răzgândesc şi vreau să-l dezgrop. Nu e exclus. Pe lângă asta, de la fereastra bucătăriei pot să urmăresc cutia. Stau şi planific totul, închid ochii, simt căldura care se acumulează sub pleoape – ar fi mai simplu să mă îngrop pe mine în locul lădiţei. Nu ştiu dacă merită să te îngropi sau dacă viaţa merită trăită; oricum, nu voi avea un răspuns înainte de a muri şi, mai mult ca sigur, nici după.

Trebuie să port haine negre, care nu se disting în noapte. E numai bine, pentru că n-am decât două rochii – una neagră şi rochia de mireasă de culoarea piersicii. O îmbrac pe cea neagră.

— Trebuie să-ţi împleteşti un jerseu cu ceva colorat, mi-a spus Epsilon. Eşti aşa de pricepută la mânuirea andrelelor.

Să nu înţelegi că ar fi ceva rău cu haina gri şi cu rochia ta neagră. Ce zici despre vişiniul ăla pe care l-ai folosit la ultimele bentiţe pentru mine?

Dar n-aş putea niciodată să port vişiniu. Era mai mult decât suficient să merg alături de Epsilon când purta bentiţa.

Avem o lopată în debara.

— E bine să ţii o lopată în debara, a spus Epsilon. Va veni o zi în care îmi vei mulţumi pentru lopata asta, sunt sigur.

Am mai folosit eu o dată lopata aia, când a trebuit să îngrop un iepure, iar acum îi sunt recunoscătoare din nou lui Epsilon. Mă uit neliniştită pe vizor, ţinând lopata într-o mână şi lădiţa de lemn în cealaltă. Apoi mă furişez afară pe uşă şi în jos pe scări. Când ajung jos mă izbeşte aerul rece şi proaspăt. Inspir noaptea până în adâncul plămânilor, încercând să mă calmez – a trecut foarte mult timp de când am fost afară după ştirile de seară. Mai exact, din ziua în care a fost răpită Therese.

Fotografia ei a fost pe prima pagină a ziarelor după ce a dispărut în timp ce se juca afară – pur şi simplu o înghiţise pământul. Într-un moment a fost acolo afară, lângă blocul în care locuia, iar în clipa următoare n-a mai fost. Îmi amintesc scrisoarea mamei ei, care îl implora pe răpitor să i-o dea înapoi pe Therese. Aproape că mi-am ieşit din minţi din cauza asta. Sau să fi fost din cauza menopauzei?

Eram mereu vigilentă. Dacă cineva îmi cerea indicaţii de drum, fugeam cât mă ţineau picioarele în direcţia opusă. Odată treceam pe lângă o maşină pe strada noastră şi am

avut o presimţire sumbră când am văzut o singură mănuşă de piele neagră pe bordul maşinii. Unde era cealaltă mănuşă?

L-am convins pe Epsilon că ar trebui să ne luăm un iepure, dar nu i-am spus că doream un iepure pentru că nu mai suportam să stau singură în apartament. Oricum, nu m-ar fi înţeles.

— Îmi plac atât de tare animalele, i-am spus eu. Aproape la fel de tare ca lui Hitler.

Iepurele a început să vomite chiar din seara în care l-am primit. Nici măcar nu apucasem să-i dau un nume, abia dacă l-am mângâiat de câteva ori; nu putea fi din vina mea. Am stat toată noaptea să-l veghez. Când Epsilon s-a sculat, eu îl îngropasem deja, în lumina cenuşie a dimineţii.

— Unde l-ai îngropat? m-a întrebat el.

— Nu-ţi spun, i-am răspuns laconic. Nu vreau să mergi şi să-l dezgropi.

A urmat apoi un acvariu, dar, în ciuda prezenţei peştilor, eram cuprinsă de spaimă ori de câte ori mă întorceam de la bibliotecă.

— Bună, Epsilon, ziceam cu voce tare când intram, astfel încât răpitorul din spatele draperiilor sau din spatele uşii de la dormitor să mă audă.

— Cum a fost astăzi la cursul de karate?

Apoi strigam:

— Epsilon, iarăşi ai lăsat pistolul pe unde ai apucat!

Sentimentul de teamă s-a mai domolit cu timpul şi bufeurile au dispărut fără să-mi dau seama. Dar pe micuţa Therese nu am s-o uit niciodată.

Cu lopata pe umăr o iau spre mijlocul pajiştii. Sper din suflet că nu mă vede nimeni. În cel mai rău caz voi spune că am venit să adun gunoaiele de pe jos. Mă apuc de săpat. Braţele încep să mă doară şi trebuie să mă opresc repede, dar cel puţin am săpat o groapă care este destul de mare să cuprindă lădiţa. „Mult noroc”, îmi spun în gând, şi mă enervez că nu-mi vine în minte nicio rimă. Aşez pământul şi gazonul la loc peste lădiţă. Norocul meu e că pajiştea este destul de neîngrijită, şi nu cred că se va observa unde am săpat. Sper ca întunericul să nu mă înşele. Urc scările în viteză. Cu coada ochiului zăresc un bilet de la avizier. Habar n-aveam că în hol există un avizier – mă străduiesc întotdeauna să nu ridic ochii din podea. Pe bilet scrie CURĂŢENIE COLECTIVĂ!!!. Un strigăt care mă face să mă dau un pas în spate: chiar era nevoie de aşa un strigăt?! Nu îndrăznesc să citesc restul textului şi mă grăbesc să urc scările.

Îmi scarpin muşcăturile până îmi dă sângele. Asta parcă rimează puţin. Poate că înţepăturile de ţânţari m-au ţinut trează toată noaptea, sau poate adrenalina stârnită de acţiunea de îngropare, ori poate lovitura pe care am primit-o din anunţul despre curăţenia colectivă. Mă uit la vârful degetului meu însângerat. Minunat, mă gândesc, iată altă dovadă că sunt încă în viaţă, pe lângă geamul de la bucătărie care se abureşte sub respiraţia mea atunci când îmi verific dinţii în imaginea reflectată. Dar mă sperie

puţin gândul că îmi place să văd sânge, aşa că mă forţez să mă gândesc la altceva. Îmi şterg degetul cu un şerveţel şi mă uit spre peluza de afară. Nici nu-ţi dai seama că cineva a săpat acolo dacă nu ştii secretul meu, dar nu l-am divulgat nimănui, aşa că pot să răsuflu uşurată. Lădiţa ar trebui să mă ajute, dar nu mă ajută deloc gândul că nimeni nu va afla despre ea înainte de a o dezgropa, iar atunci eu voi fi deja moartă şi-ngropată.

După micul dejun mă decid să merg la magazin, deşi nu am nevoie de absolut nimic. Jos, la intrare, privirea îmi cade pentru prima dată pe anunţul unei întâlniri de la centrul de bătrâni, dar mi se face rău şi prefer să trec la biletul despre curăţenia în cartier. Va fi muncă voluntară la sfârşit de săptămână, zice acolo, dar nu apuc să citesc mai departe, că se aude un zgomot la etaj, şi fug repede afară.

N-am mai avut operaţiuni colective de genul ăsta înainte, pentru că administratorul blocului făcea totul, dar acum e mort. Ciudat că nu au găsit pe altcineva în locul lui. Dar eu am o lopată, poate va fi nevoie şi de o lopată. Ar trebui să mă asigur că nimeni nu dă cu grebla pe locul în care e îngropată lădiţa mea. Poate ar trebui să fac nişte prăjituri: mi-ar creşte popularitatea instantaneu printre locatari, aş fi aleasă drept locatarul anului, ziarul din Groruddalen va publica fotografii cu mine purtată de vecini pe braţe, pe peluza blocului. Întotdeauna m-a vrăjit gândul de a fi purtată pe sus de alţii.

Trec prin pădurice, unde singurul lucru care îmi atrage atenţia este o ciupercă albă – ciuperca muştelor. Acest soi de ciupercă este otrăvitor. Dar în loc să mă simt dezamăgită, îmi spun mie însămi că nu trebuie să depind

de alţii ca să fiu fericită. Trebuie să-ţi creezi singură fericirea, Mathea!

La magazin cumpăr ingrediente necesare pentru o duzină de chifle şi bezele, plus trei borcane de dulceaţă. Stând la coadă la casă, îmi dau seama că e imposibil să îndes totul în plasa de cumpărături şi va trebui să cer o pungă. Îmi amintesc că la ştiri au anunţat că foarte mulţi suedezi lucrează în Norvegia mai nou, şi nu ştiu cum se spune „pungă” în suedeză. Vânzătoarea pune două pungi pe banda rulantă fără să se uite la mine sau să mă întrebe, şi mă simt uşurată, rostind şoptit un „mulţumesc” care sună aproape ca un oftat.

Pungile şi plasa mea de cumpărături atârnă greu în mâini, şi asta îmi prinde bine, pentru că am muşchii amorţiţi după operaţiunea de aseară; dar îmi place senzaţia că sunt încordată – simt şi eu că am făcut ceva. Senzaţia de amorţeală este preferata mea, după iubire. Uneori îmi amorţeşte limba puţin şi, chiar dacă Epsilon mă săruta de obicei fără limbă, eu îl sărutam fără greş întotdeauna cu limba, pentru că astfel mă asiguram că o mai am acolo; doar e singurul muşchi din organism prins doar la un capăt. Asta e o certitudine asupra căreia nu-mi place să zăbovesc prea mult – îmi reaminteşte de toate lucrurile pe care le-am pierdut: de zmeiele pe care le-am înălţat în copilărie şi a căror aţă s-a rupt de fiecare dată, de câinele pe care tocmai îl plimbam când lesa mi-a scăpat din mână. Nu l-am mai revăzut niciodată pe Stig.

În ciuda senzaţiei de amorţeală din muşchi, îi ajung repede din urmă pe cei care urcă dealul în faţa mea. Citesc pe scurt mesajul de la avizier: „Sâmbăta viitoare se organizează întâlnirea locatarilor în vederea curăţeniei

colective. Toţi locatarii trebuie să participe!!!” Înghit în sec şi citesc mai departe, cât de repede pot, să văd dacă scrie ceva mai sinistru, dar nu ştiu dacă poate să existe ceva mai rău decât ceea ce tocmai am citit. „Îi urăm un călduros bun-venit noului nostru administrator, Leif, şi contăm pe el în recâştigarea titlului de cea mai plăcută comunitate din Groruddalen.” Oh, nu, mă gândesc eu, dar mă şi entuziasmez, de data asta trebuie să merg şi eu – nu vreau să risc să fiu exclusă. Dar când citesc şi ultimul rând, văd că este trecută menţiunea că bătrânii şi cei cu dizabilităţi fac excepţie de la regulă. Mă simt uşurată, dar şi dezamăgită.

Când ajung la etajul doi, June e în uşă şi dă din cap dezaprobator. Parc-ar vrea să mă vadă pierzându-mi cumpătul. Intru în casă şi mă apuc de prăjituri.

Am copt franzeluţe şi chifle, dar specialitatea mea sunt bezelele, iar Stein obişnuia să mănânce cantităţi industriale, până în ziua în care a murit. Am încercat să mă conving pe mine şi să-l lămuresc pe Epsilon că s-a sinucis. „Părea deprimat pe vremea aia”, mi-am spus eu. În realitate, eu am fost cea care l-a ucis. El fusese surogatul unui copil pentru noi, fiindcă eu şi Epsilon nu am putut să facem copii atunci când am încercat. La început am crezut că e din cauza paturilor suprapuse.

— După cum te ştiu, vrei să dormi deasupra, a spus Epsilon.

— Nu, am spus eu, deşi de fapt voiam să spun „da”.

Atunci Epsilon s-a suit cu paşi ezitanţi în patul de sub tavan. Se alesese cu rău de înălţime după ce urcase o

scară şi descoperise că e mult mai uşor să urci decât să cobori. Un posibil motiv ar fi că avem ochii mai aproape de mâini decât de picioare. Epsilon era cel mai grăitor exemplu în acest sens. În cele din urmă mi-am dat seama că trebuie să pun capăt acelei nebunii şi să îl las să coboare la mine. Dacă aş fi ştiut mai demult, aş fi fost scutită de multe griji. După ce îmi spusese fata din vecini că spermatozoizii înoată în tine şi te fecundează când te aştepţi mai puţin, mă hotărâsem să nu las să mi se întâmple şi mie una ca asta. Aşa am început eu să fac baia de seară cu toţi chiloţii pe mine, unul peste altul. Poate că eram atât de hotărâtă să nu rămân gravidă încât a fost prea dificil să mă răzgândesc, aşa că a fost mai uşor pentru mine şi pentru Epsilon să ne luăm un dalmaţian.

Am dezbătut îndelung dacă să-i punem numele Negru sau Alb.

— Dar de ce să nu alegem ceva mai puţin rasist? am sugerat eu. Doar suntem adulţi. Hai să-l numim King, după Martin Luther King, şi să dăm astfel un exemplu.

Prin urmare, i-am pus numele King. Toate bune şi frumoase, până când s-a mutat primul negru în Haugerud. În loc să-l miroasă, aşa cum făcea cu toţi ceilalţi oameni, King a înnebunit cu totul, lătra şi se arunca spre bietul bărbat ca să-l muşte. Iniţial am crezut că e un episod singular, dar pe urmă am descoperit că se comportă la fel ori de câte ori îl vede. Se pare că era un câine îngust la minte şi, în ciuda faptului că ne era drag, am găsit de cuviinţă să nu-l mai numim după Martin Luther King, aşa că l-am rebotezat, după unchiul lui Epsilon. I-am zis Stein – o ironie a sorţii, dacă te gândeşti la modul în care a murit.

Era începutul toamnei şi porniserăm într-o plimbare cu Stein, aşa cum ne era obiceiul. Aveam bezele în buzunar şi îi aruncam câte una pe drum, fiindcă era singurul mod în care-l puteam determina să nu se oprească locului. Ne-am dus până la marginea apei, pentru că lui Stein îi plăcea să privească valurile care spălau malul. Epsilon avea o bănuială că Stein e inteligent, pentru că adesea se aşeza lângă el, parcă zâmbind, atunci când vorbea despre statistică. În sfârşit, cineva care părea să preţuiască distribuţia normală. Lui Stein i se aşternea exact acelaşi zâmbet pe mutriţă atunci când privea lacul Lutvann.

— Multă matematică zace ascunsă într-un val, spunea Epsilon.

În ziua aia bătea puţin vântul, iar eu aruncam pietricele în apă, ca să-i dau puţin de gândit lui Einstein. Cum stăteam noi aşa, deodată ne-am trezit înconjuraţi de o întreagă clasă de copii, pentru că un câine acţionează ca un magnet asupra lor. Nu aveam cum să scăpăm de acolo.

— Ia uitaţi-vă la câinele ăla ce gras e, a strigat un băiat grăsun.

De obicei băieţii graşi sunt cei mai răi de gură.

— Nu ştie să înoate? m-a întrebat altul.

Nu ştiam ce să-i răspund, pentru că Stein nu manifestase niciodată vreun interes pentru înot. Copiii au izbucnit în râs şi mie mi-a sărit ţandăra în numele lui Stein, aşa că i-am şoptit la ureche: „Înoată Stein, înoată!” Dar el nu s-a urnit. Continua să-mi zâmbească. Evident că era nevoie de o bezea ca să-l determin să înoate. Mi-am băgat mâna în

buzunar, am scotocit prin pungă şi Stein a intrat imediat în alertă, dar punga era goală. Hai să vedem cât de deştept eşti, de fapt, m-am gândit eu după ce am făcut trei paşi în fugă şi m-am prefăcut că arunc ceva în apă. Stein s-a aruncat înainte stropindu-i pe câţiva copii, ceea ce m-a bucurat, şi apoi s-a apucat să înoate. De obicei, când aruncam o bezea nu era nevoit să meargă prea departe, pentru că aruncatul bezelelor e asemănător cu aruncatul unor bucăţi de vată, dar poate că fusese indus în eroare de ritmul paşilor mei când aruncasem. A înotat zece, douăzeci de metri. M-am scărpinat în cap. Oare când avea să priceapă că nu există nicio bezea şi că nu aruncasem decât aer? Am început să mă îngrijorez.

— Unde se duce? m-a întrebat o fetiţă.

N-a trecut mult şi nu se mai zărea decât capul alb cu negru cufundându-se şi ridicându-se la suprafaţa apei. Aşa a dispărut Stein.

— A dispărut, a zis grăsanul. Copiii se uitau când la mine, când la apă, dar eu nu ştiam ce să fac şi m-am prefăcut că nu s-a întâmplat nimic.

După o vreme copiii ne-au întors spatele şi au plecat, în timp ce eu nu mi-am luat privirea de la suprafaţa apei până ce a venit seara şi soarele a apus. Apoi m-am dus acasă şi i-am povestit lui Epsilon că Stein ne-a părăsit.

— Probabilitatea ca să se întâmple aşa ceva trebuie să fie mai mică decât ε, unde ε este o probabilitate infimă, a estimat Epsilon atunci când i-am povestit şi cum plecase.

Coc prăjituri şi mă gândesc cum să apar la munca voluntară, pentru că, deşi nu sunt invalidă, cu certitudine sunt în vârstă, aşa că nimeni nu se aşteaptă să mă prezint. Şi nimic nu poate fi mai rău decât să înşeli aşteptările oamenilor.

O viaţă apăsătoare s-a scurs, mâna harnică s-a oprit, truda ta s-a încheiat, buna ta inimă s-a cufundat în somn.

Nu-mi place să stau tolănită pe spate noaptea, mă face să mă simt ca un cadavru, mai ales atunci când zac cu picioarele lipite şi cu mâinile împreunate, aşa cum stau mereu. Gândul că voi intra într-un sicriu este extrem de răscolitor, şi acum stau pe burtă cu picioarele întoarse în sus – am şolduri flexibile.

Mai aţipesc uneori, şi atunci mă trezeşte ţârâitul telefonului. Nu îndrăznesc să răspund, dar Epsilon îmi spune că ar putea fi ceva important. Şi pe urmă îmi dau seama că am visat.

A sosit şi ziua muncii pentru comunitate, mai mulţi vecini stau adunaţi pe capsula timpului şi e destul de drăguţă treaba asta, pentru că e ca şi cum aş fi acolo, dar e limpede că nu e tot aia. Discută şi râd. Ideea nu era că vor lucra? Eram convinsă că nu vor avea cine ştie ce spor la lucru, dar e clar că unora le place munca silnică.

Chiflele sunt în bucătărie, lângă chiuvetă. Am scos şi borcanele de dulceaţă, dar nu pot să cobor. Ce le-aş putea zice? Că am venit cu chifle şi dulceaţă? Sună atât de jalnic. Aş putea găsi un petec de iarbă de la colţul blocului, de unde să culeg nişte gunoaie. Munca asta ar fi mai mult

decât suficientă pentru mine. Dar dacă m-ar descoperi cineva şi nu m-ar recunoaşte, ar zice că e cineva străin de la blocurile învecinate, care a venit cu scopul de a strica şi de a răscoli straturile de flori, astfel încât cartierul vecin să pară un loc mai bun de locuit şi să fie ales drept cea mai plăcută comunitate din Groruddalen pentru al doilea an la rând. Nu sunt prea mulţi bătrâni la munca voluntară, iar unii dintre ei arată destul de firavi, mult mai firavi decât mine. Când mergi să culegi gunoaie nu e rău să fii cocoşat. Un om cu un singur picior dă cu săpăliga ici-colo, ţopăie încolo şi-ncoace, deşi ar fi putut deja să fie acasă dac-ar fi spus „Îmi cer scuze, dar am un singur picior”. Îmi doresc să fi avut un singur picior.

Dar singurul lucru neobişnuit cu care mă pot lăuda este că odată m-a fulgerat, dar nici ăsta nu e chiar un motiv de laudă, pentru că fulgerul a fost cel care m-a întâlnit, şi nu invers. Apoi m-a văzut Epsilon, se pare că datorită unei forţe supranaturale pe care o deţinea el. Că noi doi am ajuns să fim împreună e mai mult meritul lui decât al meu.

Eram însă foarte pricepută la sortatul cărţilor de joc. Le băteam – „statistic vorbind, corect este să amesteci cărţile de şapte ori”, spunea Epsilon, „mai mult sau mai puţin” –, apoi le sortam extrem de repede pe cifre şi pe culori. „Eşti foarte pricepută la sortatul cărţilor”, spunea Epsilon. Mă cuprindea un val de căldură la auzul vorbelor lui şi mă prefăceam că-mi scapă cărţile pe jos, chiar dacă făceam asta cu bună-ştiinţă, astfel încât să pot să sortez cărţile încă o dată. În plus, eram bună la desfăcutul sulurilor noi de hârtie igienică, o făceam fără să distrug prima bucăţică de hârtie.

— Epsilon, obişnuiam să strig eu atunci când ştiam că a venit vremea pentru a începe un sul nou de hârtie. Ai terminat la toaletă?

Apoi intram în baie şi desfăceam sulul de hârtie perfect, fără să rup un fragment cât de mic din el. Rupeam pentru Epsilon şapte bucăţi, cifra corectă din punct de vedere a statisticii, mai mult sau mai puţin.

Tot timpul în care Epsilon era la serviciu, eu stăteam singură acasă şi nu făceam mare lucru. Nu aveam copii de care să mă îngrijesc şi făceam curăţenie doar superficial – niciodată cum trebuie. La intervale neregulate mă spălam pe ochi cu apa dintr-un păhărel de tărie, dar acum îmi dau seama că n-am făcut prea multe lucruri în viaţă, şi nimic n-a fost important.

Mă uit la mama lui June şi la ceilalţi vecini care participă la întrunire şi mi-aş dori să fiu ţinută în arest la domiciliu. Ţinută captivă în propria mea casă, ca Aung San Suu Kyi. Nu aş putea niciodată să ies pe uşă şi tot ce aş vedea ar fi pereţii, podeaua şi tavanul propriului meu apartament, zi de zi, fără încetare. Nu aş putea face nimic în această privinţă, pentru că viaţa mea nu ar mai putea fi alta. Lumea de afară va dori să mă vadă liberă. Amnesty International ar organiza campanii, oameni din diverse ţări le-ar scrie scrisori celor care mă ţin pe mine captivă, ar merge la manifestaţii şi ar striga sloganuri cu rimă: „Nu se mai poate, de-asta protestăm, pe Mathea s-o eliberăm.” Accentul ar cădea mereu pe cuvintele care rimează. Visez cum aş fi eliberată cu o salvare. Dar asta nu se poate, aşa că ar fi bine să găsesc altă scuză.

Cei de afară au scos cârnaţii. E foarte ciudat că, după atâţia ani, cârnaţii sunt atât de populari. Îmi amintesc cum venise unchiul Hans din America cu un hot-dog într-o chiflă, de avertisment. Cât de prostesc ar fi din partea mea să cobor cu chiflele mele cu dulceaţă – ceva atât de demodat.

Văd un bărbat care trebuie să fie noul administrator, pentru că poartă un jerseu sport pe care scrie „Administratorul Leif”, dar evident că se prea poate să fie doar un admirator al administratorului. Are un cârnat într-o mână şi o fetiţă foarte mică în cealaltă mână. Dacă scapă fetiţa, probabil n-o s-o mai găsească niciodată. Stă acolo şi discută cu noii săi vecini, dar fetiţa îl trage de mânecă şi-i atrage atenţia. Cum îşi întoarce el privirea spre ea, ochii îi alunecă spre bloc şi, pe nepusă masă, mă zăreşte pe mine la etajul trei. Trag repede draperiile. Mă simt exact ca atunci când m-a fulgerat. E exact ca atunci când am simţit că-mi dispar sprâncenele. Nu am curajul să mă mai arăt la fereastră. Dacă el e tot acolo şi se uită dacă nu apar la fereastră şi se întreabă dacă să mă invite jos la cârnaţi sau nu? Nu-mi amintesc nici cum se mănâncă, d-apoi cum se digeră diavolii ăia lungi. Şi ce fac dacă sună la uşă? Pot foarte bine să nu deschid şi să mă prefac că dorm. Dacă am noroc, va crede că am o uşoară indispoziţie, şi atunci când o să aud că a deschis uşa, o să-ncep să produc nişte sforăituri răsunătoare. „Sigur s-a culcat”, va spune Leif. „S-o lăsăm să doarmă şi îi dăm mâine câte ceva din ce-a rămas de astăzi.”

Rămân în picioare acolo şi mă uit pe furiş printre draperie şi tocul ferestrei până seara târziu. Nimeni nu vine să încerce să-mi deschidă uşa. Pajiştea se goleşte de vecini în acelaşi ritm în care se goleşte de chifle masa de lucru din

bucătărie. Când întunericul cuprinde totul, ambele locuri sunt goale. Iau o înghiţitură din ultima chiflă. În sfârşit, mă gândesc, studiind urmele muşcăturilor mele.[9]

Citesc un articol în ziar despre un doctor care spunea ce-l tăia pe el capul, şi-ntr-o afirmaţie a menţionat memento mori, care înseamnă „aminteşte-ţi că vei muri”. Şi tocmai de boala asta sufăr eu. Mă întreb dacă se poate vindeca. În acest caz, ar trebui să merg la doctor, şi asta nu pot să fac. Am mai fost eu pe-acolo.

Epsilon şi cu mine eram afară la plimbarea noastră de duminică. Eu eram obosită şi de ameţită de cap, iar vorbăria lui nu se mai sfârşea odată.

— Taci, m-am grăbit eu să-i spun înainte ca nodul din gât să-mi devină prea mare. Epsilon m-a privit.

— Am crezut doar că am auzit un cuc, am zis.

Epsilon a ciulit urechile, dar după câteva secunde de linişte atât de mult visate, şi-a reluat firul de unde rămăsese. Până la urmă nu am mai fost în stare să mă abţin şi mi-am tras mâna dintr-a lui. Cât mai departe de tine, tipic pentru mine, m-am gândit. Avea şi rimă. Apoi am coborât cât am putut de repede în jos pe deal. Epsilon era tot în vârful dealului, povestindu-mi în continuare despre cât de multe dificultăţi fusese nevoită să înfrunte mama lui June. Picioarele îmi urmau întru totul corpul. Cu

[9] Laureată a Premiului Nobel pentru pace în anul 1991. A militat pentru drepturile omului şi pentru pace în Birmania, motiv pentru care a fost ţinută în arest la domiciliu timp de mai mulţi ani.

toate astea, ceva mă înfrâna, şi nu ştiam ce este. Dar ştiam deja ce-o să spună Epsilon: „Este pură ştiinţă ce ţi-am povestit eu despre femei şi căzături, Mathea? Este o banalitate pentru orice persoană cu raţiune...” La gândul ăsta am început să alerg şi mai repede, fără niciun fel de raţiune. Asta este senzaţia pe care o ai atunci când alergi cât de repede poţi, mi-a trecut prin minte exact în momentul în care faţa mi s-a izbit de pietriş.

Desluşeam sunetul făcut de sirena unei ambulanţe, dar se îndepărta, nu venea către mine. Îl auzeam pe Epsilon venind tot mai aproape şi mai aproape de mine; nu mai aveam nevoie de nicio ambulanţă dacă-l aveam pe el.

— Matheamathea, s-a jeluit el, piciorul tău stă perpendicular pe trup, trebuie să cerem o ambulanţă.

— Nu, nu e nevoie, am răspuns eu privind în sus. Nu trebuie să facem niciun deranj.

— Oricum trebuie să te vadă medicul de gardă şi să aşeze şodul la loc, a spus Epsilon.

— Nu, nu. Este în regulă, i-am spus zâmbind, ca să-l liniştesc. Dar în momentul ăla mi-a căzut un dinte.

— Nu cred că eşti în regulă. Sun după un taxi.

La medicul de gardă am încercat să intru singură, pe picioarele mele, fiindcă nu voiam să fiu o pacoste, dar o asistentă m-a forţat să mă întind pe o targă.

— Tu urmezi. Trebuie să fie extrem de dureros, a spus ea.

— Nu, nu. Abia dacă simt ceva, i-am răspuns. Nu vă gândiţi la asta.

— Pe cuvânt dacă te înţeleg uneori! a spus Epsilon.

Sala de aşteptare de la camera de gardă era plină-ochi, şi toţi se holbau la mine. Poate că i-am deranjat puţin pentru că am sărit peste rând, dar apoi uşa s-a deschis şi cu toţii s-au uitat într-acolo pentru a face o estimare a rănilor următorului pacient. A intrat un bătrân care părea atât de trist, încât lui Epsilon a început să-i tremure buza de jos.

— Cu ce vă putem ajuta? l-a întrebat asistenta de la birou.

— Trebuie să vorbesc cu doctorul, a răspuns bărbatul cu o voce atât de stinsă, încât toată sala de aşteptare a fost nevoită să se aplece în faţă ca să-i înţeleagă vorbele.

— Trebuie să vorbesc cu doctorul, pentru că miroase foarte dulce în afara casei mele şi mi-este teamă să nu cumva să fie un drogat care se ocupă de aşa ceva. Aşa am auzit eu, că drogurile au un miros dulceag.

— Dar sunteţi rănit undeva anume? l-a întrebat asistenta.

— Nu, nu, n-am nimic, a răspuns bărbatul cu vocea tremurândă. Dar trebuie să vorbesc cu doctorul.

Nici asistenta, nici cei din sala de aşteptare nu pricepeau de ce trebuia el să vorbească el neapărat cu doctorul. Nici eu şi nici Epsilon nu am priceput pe moment, dar acum înţeleg.

Mult timp după episodul coborârii mele de pe deal, Epsilon a fost nevoit să se îngrijească de toate treburile casei, în

timp ce eu trebuia doar să ţin şoldul drept perfect nemişcat. Epsilon mergea la cumpărături şi făcea mâncare, iar eu zăceam în pat împreună cu perna mea decorativă. Foarte repede am priceput că sunt datoare să dau ceva în schimb, şi atunci m-am înscris la un curs de limba germană prin corespondenţă. Credeam că amândoi vom avea de câştigat de pe urma lui.

— Komm mal her, Leibling[10], spuneam eu când Epsilon îşi dădea jos bentiţa şi o aşeza în cuierul din hol. Dar el nu înţelegea ce-i spun, pentru că se apuca imediat de aspirat prin casă.

— Ich will mit Ihren nicht Schindluder treiben[11], ziceam eu liniştită, asurzită de zgomotul aspiratorului.

Este seară, urmăresc Revista zilei şi mănânc castraveţi. Einar Lunde vorbeşte cu meteorologul de stat, care povesteşte cum se apropie furtuna Leif. Ne mai informează că următoarea furtună va purta un nume de femeie care începe cu M. Întrezăresc pe dată probabilitatea de a-mi vedea numele pe harta meteorologică. Atunci eu şi administratorul de bloc Leif vom avea ceva în comun. O să putem vorbi despre asta când ne întâlnim şi am putea să ne luăm la întrecere, să vedem care dintre noi a avut mai mulţi metri pe secundă.

Prognoza meteo a luat sfârşit, meteorologul de serviciu îmi urează o seară frumoasă şi eu îi mulţumesc, mestecând

[10] „Vino-ncoace, iubitule!” (germ. în original).

[11] Aprox. „Nu vreau să vă fac necazuri” (germ. în original).

mai departe la castravete. De ce fac asta? Pentru că Descartes spunea „gândesc, deci exist”. Dar deodată, spre marea mea spaimă, îmi cade singurul incisiv pe care-l mai am, asta după ce azi-noapte mi-a căzut o aluniţă. Am găsit-o azi-dimineaţă pe cearşaf când m-am trezit. Rămâne tot mai puţin şi mai puţin din mine. Oare când se va sfârşi totul?

Dintele meu este înfipt straşnic în castravete. Cu gust de sânge în gură, mă uit perplexă la el. Seamănă cu o armă cu care ucizi o focă. Smulg dintele de acolo şi încerc să-l îndes la locul din care a căzut, dar nu se mai potriveşte. De parcă ar fi prins gustul marelui oraş şi nu mai vrea să se mai întoarcă în satul natal. Cică: „Acum locul ăsta e prea mic pentru mine.”

Niciunul dintre dinţii din punga de pâine nu se potriveşte. Cu rădăcină sau fără, îi încerc pe toţi, din ce în ce mai disperată.

— Asta e rădăcina pătrată a lui minus unu, a zis Epsilon. Nu există nicio soluţie.

Epsilon şi-a luat geanta şi a ieşit pe uşă. L-am întrebat de ce pleacă, dar nu mi-a răspuns.

— Să nu te mai întreb?

— Nu, încetează să mai aştepţi, Mathea, a răspuns el.

Am vrut atunci să sun la Biroul National de Statistică, să le spun: „A depăşit de mult vârsta de pensionare.” Dar nu am reuşit să mă adun să fac asta.

Stau şi ascult tonul telefonului, pentru că-mi aminteşte de un psalm pe care l-am învăţat în clasele primare. Deodată cineva sună la uşă. Primul gând care îmi vine în minte este Epsilon, dar ştiu clar că nu poate fi el. Stau perfect nemişcată. Mai sună o dată. Pun telefonul deoparte şi mă uit pe vizor. Nu e Epsilon, este June.

— Ştiu că eşti acolo, îl aud spunând.

Mă întreb de unde şi-o fi dat seama.

— Ţi-am văzut ochiul în vizor, spune el.

— Aşijderi, şoptesc eu.

Într-adevăr, m-am întrebat de multe ori dacă se vede din afară când te uiţi pe vizor din casă, pentru că eu îmi imaginez că vecinii mă urmăresc ori de câte ori plec sau vin. „Trebuie să fim puţin cu ochii pe bătrâna de la trei, frate, ca să nu zacă mult acolo după ce moare; o să scadă valoarea tuturor apartamentelor din scara asta dacă mirosul pătrunde în pereţi.” Am încercat să văd şi eu pupile de partea cealaltă a vizoarelor când treceam pe lângă uşă, dar nu am reuşit niciodată să mă conving pe deplin. La propria mea uşă îmi era imposibil să-mi dau seama, deşi am încercat.

— Nu te-ai putut hotărî să deschizi? mă întreabă June când, într-un final, îi deschid.

— Ba da, zic eu, dar vorbeam la telefon.

— Mda, spune el pe un ton neîncrezător. Pot să împrumut două cuburi de zahăr?

Fără să mai aştepte răspunsul meu, îmi vâră în faţă o cană pe care scrie Oslo Kommune. Iau cana şi mă duc la bucătărie. Din fericire mi-a mai rămas zahăr după coptul prăjiturilor pentru ziua de curăţenie generală, altfel ar fi trebuit să alerg la magazin să cumpăr, pentru că ar fi fost prea dureros pentru mine să spun că nu am zahăr – toată lumea are zahăr. Umplu cana şi, când ies de la bucătărie, mă sperii îngrozitor pentru că el a intrat deja în camera de zi. Stă un bărbat pe covorul nostru! Habar n-am ce să zic şi ce să fac, dar după ce stau puţin în cumpănă, merg pe varianta „Te rog, pofteşte înăuntru”, şi-i întind cana. O ia fără să zică nimic. Mă aştept totuşi să spună „Mulţumesc” şi să plece, dar în loc de asta, mă întrebă dacă nu am probleme cu igrasia din pereţi.

— Noi n-am avut niciodată probleme cu umezeala, continuă el. Dar nu se ştie niciodată. Nici în baie nu e umezeală?

Acum se uită la mine şi clar se aşteaptă să-i răspund.

— Se întâmplă când fac duş, răspund. Dar de obicei stropesc doar puţin cu apă la subsuori.

Îmi vine extrem de uşor să vorbesc, mai mult ca sigur pentru că mă simt superioară intelectual.

Se uită la mine, dar nu pare să priceapă spusele mele. Apoi îşi mută atenţia spre pereţii din camera de zi. Bate uşor cu degetele, îşi plimbă mâna peste tapet de la un capăt la altul. Nu-i ia mult şi se suie pe taburetul de la

bufet, scoate rapid o rolă de bandă izolatoare albă din buzunarul de la spate, şi dă-i şi pune bandă izolatoare pe şipca de sub tavan. La fiecare metru şi jumătate se dă jos şi mută scaunul şi lucrează aşa până termină în toată camera. Dă jos tablourile de pe perete, le sprijină de măsuţa pentru cafea şi scoate o pensulă pentru vopsit. Trebuie să acopere urmele dinţilor de furculiţă. Apoi rupe mocheta şi pune parchet. Aruncă scaunul lui Epsilon şi televizorul meu în containerul închiriat de el. Containerul stă întotdeauna în faţa blocului şi, ori de câte ori un vecin are de aruncat vreo perdea de bambus stricată sau vreo canapea zdrenţuită, îi spune să-şi închirieze propriul container. Curând nu mai rămâne niciun milimetru din viaţa mea şi a lui Epsilon. Totul este plin de June, de lucrurile lui, de mirosul lui şi de prietenii lui, cărora le povesteşte cât de urât arată totul aici şi cum vine maică-sa la ora cinci în fiecare zi, chiar şi duminica, să îi aducă mâncare şi să-i spele rufele, de fiecare dată când e liber la spălătorie.

Se opreşte şi măsoară camera de zi.

— Dacă s-ar demola peretele dintre apartamente, ăsta ar fi cel mai regesc apartament din Haugerud, spune el cu un nechezat.

Nechez şi eu drept răspuns, fiindcă nu vreau să fie dureros pentru el. Când eşti aşa de bătrân ca mine, ar trebui deja să ştii că nu e cazul să râzi cu idioţii doar ca să fii politicos, dar eu nu ştiu ce altceva să fac – am fost aruncată în lume acum o sută de ani şi m-am născut abia mai an. Asta a cam rimat.

June se întoarce şi dispare pe uşă fără să salute sau să mulţumească, cu capul plin doar de soluţii pentru amenajare.

Mă uit la televizor fără să văd de fapt vreo imagine, pentru că mă gândesc doar la mâna lui care pipăia tapetul şi la picioarele lui pe covor şi la nechezat, la nechezat, dar apoi începe Revista zilei şi Einar Lunde poate să-mi spună câteva cuvinte care să mă liniştească. E plăcut să ştii că totul ar fi putut fi mult mai rău: de exemplu, aş fi putut fi aruncată în aer de o bombă; d-apoi nu sunt decât o babă cu incontinenţă, şi asta doar atunci când râd, ceea ce am cam uitat cum se face. Dar în loc de Einar Lunde, în seara asta prezentatorul ştirilor este Jon Gelius. Mare supărare. Mă gândesc că a fost concediat. Sper în continuare să primesc nişte încurajări, dar ăsta povesteşte despre prima zi de caniculă în China. Arată fotografii de pe o plajă cu sute de mii de chinezi, atât de îngrămădiţi, că doar jumătate dintre ei se pot întinde pe nisip. S-ar părea că e vorba de o zi însorită într-un sens dublu, pentru că ochii lui Jon Gelius zâmbesc ştrengăreşte. Mă cuprinde senzaţia că fiecare dintre noi este absolut neînsemnat în marele întreg; eu însămi aş fi putut fi un chinez la plajă. De fapt, cu toţii suntem chinezi. Sau social-democraţi?! Cred că am citit undeva că acum trăiesc mai mulţi oameni pe pământ decât numărul de oameni care au murit în toate timpurile. Mă gândesc la ce va fi atunci când vor fi mai mulţi morţi decât vii, când balanţa se va inversa. Ar fi frumos ca eu să contez. După cum merg lucrurile în zilele noastre, ai mai multe de câştigat dacă eşti mort decât dacă eşti viu, şi am fost mereu de părere că multora li se acordă mai multă atenţie după ce au murit decât înainte. În ce mă priveşte, s-ar părea că treaba asta n-o să schimbe nimic.

Îmi amintesc cum toată atenţia lui Epsilon a fost acaparată odată de o doamnă îmbrăcată în costum mulat şi strălucitor. Doamna atârna de câteva sfori legate de tavan. Habar n-am cum de mă convinsese pe mine să merg cu el la circ. Probabil că eram beată. Femeia se căţăra şi se rotea în sus şi în jos. Nu semăna deloc cu ce puteam eu să fac la o bară pentru gimnastică. Urechea lui Epsilon era înclinată către mine şi-i venea uşor să audă tot ceea ce-i spuneam.

— Recunoşti duhoarea asta? i-am şoptit eu.

— E de la animale, mi-a şoptit Epsilon drept răspuns.

Dar eu am continuat să o privesc pe femeia în costumul mulat şi să mă gândesc la ale mele. Ea s-a tot învârtit, şi m-am gândit că n-ar putea să fie mai plictisitoare. Dar a devenit mai plictisitoare. La final, a făcut nişte piruete ceva mai rapide şi a aterizat. Am oftat, din politeţe.

Ziua asta nu dă semne să se îmbunătăţească. A fost o zi mizerabilă, Mathea, n-ai decât să te bucuri că nu ţi-au mai rămas multe, îmi spun în gând. Timpul ţi s-a scurs cu răbdare, în pace te-ai dus la culcare. Dar apoi îmi amintesc brusc că am ton la telefon. De ce trebuie să fiu aşa de optimistă din fire? De ce nu pot să mă întind şi să mor odată?

„Probabilitatea de a fi lovit de fulger de două ori, în acelaşi loc trebuie să fie mai mică decât ε, unde ε este ceva infinitezimal.” Ăsta a fost primul lucru pe care mi l-a spus

Epsilon. „Este incredibil.” El nu ştia cât de incredibil e lucrul ăsta de fapt, pentru că eu niciodată nu am fost nimerită de nimic: gura sticlei niciodată nu a rămas întoarsă spre mine, copiii cu care mă jucam de-a v-aţi ascunselea nu mă găseau niciodată şi niciodată nu găseam migdala din budinca de orez pe care o mâncam în Ajunul Crăciunului, aşa că nu mă alegeam nici cu cadou. Dar era aproape strigător la cer că întotdeauna o găseau mama sau tata. De-a dreptul suspect.

Era o zi cu cer fără nori, stăteam singură într-un colţ din curtea şcolii şi încercam să-mi fac de lucru cu număratul pietricelelor răsfirate pe jos. E o falsă impresie că doar pentru că te ocupi de ceva nu mai eşti singur. Dar şi mai important este că nimeni nu crede că eşti însingurat. Cât timp am stat eu acolo, s-a înnorat, cerurile s-au deschis şi un fulger m-a lovit de două ori în frunte. Am căzut pe spate şi privirea mi s-a întunecat, iar lucrurile păreau că se îndepărtează de mine. Auzeam sirena ambulanţei şi ştiam că vine să mă ia.

— Cât timp aşteptăm aici, mi-a spus vocea unui bărbat al cărui chip nu-l desluşeam, te rog să desenezi o diagramă a vieţii tale. Poftim o cariocă roşie.

Am luat carioca şi am tras o linie de la o ureche la cealaltă, peste faţă, apoi am arătat către vârful nasului şi am zis:

— Aici mă aflu eu acum.

Apoi urechile mi s-au umplut de ţipete şi, când am deschis ochii am văzut că toată şcoala era în jurul meu, mirosea a ars iar directorul era şi el prezent.

— Cred că s-a lovit la nas, pentru că-şi arată nasul cu degetul, a spus el.

Doi bărbaţi în halat alb au apărut în ochii mei, m-au aşezat pe o targă şi m-au ridicat cu grijă, ca pe cineva iubit, după care m-au dus în ambulanţă. Am plecat de-acolo în urletele sirenei. Nici dacă s-ar fi cântat Simfonia Destinului n-ar fi putut fi mai frumos.

La spital, cu toţii au fost foarte grijulii şi drăguţi cu mine: asistentele se uitau cu compasiune la mine şi m-au asigurat că nu va trece mult până când sprâncenele îmi vor creşte la loc. Ceilalţi pacienţi erau de asemenea aşa de amabili, încât părea că toţi le poartă un respect deosebit celor care sunt loviţi de fulger, de parcă ar fi oameni aleşi de Dumnezeu. Aproape ca Moise.

— Ai fost foarte norocoasă, mi-a spus medicul, făcându-mă să mă simt mai bine.

Singura dată când m-au podidit lacrimile a fost aceea în care m-am privit în oglindă, înainte să mă externez.

Toată vremea cât stătusem în spital mă tot gândisem la ce le voi spune elevilor care urma să mă ia cu asalt odată întoarsă la şcoală. Aş fi putut spune: „Niciodată nu am simţit ceva mai dureros. Medicii spun că este o minune că am scăpat cu viaţă.” Iar ei, răsuflând uşuraţi, i-ar fi mulţumit Domnului că sunt încă în viaţă. În faţa oglinzii încercasem, într-un mod care să pară cât mai firesc, să ascund cu mâinile sprâncenele arse. Am încercat cu degetul arătător pus deasupra fiecărei sprâncene, ca într-un limbaj al semnelor, unde, m-am gândit eu, ăsta era semnul pentru taur. Sau mă prefăceam că-mi apăr ochii de

lumina soarelui. „Am devenit atât de populară încât este chiar obositor”, le-aş fi putut spune părinţilor, care nu şi-ar mai fi încăput în piele de mândrie.

Dar atunci când m-am întors la şcoală, sentimentul plăcut de a fi ca Moise dispăruse, toţi vorbeau doar despre întoarcerea prinţesei de la Londra. În prima oră, ca de obicei, profesorul a uitat să mă strige când a citit catalogul. Dar în loc să-mi spun în gând „Mathea, da” cum făcusem până atunci, am ridicat mâna.

— Mă scuzaţi, domnule profesor, am spus cu voce tare, m-am întors la şcoală.

Mai mult ca sigur că fulgerul îmi dăduse o doză sănătoasă de încredere în mine. Profesorul şi-a ridicat privirea din catalogul care stătea deschis în faţa lui, pe catedră. Ceilalţi elevi s-au întors şi s-au holbat la mine, în ultima bancă unde stăteam. Mi-am dus mâna la sprâncene pârjolite ca şi cum aşa m-aş fi putut apăra de toată atenţia care mi se dădea. Profesorul a stat mult pe gânduri până şi-a amintit de mine, apoi a spus deodată:

— Ah, am crezut că....

Dar nu şi-a mai continuat propoziţia, elevii s-au întors din nou spre tablă şi în pauză eram iarăşi singură la numărat de pietre.

Numărasem până la o sută şaptezeci şi şapte când am observat că din partea opusă a curţii şcolii se îndreaptă spre mine o pereche de urechi clăpăuge. Era băiatul căruia îi puseseră porecla Trofeul Minune. Era într-o clasă paralelă cu a mea şi ştiam că se îndreaptă spre mine

pentru că sunt singură pe o rază de douăzeci de metri, aşa cum fusesem mereu singură pe o rază de douăzeci de metri. Băiatul mărunţel s-a apropiat de mine cu paşi hotărâţi, de parcă s-ar fi temut ca nu cumva să-i piară curajul dacă ezită. M-am emoţionat aşa de tare, că am început să număr pietrele în mare viteză şi m-am străduit să par surprinsă atunci când s-a postat lângă mine şi şi-a dres glasul, ca şi cum ar fi fost pe punctul de a ţine un discurs.

— Probabilitatea de a fi lovit de fulger de două ori, în acelaşi loc, trebuie să fie mai mică decât ε, unde ε este ceva infinitezimal, a zis el cu o expresie solemnă pe chip.

Nu ştiam ce să-i răspund, aşa că la început nu i-am spus nimic, dar brusc mi-am amintit de sprâncene şi m-am grăbit să fac semnul pentru taur, mugind, pentru ca gestul meu să pară cât mai natural. Avea ochi inocenţi şi eram sigură că nu e genul ăla care rupe picioarele insectelor şi taie râmele în două ca să vadă cu propriii ochi cum se transformă în două.

— M-am gândit tot timpul cum îţi merge, şi mă simt uşurat să te văd din nou pusă pe picioare, mi-a spus el. Şi ştii tu, cred că te prinde bine şi când nu ai sprâncene, pentru că aşa chipul tău pare mai deschis.

Iniţial m-am jenat, dar pe urmă mi-am dat seama că e prima dată când cineva minte pentru ca eu să mă simt mai bine.

— Mulţumesc, i-am răspuns eu, luându-mi mâinile de la sprâncene. Şi eu cred că îţi stă bine cu urechile aşa de clăpăuge.

— Mda, mi-a răspuns el, nu e tocmai rău să le ai aşa, doar că se răcesc foarte repede.

— Da, asta e mare păcat.

— În orice caz, a continuat el, dacă nu ai nimic împotrivă şi dacă nu este prea traumatizant pentru tine, mi-ar face plăcere să aflu mai multe despre cum e când eşti trăsnit. Şi-atunci îţi pot arăta şi eu nişte calcule făcute de mine, ca să-ţi demonstrez că e absolut incredibil.

— Cu mare plăcere, am acceptat eu invitaţia zâmbind.

Mi-a zâmbit şi el înainte de a-mi întoarce spatele şi de a pleca. A mai făcut câţiva paşi şi s-a întors timid către mine:

— Ştii, Mathea, sunt trei sute patruzeci şi cinci de pietre aici, dacă le incluzi şi pe cele mici şi pe cele mari. Le-am numărat eu ieri.

Imediat după ce am terminat şcoala, Epsilon s-a angajat şi ne-am căsătorit. De-atunci am fost doar Epsilon şi cu mine.

— Evrika! am exclamat eu când am citit în ziar despre terapia expunerii. E clar că de asta am nevoie.

Anne Norunn (37 de ani) este îngrozită de bacterii şi intră în panică de fiecare dată când soţul ei, Kent (35 de ani), strănută. Anne Norunn cheltuieşte o avere pe săpunuri şi soluţii pentru spălat şi ia foarte serios în calcul divorţul, pentru că soţul ei, Kent, este o bombă umblătoare cu mizerii; ar prefera să-şi ia un purificator de aer. Psihologul îi spune: „Ai nevoie de terapie prin expunere. Trebuie să te

expui treptat la din ce în ce mai multe bacterii, astfel încât să poţi să-l atingi pe Kent din nou.” „Nu cred că pot face aşa ceva”, ripostează Anne Norunn. „Ba da, este posibil”, spune psihologul.

Trebuie să mă expun morţii din ce în ce mai tare – evident, fără să merg prea departe –, pentru că-mi dau şi eu seama că lucrurile sunt într-un echilibru fragil. Dar până la urmă o să pot trăi cu gândul că voi muri. În ceea ce mă priveşte, pot să spun că acest lucru poate surveni în două moduri, aşa că fac o listă:

1. Pot să vizitez cimitire, să merg la înmormântări, pot să fac planul pentru propria înmormântare. Atunci când i-am povestit lui Epsilon ce cântec vreau la înmormântarea mea, am chicotit, pentru că eu n-aveam să mor. Am încetat să mai chicotesc atunci când a scos un creion şi şi-a notat melodia în almanahul lui.

Trebuie să fie groaznic să faci planul pentru propria înmormântare. Poate că este mai uşor să o planifici pe-a altora.

2. Pot să încep să trăiesc periculos. Pot să traversez strada fără să mă asigur în stânga şi apoi în dreapta şi apoi din nou în stânga.

Ultima variantă care-mi vine în minte este să „uit” să opresc plita, şi mă hotărăsc să încep cu asta. La ştiri arată des case şi apartamente care sunt mistuite de flăcări până la temelie, şi de regulă bătrânii sunt cei care uită să oprească plita, dar tresar la gândul că s-ar putea ca şi ei să fi „uitat” doar să oprească plita.

Dau plita la maxim, mă aşez pe scaunul din bucătărie şi aştept. Aştept mult şi bine, dar frica de moarte nu se diminuează, mi se face doar foarte cald. E cald şi umed în tot apartamentul. M-am săturat de covor verde şi tapet maro, vreau afară, vreau să trăiesc, vreau să merg la coafor, dar nu pot să merg la coafor pentru că am mai fost acolo înainte de căsătorie şi de fiecare dată când coafeza trecea pieptenele prin părul meu, mă înţepa în urechi. Mă ghemuiam toată şi-mi spuneam: „Nu mai vreau!” Dar trebuie să ies afară, afară, afară şi mă ridic de pe scaun, ies pe uşă fără să mă mai uit pe vizor, lua-l-ar dracu’ de vizor, cobor scările doar în papuci de casă, mă năpustesc asupra uşii grele de la intrare, traversez aleea şi mă întind pe iarbă.

Apoi mă întorc.

În scară nu e nimeni. Încă nu a fost dat jos anunţul cu munca pentru comunitate, şi nici bileţelul despre întâlnirea de la casa de bătrâni. Iarăşi mi se face rău. Acum mai sunt şi alte bileţele. „A dispărut Bodil”, scrie pe unul dintre ele. Bodil este un porcuşor de Guineea, după cum se vede într-o poză din vremuri mai fericite. Avizierul este un lucru căruia vecinii mei îi acordă atenţie, se pare. Poate ar trebui să pun şi eu acolo o fotografie de-a mea şi să scriu că sunt căutată. „Dacă cineva a văzut-o pe această bătrână, sunaţi-o pe Mathea Martinsen. Se oferă recompensă!” Iniţial m-am gândit la asta doar ca să mă amuz, dar treptat îmi dau seama că este un gând căruia ar trebui să-i acord foarte multă seriozitate. Şi-l analizez cu atenţie. Dar apoi observ din nou fotografia lui Bodil şi îmi dau seama că n-am nicio şansă: ochii lui maliţioşi mă vor eclipsa în totalitate.

Când să plec de-acolo, privirile îmi cad pe un anunţ negru cu scris auriu, sus de tot pe panou. Scrie „Anunţ către locatari”. June îşi va sărbători ziua de naştere. „O să fie petrecere”, ne avertizează el.

A venit şi ziua de sâmbătă, iar eu sunt în continuare supărată că June va primi oaspeţi. Epsilon şi cu mine am avut o singură dată pe cineva în vizită – pe un văr pe care niciunul dintre noi nu ştia că-l avem. Într-o zi ne-a sunat şi a întrebat dacă poate să treacă pe la noi.

— Bineînţeles că poţi să vii, i-a răspuns Epsilon. Abia aşteptăm să vii.

Am curăţat tot, de la tavan până la podele, am făcut bezele şi chifle şi apoi m-am tuns. Am lipit bandă adezivă peste breton şi pe părţile laterale, apoi am tăiat părul urmând marginea benzii.

— Va fi mult prea drept, mi-a spus atunci Epsilon.

— Niciodată nu poate fi prea drept, i-am replicat eu.

Ne temeam că n-o să avem ce discuta cu vărul nostru, aşadar am zăcut pe sofa jumate de zi, aşteptându-l şi încercând să găsim subiecte de conversaţie. Nici la toaletă nu am îndrăznit să merg, de teamă să nu apară din senin. Aş fi părut o retardată dacă aş fi stat acolo în timp ce primeam musafiri.

— Cel mai bine ar fi să deschidem împreună, mi-a spus Epsilon, ca să vedem pe care dintre noi îl va recunoaşte.

— Dacă ne recunoaşte pe amândoi, în orice caz putem fi fericiţi că nu putem avea copii, i-am răspuns eu.

Epsilon a tăcut şi a făcut o faţă lungă.

— Dacă totuşi se întâmplă să avem un băiat, aş vrea să-i punem numele Aksel, a spus el.

— Care aduce cu „acceleraţie”, am completat eu. Şi-atunci nu ne-am mai bate capul dacă ar fi mai încet.

Când cineva a sunat la uşă, am sărit amândoi în picioare, iar eu am spus că nu mai rezist.

— Trebuie să merg la baie.

— Chiar acum? m-a întrebat Epsilon. Care este probabilitatea să trebuiască să mergi chiar acum?

În baie am descoperit parfumul pe care-l primisem cadou de ziua mea de la Epsilon. Nu-l mai folosisem înainte şi mă temeam ca nu cumva să atragă atenţia şi să par o femeie uşoară, dar mi-am luat inima-n dinţi şi am pulverizat parfum pe corp în punctele în care se simte pulsul. Ştiam care sunt, din revistele săptămânale: în spatele genunchilor, în zona inghinală, pe încheieturile mâinilor, pe gât şi-n spatele urechilor. Am ieşit de la toaletă şi m-am aşezat pe sofa lângă Epsilon şi musafirul nostru.

— Te-ai dat cumva cu parfum, a întrebat Epsilon tuşind uşor.

M-am înroşit toată, atât de ruşine mi-a fost.

— Nu, nu m-am dat. Tu te-ai dat?

Nu am reuşit să dibuim al cui văr era de fapt. După o săptămână – nu am vrut să sunăm mai devreme ca să nu părem disperaţi – l-am sunat şi l-am întrebat dacă nu vrea să mai treacă pe la noi. A refuzat.

— A spus şi de ce? l-am întrebat eu pe Epsilon.

— Nu, a răspuns simplu Epsilon, dar sigur n-are de-a face cu noi.

De la fereastra din bucătărie văd oameni îmbrăcaţi festiv, ducând sacoşe de cumpărături şi intrând în bloc. June a dat drumul la muzică: Când toate lucrurile vor fi mai rele ca oricând şi nebunia va lua lumea sub puterea ei, ne vom strânge toţi ca unul laolaltă, glasurile noastre vor striga spre ceruri: Ooo, trăieşte-ţi viaţa, ooo trăieşte-ţi viaţa.

„Cel puţin nu am avut un anturaj dubios şi nu m-am împrietenit cu oameni răi. N-am fumat şi n-am băut”, declară fetişcana palidă la televizor. Un bătrân o ţinuse pe Natascha încuiată într-o încăpere de la subsol aproape toată viaţa. Acum îmi dau seama că aş fi putut deveni alcoolică. Sigur aş fi devenit dacă aş fi ieşit mai des. Să nu mai pun la socoteală şi numeroşii prieteni răi pe care mi i-aş fi făcut.

Ce păcat că toate întâlnirile cu celelalte femei casnice din bloc se ţineau marţea, pentru că era singura zi din săptămână în care n-aveam chef de nimic. Habar n-am de ce, dar, conform celor spuse de Epsilon, marţea e ziua

zeului războiului, Tyr, iar eu s-ar părea că sunt pacifistă – poate că asta are ceva de-a face.

Când veneam acasă, mă aşezam la masa din bucătărie şi-i scriam lui Epsilon. Mă străduiam ca încheierea să aibă rimă. Dacă mă împotmoleam la scris, făceam repede nişte ture prin bucătărie până când găseam rima, ceea ce era extenuant, dar după aceea întotdeauna mă simţeam mai bine.

I-am scris de câteva ori – dar nu prea des – despre prietena pe care o avusesem în copilărie. Era destul de greu să găseşti o rimă pentru fraza „ea mă îngropa în muşuroaie de furnici”.

— Mathea nu poate ieşi astăzi afară să se joace, am spus eu.

— De ce? m-a întrebat ea.

— Mathea nu-i aici, am răspuns.

— Dar eşti chiar în faţa mea.

— Ce? Unde? am întrebat eu uitându-mă în jur.

— Nu te mai prosti, a spus ea râzând.

Era mai mare decât mine cu doi ani, şi întotdeauna trebuia să fie preotul, iar eu cadavrul. Uneori venea şi un cortegiu funerar, dar numai ea putea să-l vadă. Poate şi datorită ochelarilor cu fund de borcan vedea mai bine decât îmi imaginam eu. Mai întâi mă îmbălsăma cu salivă, apoi trebuia să mă întind în partea de nord a copacului. Dacă protestam, totul era şi mai rău. Odată, când am încercat s-

o întind, m-a prins din urmă şi a decis că înmormântarea s-a înlocuit cu incinerarea.

— Pur şi simplu înnebunesc atunci când le muţi de la sud la nord, a spus ea turnând peste mine prima lopată de furnici. Simţi?

— Da, simt, am spus eu, dar fără să le port pică.

Am strâns puternic din ochi şi mi-am încleştat gura, ţinându-mi cât se poate de mult respiraţia. Parcă auzeam furnicile ţipând disperate, şi am încercat să găsesc ceva de povestit care să le liniştească.

Prima dată când s-a întâmplat asta, i-am povestit tatălui meu. El mi-a spus că terapia cu furnici e foarte bună pentru afecţiunile reumatice – el însuşi auzise de un bărbat care s-a vindecat de durerile de spate şi de şolduri după ce a stat câteva ore într-un muşuroi de furnici.

Tot ce scriam puneam în plicuri pe care le vâram în geanta lui Epsilon, ca să le citească atunci când mănâncă pacheţelul de prânz, în ziua următoare. Nu deschideam niciodată subiectul despre ele, pentru că Epsilon pur şi simplu ar fi izbucnit în plâns. Oricum, încrederea din ochii lui îmi era de ajuns. Sau admiraţia lui în momentele în care excelam la rimele de final.

Când şi când le scriam necunoscuţilor, unor nefericiţi aleşi la întâmplare din cartea de telefon. Din revistele săptămânale obişnuiam să decupez fotografii cu mâncare şi le lipeam pe o coală. „Doar cinci coroane pentru o cutie cu smochine”, scriam eu. „Veniţi la magazinul din Haugerud.” Doar gândindu-mă la faţa pe care o aveau

oamenii în magazin în momentul în care plăteau cumpărăturile, nu o dată am scăpat de intrarea în depresie.

Când mama lui June a început să frecventeze şi ea întâlnirile femeilor casnice, am încetat să mai particip la ele. Şi în ziua de azi sunt mândră de mine că am reuşit să mă retrag la timp, ca să nu intru sub influenţa atâtor persoane rele.

Inspectorul de poliţie care a vorbit cu Natascha după fuga ei pivniţa domnului Priklopil, unde fusese închisă timp de opt ani, a declarat că a fost uluit de „inteligenţa şi de vocabularul ei". Pe mine mă trec fiorii numai când mă gândesc. Mi se face pielea de găină şi când o aud pe Natascha povestind despre evadare, cum a fugit ea mai multe sute de metri prin grădini, peste drumuri, cum a sărit peste garduri, tot rugându-se disperată de trecători să sune la poliţie. Dar ei pur şi simplu au ignorat-o.

Prima dată când mi-am dat seama că aş putea pune totul pe hârtie i-am povestit lui Epsilon ce simt pentru el. Asta se petrecea în iarna care a urmat celei cu fulgerul, eram tot timpul împreună, dar ori de câte ori deschideam gura ca să spun ce gândesc, simţeam o nevoie acută să-mi lipesc limba de metal rece, să fie ataşată la ambele capete, aşa că gura rămânea mai mult închisă.

Într-o zi Epsilon m-a întrebat dacă nu vreau să stau în spatele lui, pe sanie.

— Încotro te duci? l-am întrebat eu.

— Unde vrei să merg? m-a întrebat.

— Mi-e indiferent.

L-am luat în braţe, căciula lui mirosea a lână udă. Fix atunci a venit o fată din clasa lui şi a vrut şi ea să meargă cu sania. Eu şi Epsilon ne-am uitat trăsniţi la ea.

— Nu cred că e loc, am spus eu, dar ea deja se aşezase.

Ne-am dus într-un vârtej la vale, zăpada îmi intra în ochi, pe urmă i-am închis şi mi-am ascuns faţa în geaca lui Epsilon. Când m-am uitat în faţă, ne aflam deja pe un lac. Am întrebat unde e prietena lui, pentru că nu se mai afla în spatele meu pe sanie. Ne-am uitat în sus pe deal, dar nu mai era nici acolo.

— Poate că e un semn, am spus eu.

Epsilon m-a luat de mâini şi m-a ajutat să mă ridic. Am rămas acolo ţinându-ne de mână, cu mănuşile ude. Voiam să-i spun cât de mult îl iubesc, dar în loc de asta i-am povestit că în anul care a trecut şapte persoane au fost ucise de rechini şi paisprezece de prăjitoare de pâine. Epsilon s-a uitat la mine ciudat şi atunci, pe moment, aş fi vrut să dispar.

— Eu trebuie doar să... am spus eu, fără să ştiu ce anume trebuie să fac.

Dar am înţeles ce crede Epsilon, pentru că a făcut rapid stânga-mprejur. M-am înroşit stând acolo şi ascultând paşii lui pe întinderea de gheaţă.

— Aştept... Am să fac un bulgăre imens de zăpadă, a spus el cu voce tare, ca şi cum i-ar fi fost teamă să nu cumva să cred că mă spionează.

Atunci mi-am dat seama că e cu neputinţă să-mi fie mai ruşine decât îmi era, aşa că am început să mă descalţ. După ce m-am chinuit puţin eram gata.

— Hai să vezi! i-am spus.

Atât mă ţinuse gura să spun. Dar Epsilon stătea nemişcat şi eu am fost nevoită să strig din nou la el, aşa că a pornit spre mine privind drept în faţă.

— Uită-te-n jos, am adăugat eu când a ajuns în faţa mea.

Mi s-a făcut inima cât o furnică în momentul în care a privit spre fularul meu, care forma o inimă pe gheaţă. În interiorul inimii mănuşile ude şi şosetele formau cuvântul NI[12]. Nu găsisem din ce să fac şi celelalte litere... A fost un moment de acum ori niciodată.

— Numele tău este mai lung decât s-ar crede, am spus eu, simţind cum îmi îngheaţă picioarele.

Trebuie să merg la magazin să cumpăr zahăr, pentru eventualitatea în care June mai vine să „împrumute” de la mine. Aş minţi să spun că nu trag nicio speranţă să-l întâlnesc în drum pe bărbatul ăla fără ceas. Înainte de a porni, mă parfumez, dar de data asta mă mulţumesc doar cu câte o picătură în spatele genunchilor. Şi câteva

[12] Numele real al lui Epsilon este Niels.

picături în spatele urechilor. Şi mai pulverizez puţin şi în faţă, apoi trec prin norul de vapori.

La marginea pădurii, bărbatul a răsărit ca la comandă, şi ştiu că asta e ocazia pe care am aşteptat-o. După ce June a fost în vizită la mine, am prins curajul necesar, pentru că bărbatul de la marginea drumului în mod cert nu este de soiul cel mai rău, aşa că pot să am îndrăzneala să vorbesc cu el. Trebuie să găsesc ceva frumos de discutat cu el. Repede.

— Bună, îi spun eu de colo. Aproape că am senzaţia că mă aud pe mine din exterior, vocea îmi este atât de luminoasă şi atât de diferită.

El nu schiţează niciun gest.

— Aici erai, deci? spun eu.

El nu zice nimic.

— Da, este într-adevăr frumos aici, continui eu.

— Mda, mormăie el.

Dar pe urmă nu mai spune nimic, şi simt cum mă cuprinde panica, pentru că nu pare genul pentru care vorbăria contează. Mi-e teamă să nu dispară dacă nu spun ceva interesant cât mai repede.

— Cum te cheamă? îl întreb eu, deşi habar n-am cum de am curajul ăsta.

Bălmăjeşte ceva care seamănă cu KGB, şi tresar puţin, pentru că preţ o secundă mi-am lăsat mintea să

rătăcească în altă parte. Dar când îl întreb din nou aud că suspină un „Åge B”. Şi eu aş fi suspinat dac-aş fi fost înzestrată cu un nume ca ăla. Nu îndrăznesc să întreb de la ce vine B, că poate este un subiect dureros pentru el, aşa că mai bine dau aprobator din cap.

— Un nume frumos pentru un bărbat, îi zic eu.

Sunt puţin ofuscată pentru că nu m-a întrebat şi el cum mă cheamă, sau care este culoarea mea preferată sau ce casetă aş alege să duc cu mine dacă ar trebui să merg pe o insulă pustie. E aşa de plăcut să vorbeşti, şi aş vrea să discut cu Åge B toate lucrurile pe care le discutam cu Epsilon. Când venea Epsilon de la serviciu îl întrebam cum i-a mers la muncă şi ce anume a făcut, iar el îmi răspundea că i-a mers bine şi că n-a făcut mare lucru în ziua aia. Îi eram recunoscătoare pentru că-mi lăsa şi mie posibilitatea să văd o frântură din universul lui. Apoi obişnuia să mă întrebe el pe mine cum mi-a mers şi ce am făcut în ziua aia, iar eu îi povesteam tot şi trăncăneam despre ceea ce crezusem eu că era un pui de şarpe care năpârlea pe pardoseala din baie, dar care de fapt se dovedise doar un ghemotoc de praf. „Tu nu simţi niciodată nevoia să vorbeşti cu altcineva în afară de mine?” se întâmpla să mă mai întrebe Epsilon. „Dar am mai vorbit cu altcineva”, spuneam eu. „Nu-ţi aminteşti când am fost cu tine la masa de Crăciun?”

— Mda, spune Åge B.

— Mda, spun eu, grăbindu-mă să-l depăşesc.

Cobor înspre biserică şi mă simt grasă, mai ales în jurul coapselor. Am auzit undeva că asta este o reacţie obişnuită atunci când eşti respins de sexul opus.

Odată am fost chiar foarte grasă. Chiar după ce-a murit Stein. Mă dezobişnuisem să fac plimbări la Lutvann, dar nu mă dezvăţasem să fac prăjituri – de fapt, făceam chiar mai multe, şi la început am crezut că din cauza asta a început să mă strângă rochia în talie.

— Nu crezi că am prins nişte rotunjimi la talie? l-am întrebat eu pe Epsilon. Dar Epsilon nu voia să mă rănească şi m-a liniştit, spunându-mi că sunt chiar colţuroasă.

Am continuat să fac prăjituri, gândindu-mă între timp la Stein. Pe măsură ce trecea vremea, devenea tot mai greu să-mi trag ştrampii dimineaţa, iar mânecile rochiei îmi lăsau urme pe braţe.

— Mătuşa Roşie nu m-a mai vizitat cam de mult, i-am spus eu lui Epsilon când n-am mai putut răbda. Trebuia să fi venit de cel puţin trei ori până acum.

Obişnuiam să folosesc expresia „Mătuşa Roşie” ca să nu-l fac pe Epsilon să se simtă jenat. Mi-a luat mâinile într-ale lui şi mi-a zis:

— Dar asta înseamnă că...?

— Cred că înseamnă mai mult decât bănuim noi.

L-am privit pe Epsilon şi m-am gândit că aşa trebuie să arate fericirea. Chiar dacă mă obişnuisem cu lacrimile lui, sau mai bine spus devenisem chiar imună, atunci am fost contaminată şi eu.

Epsilon a venit cu mine ca să-mi cumpăr o rochie nouă. Odată ce am dat-o jos pe cea veche în cabina de probă, mi-a fost imposibil să o mai îmbrac la loc, aşa că am fost nevoită să plec cu o rochie nouă acasă. Am căutat ceva în care să pot creşte, dar era o rochie atât de largă încât aş fi putut să o port peste palton.

— Chiar e nevoie de asta? m-a întrebat el.

— Nu, dar nici nu poate să strice.

În ciuda faptului că mergeam alături de el, se uita pretutindeni în jur, străduindu-se să nu se uite la mine, de parcă ar fi fost suferind. Sigur era din cauză că rochia mea albă se contopea cu albul nămeţilor de zăpadă de pe marginea drumului. L-am rugat să-şi dea jos fularul de pe faţă, pentru că îi venea până la nas, şi i-am spus că lumea va crede că e detectiv.

Pentru prima dată Epsilon nu m-a întrebat dacă vreau să vin la masa festivă de Crăciun, ci pur şi simplu mi-a lăsat invitaţia pe masa de scris, ştiind precis că va merge singur, ca întotdeauna. Dar l-am însoţit. Dacă cineva urma să mă întrebe ceva, orice ar fi fost acel lucru, puteam să mă mângâi pe burtă. Şi ăsta ar fi fost un răspuns destul de bun. Indiferent cât de îngrozitoare ar fi fost experienţa, nu aveam să fiu singură. Eram doi în unu. Epsilon mi-a spus că sunt curajoasă, ceea ce mi-a dat o idee nebunească şi am croşetat o bentiţă lungă şi roşie pe care am legat-o într-o fundă mare în dreptul taliei, peste rochia albă.

Totuşi, curajul m-a lăsat când am ajuns la cantina de la Biroul Naţional de Statistică, mai ales când am înţeles că n-o să stau lângă Epsilon. Cartonaşul cu „Doamna

Martinsen” era la celălalt capăt al mesei în formă de potcoavă. Epsilon mergea deja înspre locul lui şi nu am mai apucat să-i spun că m-am răzgândit şi că a fost o idee proastă. Panicată, mi-am îndreptat funda şi m-am aşezat. Scaunul din dreapta mea era gol, iar în stânga mea scria „Domnul Dahl”. Din fericire, omul era beat. Pe de altă parte, mormăia aşa de tare pe nas încât nu înţelegeam nimic din ce-mi spunea. Zicea un singur cuvânt la nesfârşit. Am încercat să ghicesc:

— Eskimo?

Dahl a dat din cap că nu şi a repetat cuvântul, în timp ce se lupta să nu cadă de pe scaun.

— Ginghis Han? l-am întrebat eu.

În permanenţă mă uitam lung la Epsilon, pentru că doream să vadă cât de sociabilă e soţia lui. Aşa a trecut prânzul, dar după ce ne-au servit trei feluri de mâncare, l-am întrebat pe Dahl:

— Geronimo?

Iar el a răspuns:

— Geronimo!

Amândoi ne-am simţit uşuraţi, dar niciunul n-a mai găsit nimic de adăugat, aşa că după desert am stat pur şi simplu, dând din cap aprobator din când în când.

Am observat că Epsilon e foarte în formă – doamna de la masa lui era genul exuberant. Deodată ea a râs de ceva ce-i spusese el. Când s-a ridicat de la masă pentru a

merge la toaletă, am pornit şi eu în aceeaşi direcţie. Voiam să-i spun că Epsilon nu e amuzant. Dar ştiam că nu voi putea să-i spun aşa ceva. În orice caz, puteam s-o fac să-mi observe burta. M-am făcut că mă spăl pe mâini. Ea a ieşit nonşalantă din toaletă şi s-a postat lângă mine, privindu-se în oglindă. Purta o rochie neagră. Mi-am strâns funda roşie. Ea şi-a trecut mâinile prin păr, până jos la nivelul umerilor, zicând că i-ar prinde bine un pieptănat. N-am priceput cu cine vorbea, pentru că nu mai era nimeni acolo. Mi-am mai aşezat funda roşia o dată.

— Ai păr lung, am spus, mai mult pentru mine decât pentru ea.

— Dar nu destul de lung, a răspuns ea închizând ochii.

N-am înţeles de ce i-a închis. Poate că încerca să-şi imagineze ceva, aşa cum stătea acolo, legănându-se uşor. Situaţia a devenit cam neplăcută, pentru că eu trebuia să mă chinuiesc să-mi imaginez ce-şi imagina, şi nu o vedeam decât pe ea, acoperită de un păr lung. Dar mi-am amintit imediat că nu are părul destul de lung.

Am ieşit din toaletă înainte ca ea să deschidă ochii. Simţeam că am vorbit cât am putut de mult, aşa că l-am găsit pe Epsilon şi i-am spus că putem merge acasă, dar el îi promisese un dans companioanei lui de la masă. Îmi venea să-i spun că nu e deloc un tip amuzant, dar m-a întrebat gânditor dacă e în regulă şi pentru mine. I-am răspuns că, pe o scară de la unu la zece, credeam că mai putem petrece. Avea şi rimă, chiar dacă nu intenţionasem asta.

M-am sprijinit de perete şi i-am privit. Era greu să stai într-un loc. Aş fi preferat să mă duc la el şi să spun „Acum voi pune piciorul în prag, Epsilon”. Mi-am încrucişat mâinile peste burtă, cum nu mai făcusem de mult, şi am încercat câţiva paşi de dans. Nu ştiam ce să fac cu mine. Epsilon părea o cu totul altă persoană faţă de cum era acasă. Mai haios, acum că stau să mă gândesc, chiar într-un mod plăcut. Femeia îi pusese o mână după ceafă, iar părul lui îi stătea la fel ca urechile clăpăuge. Apoi m-am liniştit, dându-mi seama că de fapt sunt geloasă pe mine însămi, că doar eu eram cu el. Ba chiar îl iubeam.

Restul petrecerii l-am petrecut într-un scaun, croşetând o bentiţă minusculă. Aproape că puteam să-l zăresc pe micuţ jucându-se pe mocheta verde la picioarele mele. Dac-ar fi vrut să meargă afară, aş fi putut să-l urmăresc de la fereastra din bucătărie.

Dar în Ajunul Crăciunului a venit Mătuşa Roşie, însoţită de o durere sfâşietoare de burtă. Asta s-a întâmplat fix când eram pe punctul de a înconjura bradul. Mi-am azvârlit rochia la gunoi, am încetat să mai fac prăjituri şi în curând vechea mea rochie atârna lălâie pe mine. A continuat să devină tot mai largă, până când, prin mai, am ajuns mult mai mică decât Epsilon.

— Mezeluri şi omletă, Mathea.

L-am auzit pe Epsilon cum pune tava pe noptieră, apoi se aşază pe scaunul cu spătar de lemn de lângă pat. Am deschis ochii. Un balon atârna de sus, din tavan.

— L-am cumpărat de pe strada Karl Johan, a spus Epsilon.

— O, am răspuns eu.

Epsilon era îmbrăcat în costumul lui, stătea aplecat în faţă cu coatele pe genunchi, mâinile împreunate.

— Nu vrei să mă întrebi? m-a întrebat el, dar nu ştiam la ce se referă. Tu mereu vrei să pariezi pe orice. Cât timp crezi că va rămâne acolo sus?

— Epsilon, nu pot.

Venea curent de la geam, îngheţasem şi mi-am tras cuvertura până la bărbie.

— Eu cred că rezistă o săptămână, a continuat el. Ba nu, cred că mai degrabă trebuie să zic două. Ce crezi?

— Nu ştiu.

— Mai mult sau mai puţin? a insistat el.

Mă simţeam de parcă aş fi fost legată de balonul ăla pentru totdeauna.

— Mai mult, am suspinat eu.

— Deci dacă eu câştig, a spus Epsilon, vreau să vii cu mine la un restaurant frumos şi apoi la teatru.

Am închis ochii.

— Nu pot.

— Dar asta îmi doresc eu, a spus Epsilon. Tu ce-ţi doreşti dacă o să câştigi?

Nu i-am răspuns nimic.

— Să te gândeşti la asta, a mai adăugat el.

M-am întins pe-o parte, ca să nu vadă că plâng din nou. În spatele meu am auzit cum îşi întinde şervetul în poală şi scoate tacâmurile.

Niciunul dintre noi nu a mai adus în discuţie balonul, chiar dacă atârna chiar deasupra noastră ca o bulă din caricaturi – eu îmi imaginam că e plin de semne indescifrabile. Cu o zi înainte ca eu să câştig, am hotărât în sfârşit ce vreau. Nu eram sigură că voi fi în stare, dar m-am ridicat din pat şi am căutat o andrea în lădiţă. Aerul din balon a ieşit de parcă cineva ar fi suspinat uşurat. Când Epsilon a venit de la serviciu, eram gata de plecare. Îmi prinsesem părul cu o clemă, mă fardasem în obraji. A rămas trăsnit când m-a văzut gata în hol, cu pantofii în picioare. Haina devenise prea mare.

— Ai câştigat, i-am spus.

Epsilon a scos un suspin sfâşietor, pe care-l ţinuse în adânc mult prea mult timp.

I-am trecut degetele peste frunte, netezindu-i micile riduri.

— Ce frumoasă eşti! a spus el.

— Mulţumesc, am spus coborându-mi privirea.

El m-a sărutat pe creştet. Mi-am întins vârful pantofului şi am atins pantofii lui.

— Ţi-ai cumpărat şireturi noi?

— Nu, a răspuns Epsilon.

— O, nu, am zis eu şi am izbucnit amândoi în râs.

Nu-mi amintesc prânzul ăla şi nici ce am discutat; poate nici nu am discutat aşa de mult. Nu-mi amintesc nici ce am văzut la teatru. Dar nu contează.

Chiar dacă în ziua aia s-a schimbat ceva, durerea a rămas, iar în perioada care a urmat nu a trecut o zi fără ca Epsilon să ducă la serviciu, în servietă, o scrisoare de la mine.

Este imposibil să nu observi că toţi copacii de mai jos de biserică au înmugurit. Curând va fi 17 mai. Îmi amintesc foarte bine de o fetişcană ciudăţică de la trupa muzicală a şcolii din Lutvann. Mărşăluia în spatele membrilor principali ai trupei, care cântau, şi în faţa aspiranţilor, care îi urmau în tăcere. Fata purta un baston lung şi subţire, cu o păpuşă de plastic în vârf. Păpuşa avea o uniformă maro şi un moţ roşcat în cap – o variantă în miniatură a fetei însăşi şi a celorlalţi aspiranţi. Nu ştiu de ce avea o păpuşă în vârful bastonului, nu am priceput sensul, dar fata părea extrem de mândră. Parcă mi-o şi imaginez mărşăluind peste un deal sau pe lângă maşinile mari parcate pe marginea drumului, străduindu-se din răsputeri să ridice păpuşa cât mai sus.

Anul ăsta o să purced şi eu spre marele castel şi o să-i fac regelui cu mâna. El mă va alege pe mine din numeroasa mulţime de oameni. Gărzile lui vor veni în fugă, mă vor prinde şi-mi vor spune: „Regele doreşte să vii sus la balcon.” „Cum? M-a ales pe mine?” voi exclama eu,

uitându-mă la Harald, sau Haakon, sau cum s-o numi el, iar regele va da aprobator din cap şi va spune: „Da,da, tu. Nimeni alta.”

Mă lovesc zdravăn la genunchi de marginea metalică a unui cărucior de cumpărături. Mă uit rapid în jur – din fericire, nu m-a văzut nimeni. Durerea mă săgetează ca un cui bătut în rotula genunchiului meu parfumat. Ameninţ cu pumnul înspre cărucior în timp ce intru la magazin.

Măcar acum ştiu cum îl cheamă, mă gândesc eu în drum spre casă.

— Åge B nu-i aici, zic eu cu voce tare, şi mi se pare ceva natural.

— Răspund eu, a zis Epsilon.

Dar, ca de obicei, operatorii de sondaje de la Norsk Gallup nu voiau să vorbească decât cu acel membru al familiei a cărui zi de naştere era cea mai apropiată.

— Crezi că este rezonabil ca cincizeci din cincizeci şi două de săptămâni cât are anul, să răspund eu? am întrebat.

Bombănind, m-am îndreptat spre telefon, pentru că ştiam că nu există cale de scăpare.

Am auzit odată de nişte americani bogaţi care, după ce au citit nuvela lui Poe despre femeia care a fost îngropată de

vie, au cerut să li se instaleze un telefon în coşciug. Aş fi putut să le spun că gestul lor e inutil, pentru că nimeni nu-i va suna.

Iau cea mai recentă carte de telefon din colecţie şi caut după numele „Martinsen”. Mă întreb pe cine încerc oare să duc de nas, pentru că numele meu nu a apărut nici măcar la şcoală, în lista absolvenţilor. Când, la festivitatea de închidere, directorul a înmânat diplomele, am stat laolaltă cu ceilalţi elevi, care au fost strigaţi pe rând, până când am mai rămas doar eu. Atunci directorul m-a întrebat:

— Cine eşti tu?

Nici pe piatra funerară nu cred că mi se va inscripţiona numele, ceea ce e mare păcat, pentru că eu îmi iubesc din ce în ce mai mult numele, pe zi ce trece.

— Mathea Martinsen, am spus eu ridicând mâna.

Vecinii noştri cei noi au lăsat jos copertina de pe căruciorul de copii şi au spus mândri:

— Acesta este micul June, a spus mama făcându-i cu ochiul tatălui.

— Aha, i-am răspuns eu, exact aşa se numea o doamnă din ferparele de astăzi.

— Ai observat că toţi trei au aceeaşi culoare a părului? l-am întrebat apoi pe Epsilon.

— Se poate, a spus Epsilon.

— Eu consider că nu e neapărată nevoie să fie aşa.

Văd un Martin Martinsen în cartea de telefoane, apoi Mary, Mary, Mary. Oare când a devenit Mary un nume aşa de popular? Sunt listate şi Mary, şi Mathea Martinsen. Aproape că izbucnesc în plâns, pentru că, la dracu', dacă sunt trecută acolo, de ce nu m-a sunat nimeni? Nimeni nu m-a sunat. Numele meu este trecut de două ori chiar, dar acum văd că sub celălalt nume scrie o altă adresă. Dar cum se poate ca altcineva să se numească Mathea Martinsen? Eu sunt Mathea Martinsen. Sau poate cealaltă este adevărata Mathea Martinsen. Probabil că ea este. Cu toate astea, simt că fac parte din întreg, după cum zicea Schopenhauer, şi, după ce mă minunez o vreme de tasta cu steluţă din partea de jos a telefonului, reuşesc să formez numărul meu. Am noroc – este ocupat. Se pare că sunt o persoană extrem de ocupată, presată de timp.

Am făcut un pas important în viaţă, dar acum trebuie să mai fac unul. Nu se poate să stai nemişcat, pentru că intri în hibernare, şi cât ai spune „peşte" viaţa s-a şi dus printre degete. Trebuie să sun la biroul de informaţii şi să întreb de Mathea Martinsen din Haugerud, pentru că ei s-ar putea să aibă o statistică despre cei mai solicitaţi şi adoraţi oameni din ţară, topul cu primii zece oameni, iar eu nu pot să stau aici bosumflată doar pentru că nu sunt trecută pe lista lor. Am de gând să acţionez în privinţa asta.

Exersez cu partea superioară a feţei în dreptul oglinzii; întreb de Mathea Martinsen din Haugerud, repede şi încet, emotivă şi indiferentă, cu şi fără breton. La final am replicile învăţate.

Vorbesc tare şi răspicat, ca să se audă până la capătul celălalt al liniei telefonice, şi aici vorbim despre distanţe foarte mari.

— Doriţi să vă transferăm apelul către acest număr?

— Nu, nu! îi strig eu.

— Bine atunci, spune bărbatul, la fel de surprins ca şi mine de strigăte. Îmi dă numărul de telefon, îl scriu în aer şi apoi îl rog să repete ultima cifră. Îl întreb doar ca să mă bag în seamă.

— Vă mulţumim că aţi sunat la noi, spune el.

— Eu vă mulţumesc că mi-aţi răspuns, îi zic eu.

Mai târziu, aproape de începutul Revistei zilei, sun din nou şi cer numărul meu, dar cu voce diferită de data aceasta. După ce eu voi fi murit, angajaţii de la Informaţii se vor necăji şi vor spune: „Vă amintiţi de Mathea, care a stabilit recordul solicitărilor? A fost prima în top zece! Vă amintiţi ce bine o duceam atunci? Puteam chiar şi să dăm petreceri la sfârşit de an.” Astăzi am obţinut ceva, mă gândesc eu în timp ce mut la Einar Lunde. Slavă cerului că nu e rândul lui Jon Gelius. Chiar am obţinut ceva azi, îmi spun din nou, am fost cineva. Mathea Martinsen nu mai poate fi ignorată.

Invitatul zilei este o doamnă în vârstă care primeşte medalie de aur pentru serviciile aduse majestăţii sale, Regele. Timp de o jumătate de veac, zi de zi, fără excepţie, s-a trezit la ora şase, indiferent de vremea de afară, şi-a pus bocancii şi pulovărul croşetat şi a ieşit în

curte, unde avea o mică staţie meteo. Acolo citea valorile meteorologice din ultimele douăzeci şi patru de ore şi pe urmă le raporta Institutului de Meteorologie. Părea să fie un serviciu extrem de important. Montase chiar şi un lacăt mare pe uşa căsuţei care adăpostea staţia, probabil ca să nu fie expusă actelor de vandalism; oamenii beţi care veneau de la cârciumă se puteau pişa în recipientul pentru precipitaţii al staţiei, pentru ca pe urmă să strige: „Mamaie, uite o ploaie acidă!”

Şi acum e la Palat şi primeşte o medalie, iar eu văd cât de multe a realizat această femeie. Este cam cu un an mai tânără decât mine, şi nu e nimeni invitat la emisiunea de sâmbătă pentru simplul fapt că a sunat la Informaţii ca să-şi afle propriul număr. Deodată mă loveşte gândul că poate cei de-acolo au cum să-şi dea seama că eu îmi cer propriul număr. Sunt cea mai mare proastă din lume. Cu chestia asta sigur devin gluma anului la petrecerea anuală a departamentului de Informaţii. Einar Lunde îi zâmbeşte doamnei cu medalia, iar eu nu ştiu ce să mai fac. Tot ce-aş putea face ar fi să compensez cu o altă glumă, aşa că spun bancul cu pijamaua. Dar nimeni nu râde.

„MATHEA MARTINSEN – preaiubita care ne lipseşte enorm”, scriu eu sus de tot pe o coală de hârtie şi subliniez cu ajutorul unui liniar. „Iubită şi blândă, mult şi bine, aşa ne vom aminti de tine. Ne-ai părăsit aşa devreme, şi ne-ai lăsat multe probleme”, continui, şi apoi desenez un unghi de treizeci de grade cu raportorul. Încerc să mă gândesc la ceva plăcut, cum ar fi faptul că sunt membră a asociaţiei pentru construcţia de locuinţe, aşa că o să primesc zece la sută reducere pentru coşciug şi piatra funerară. Dar gândul ăsta mă doboară şi mai tare. Trebuie

să existe ceva de făcut care să nu implice înmormântări sau feluri de mâncare. Scot o nouă foaie de hârtie şi încep să scriu.

3. Creştinează-te! Eu sunt învierea şi viaţa. Cel ce crede în mine, chiar dacă va muri, va trăi. Într-o dimineaţă de Paşte m-am simţit cuprinsă de un sentiment creştinesc, dar cei de la Revista zilei au arătat la ştirile de seară un dulap plin de cranii.

— Ei vezi, de asta nu-mi place mie să mă uit la Revista zilei, a spus Epsilon. Nu vreau să mă expun riscului de a vedea o vitrină cu cranii.

4. Prefă-te că eşti un copac. Am văzut-o pe Yoko Ono la televizor; avea o expoziţie de copaci care creşteau din sicrie. Fără-ndoială că e plictisitor să fii copac şi să nu faci decât să stai acolo nemişcat. Eu ar trebui să ştiu bine, fiindcă şi stau destul de mult înţepenită într-un loc. În ciuda acestui lucru, m-am decis să ies în pădure şi să simt cum e să fii copac – aşa poate că mă voi simţi mai bine decât îmi imaginez.

În drum spre Lutvann îmi iese în cale un câine care se pişă pe un pin. Îi arunc o privire dezaprobatoare şi mormăi câteva cuvinte urâte, apoi merg mai departe şi dau o mică petrecere în sufletul meu pentru că am ajuns din nou în pădure. Recunosc rădăcinile şi pietrele de pe deal, copacii care stau la fel cum au stat mereu. E foarte bine când ai sentimentul că eşti aşteptat de cineva. „Nu păreţi mai bătrâni nici măcar cu o zi”, le spun eu. „Tu arăţi mult mai tânără”, îmi răspund ei „iar bretonul e fantastic.” Brusc

răsare în faţa mea un muşuroi, şi mi se strânge inima de spaimă. Dar apoi ridic privirea, Lutvann e tot acolo, chiar dacă pe sub el s-a construit un tunel în care se scurge apă, iar undeva pe fund se află o bezea făcută din aer şi un Stein care n-a fost în stare să înoate.

Merg mai departe pe malul apei spre locul în care obişnuiam eu şi Epsilon să ridicăm cortul. Aici ne petreceam vara înainte de păţania cu Stein. În curând va fi vară. Mă aşez pe o buturugă şi mi se pare că disting deasupra mea ceva ce aduce a conversaţie.

Nici urmă de pasăre gri care cântă pe ramul înverzit, de partea cealaltă a drumului, am pus gânduri la urzit. Nici urmă pasăre gri şi nici mesteacăn veşnic înflorit, însă vara mi-a dăruit cea mai frumoasă zi, şi paşii aici mi i-a călăuzit.

Vorbesc cu mine însămi, aproape în armonie cu ciripitul păsărilor.

— Îţi aminteşti când ai mâncat licheni după ce ai pierdut un pariu, şi pe urmă ţi-a fost rău o săptămână întreagă? am întrebat eu.

— O săptămână? a răspuns Epsilon. M-am simţit rău câteva luni. Şi nici acum nu mi-a trecut de tot.

Pentru a ne păstra în formă, sau pentru că nu aveam nimic mai bun de făcut, eu organizam gimnastica de dimineaţă pe plajă. Eu eram profesorul, iar Epsilon era elevul îndărătnic şi greu de cap. Dar uneori aveam senzaţia că i se pare distractiv.

— Seamănă puţin cu călăritul, a spus el când l-am pus să-şi rotească genunchii. Putea să fie un tip extrem de ciudat uneori.

— A fost o imagine foarte frumoasă, Epsilon, i-am zis.

— Mulţumesc!

Serile încercam să-l conving să vină cu mine să înotăm goi, pentru că mi se părea romantic, dar a refuzat ideea de fiecare dată, pe motiv că nu are încredere în mediul acvatic. Auzise de un incident cu o meduză. Meduzele pot să muşte şi, chiar dacă eram foarte departe de apă sărată şi de meduze, Epsilon nu voia să rişte nimic. Nu am reuşit decât să-l fac să se plimbe puţin prin apa de la mal, şi ne-am rezumat la atât.

Înainte să adormim, Epsilon îmi citea despre abaterea standard şi intervalul de încredere, în timp ce eu ţineam lanterna. Stingeam lanterna destul de repede, dar Epsilon continua să citească mai departe, la lumina lunii. E minunat să ai pe cineva care te veghează în timp ce dormi.

— Orientare, m-am trezit că-mi spune Epsilon într-o duminică dimineaţă, cred că asta ţi-ar veni ca o mănuşă.

A trebuit să mă ciupesc de mână.

— Dar nu ţi-e teamă că m-aş putea răni? l-am întrebat.

Uimită, m-am ridicat brusc şi m-am rezemat de tăblia patului.

— Doar ştii că nu are legătură cu sentimentele mele, a spus Epsilon. Dar exact cu asta avea legătură totul.

Clubul sportiv local lipise afişe care anunţau că cei din St. Hansaften vor organiza o competiţie de orientare pentru amatori. În ziua menţionată eram aliniată la start, iar Epsilon stătea pe margine, cu degetul mare în sus. Aşa era el, exagera mereu. S-a dat semnalul de start şi aproape că am intrat în panică din cauza îmbulzelii. Am zbughit-o peste pietre şi mărăciniş, iar punctele de control mi s-au părut semnalizatoare pentru ceaţă. Până să-mi dau seama ce fac am şi văzut linia de sosire şi publicul, care-l aştepta pe câştigător. M-am oprit şi am plecat acasă.

— Am stat acolo o veşnicie, mi-a spus Epsilon când a intrat pe uşă. Se făcuse deja târziu. Ce s-a întâmplat? m-a întrebat el, fără să pară deloc neliniştit, ci mai degrabă iritat.

— Păi asta tu să-mi spui, am răspuns eu de pe scaunul din camera de zi.

Apoi a intrat în baie, să se pregătească de culcare. A strigat de acolo:

— Hei! Cine mi-a pus periuţa de dinţi pe pila pentru călcâie?

Stau nemişcată, gândindu-mă la problema cu copacul care se prăbuşeşte în pădure. Dacă nimeni nu-l aude căzând, înseamnă că nici nu a căzut de fapt. Poate că ar fi înţelept să mor fără martori. În timp ce reflectez la această

posibilitate, descopăr că ceea ce crezusem că e o rămurică lângă piciorul meu, e de fapt o broască. Stă perfect nemişcată lângă mine, de parcă ar face parte din regnul vegetal, şi sunt sigură că apelează la şmecheria asta, la fel ca şi mine, din frica de moarte, de spaima de a nu fi mâncată. În mod cert este o festă minunată pe care i-o poţi juca morţii: să te faci de nevăzut.

Cea mai frumoasă zi s-a încheiat, noaptea cea tăcută şi neagră s-a apropiat, o flacără a ars fără strălucire, iar tu înspre lumina munţilor ai urcat.

Începe să se înnegureze, se aprind luminile din oraş şi răsar stelele. Mă gândesc la Epsilon, dar cel mai mult mă gândesc la Laika. O numiseră Creaţa Mică şi Gândăcel şi Lămâiţă, dar au trimis-o departe, într-o rachetă care n-a fost proiectată să şi aterizeze. În zilele noastre e de-ajuns să inventezi un slogan pentru ciocolată, că ai şi primit şansa de a zbura în spaţiu, şi am citit că dacă cineva merge în spaţiul cosmic şi se întoarce după un timp, va fi mai tânăr decât cei pe care i-a lăsat în urma lui pe pământ, fiindcă timpul este relativ. Tot aşa cum o zi cu Epsilon nu este la fel ca una fără el.

Mi-am croşetat o pălărioară vişinie cu un model superb cu găurele. M-am gândit că poate prinde bine pentru aerisire acum, primăvara. O pun pe cap şi mă simt ca un merişor în zăpadă; mă întreb dacă sunt vizibilă de pe lună. Eu şi zidul chinezesc.

Prima întâlnire pe care Epsilon şi cu mine am avut-o cu vecinii a fost mult peste aşteptările noastre. Dar pe urmă am dat nas în nas cu mama lui June când eram singură, şi

atunci s-a petrecut ceva, n-aş putea spune exact ce. Am găsit de cuviinţă că trebuie să salut, pentru a da impresia că sunt o persoană agreabilă. În fond, trebuia să convieţuim unii lângă alţii, doar cu un perete subţire între noi. Mă aşteptam să-mi răspundă la salut şi pe urmă să ne vedem fiecare de ale sale, şi m-a cuprins neliniştea când am priceput că stă acolo încercând să mai găsească ceva de spus. După ce am privit-o răbdătoare preţ de o mică eternitate, m-a întrebat cum îşi revine şoldul luxat, deşi abia cu o zi înainte îi spusesem că situaţia e critică. M-am prins cu mâna de şoldul opus şi m-am aplecat înainte. Am crezut de cuviinţă că e frumos să-i şoptesc secretul la ureche, şi astfel să creez o legătură între noi. M-am oprit însă la jumătatea mişcării, ca să-i dau şi ei şansa să se aplece înspre mine şi să ne întâlnim la mijloc. Mi s-a părut că întrezăresc o oarecare împotrivire, dar am încercat să nu o iau personal. Am coborât tonul vocii, în caz că cineva ar fi tras cu urechea.

— Cred că e posibil să fie ceva...

Am făcut o pauză de o secundă, pentru că mă simţeam uşor jenată, şi apoi am şoptit cât am putut de încet:

— Psihic.

Nu mi-a răspuns nimic, doar m-a privit ca şi cum i-aş fi zis o glumă proastă. Am perceput zâmbetul ei dubios ca pe o capcană. Privind în jur, încercam să găsesc o scăpare sau un alt subiect de discuţie. N-a trebuit să caut prea mult.

— Apropo de psihic, am spus eu, simţindu-mă uşurată că pot face fără dificultate trecerea către o nouă temă în care

să mă simt în siguranţă şi arătând cu capul spre uşa din capătul holului. Ştiai că este schizofrenic?

— Dar nu este, a spus ea.

— O, ba da, am contrazis-o eu. Am auzit mai multe voci în apartament.

La magazin trebuie să caut mult timp ca să găsesc dulceaţă la tub ca aia pe care o văzusem la televizor. Nu mă întreabă nimeni dacă am nevoie de ajutor. Se pare că nici dacă aş fi fost vizibilă de pe lună n-aş fi avut cine ştie ce avantaj. Când în sfârşit găsesc raftul corect, iau repede două tuburi. Mă uit puţin în spate înainte să vâr un tub sub un braţ şi unul sub celălalt. Doamne Dumnezeule, unde vor duce toate astea? mă gândesc în drum spre casele de marcat.

Mă duc automat la casa la care stă fata. Îşi umezeşte degetul cu limba şi răsfoieşte ziarul. Aud cum îmi zvâcnesc tâmplele, aud cum îmi scârţâie pantofii pe pardoseală şi aud o voce de om bătrân care spune „bună dimineaţa” pe un ton foarte scăzut. Îmi dau seama că sunt eu.

Fata nu răspunde, şi într-o clipită am şi trecut de ea. Nu porneşte nicio alarmă şi afară totul este ca de obicei, toţi se comportă de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. În drum spre parcare nu mă pot abţine şi mă uit de sus la mămicile cu copil în cărucior, pufnind dispreţuitor spre porumbeii cu feţişoară păsărească.

Åge B este la locul lui în pădure, şi de data asta are şi banana cu el. Omul ăsta e un mister. Măcar de-ar fi fost un exhibiţionist, sau ceva de genul ăsta. Îmi storc creierii încercând să pricep de ce stă toată ziua pe marginea drumului. Sigur că nu e ferit de primejdii, pentru că sunt multe căpuşe şi mulţi indivizi dubioşi care mişună prin zonă. Dar poate că el a priceput nişte chestii care mie mi-au scăpat. El nu mă observă până nu-i spun:

— Iată-mă!

Şi chiar şi aşa trebuie să mă caute cu privirea înainte să se uite fix la mine. Aştept să-mi facă vreun compliment pentru pălărioara cea nouă, dar el mă întreabă doar cât este ceasul. Prin urmare, nu apuc să-i spun nimic din tot ce i-aş fi putut spune. Nici nu am cuvinte să spun cât de obosită sunt. Dar nu e din vina lui Åge B, aşa că-i spun cât e ceasul.

Când ajung acasă, sfârşesc prin a mânca pâine cu dulceaţă de căpşune fără căpşune, pentru că din tub curge doar o pastă dezgustătoare. Încerc să mă mulţumesc cu ce am. Şi astfel se demonstrează că dacă eşti mulţumit de tine, atunci nici Dumnezeu şi nici ceilalţi nu au de ales şi trebuie să fie mulţumiţi de tine. Îmi dau seama că pentru asta nu trebuie nici să fac înconjurul lumii şi nici să fac carieră, şi dintr-odată nu mă mai simt grea ca plumbul. Poate mai degrabă ca argintul. Argintul nu înseamnă înfrângere.

— Eşti un învingător, i-am spus lui Epsilon, pentru că arăta foarte deprimat. Şi ei ştiu asta!

Am pus ultimul cearşaf în coşul de rufe şi am prins cârligul de o mânecă a cămăşii lui Epsilon.

— Sunt conştienţi de faptul că eşti mult prea inteligent pentru postul ăla, că munca ar deveni prea puţin provocatoare pentru tine, că ai începe să te plictiseşti, că poate o să-ţi dai demisia înainte ca ei să apuce să-ţi dea un post mai bun decât cel care e disponibil acum.

— Nu mai am mintea la fel de ascuţită, a răspuns Epsilon. Memoria a început să mă lase.

I-am îndreptat cărarea şi i-am zis:

— Aminteşte-ţi că tu m-ai învăţat tot ceea ce ştiu.

Epsilon părea atât de trist.

— Pe cine întreb eu ori de câte ori nu mai ştiu câte laturi are un triunghi dreptunghic?

Epsilon a zâmbit uşor, luând coşul cu rufe.

— Pe tine te întreb, i-am spus eu, încolăcindu-mi mâna în jurul braţului său, deşi era plin de cârlige de rufe. Apropo, eşti foarte chipeş, i-am zis.

Şi nu încercam să fiu drăguţă, o spuneam din convingere.

La televizor se difuzează un program despre limbă, şi invitat e cel mai priceput norvegian în rostirea cuvintelor de la coadă la cap. Totul a început când a descoperit ce poate ieşi din cuvântul „dop”. Pe urmă nu s-a mai putut

opri. Moderatorul emisiunii îl întrebă dacă-i permite să-l pună la încercare, iar campionul Norvegiei răspunde că se poate, bineînţeles.

— Atunci începem cu un cuvânt care nu este prea lung, mai exact cuvântul „palindromuri”.

Se aud nişte sunete neinteligibile din gura campionului naţional, şi sunt impresionată de cât de repede rosteşte cuvântul pe dos.

— Dacă tot suntem la televizor, spune prezentatorul emisiunii, avem posibilitatea să derulăm înregistrarea cu ce ai rostit şi să o ascultăm de la coadă la cap, ca să vedem dacă într-adevăr ai rostit „palindromuri”.

Dar iese cu totul altceva. Moderatorul emisiunii e vădit stingherit, dar campionul naţional pare la fel de mulţumit de sine ca întotdeauna.

Mă ridic de pe scaun şi mă duc la baie. Scot o rolă nouă de hârtie igienică şi o încep fără să rup nici cel mai mic colţişor din primul pătrat de hârtie. Cu toate astea, nu simt decât un gol imens în timp ce stau şi mă holbez la pardoseală, cu un sul de hârtie igienică într-o mână şi o poezie nemţească în minte:

Ich weiß nicht, was soll es bedeuten

Daß ich so traurig bin;

Ein Märchen aus alten Zeiten,

Das kommt mir nicht aus dem Sinn.[13]

— Demonstraţiile matematice nu ne arată doar că ceva este adevărat, ci spun şi de ce este adevărat, mi-a spus Epsilon.

Nu voiam să-l ascult.

— Mathea, mi-a spus el când a intrat pe uşă, dar exista ceva ciudat în felul în care îmi rostise numele, de parcă ar fi repetat totul de câteva ori. Apoi a continuat într-un mod la fel de mecanic: Te rog să stai jos la masa din bucătărie.

Şi pe mine m-a apucat tremuratul, fiindcă stăteam deja la masa din bucătărie.

— Ştii că nu înţeleg nimic din toate acestea, i-am spus eu privind cele două cercuri pe care mi le desenase pe hârtia din faţa lui.

— Nu este atât de înfricoşător pe cât crezi. Este doar o sistematizare de bun-simţ.

— Epsilon, am spus iar, dar m-a întrerupt.

— Tot ce trebuie să faci e să începi cu ceva care-ţi este cunoscut şi apoi să desenezi un şir de deducţii logice pentru ceea ce doreşti să demonstrezi. Fiecare pas din demonstraţie trebuie să fie suficient de clar, astfel încât toţi să vadă că este corect.

---

[13] „Habar n-am de ce sunt trist, / şi nici ce înseamnă asta, / un basm din trecute timpuri / mă bântuie ca năpasta” (germ. în original).

Totul se petrecuse treptat, începând din ziua în care June a fost luat în armată. Tatăl lui şi contabila se împăcaseră bine cu schimbarea, dar deodată mama lui s-a trezit singură în apartament, neavând pe nimeni care să-i mai cumpere câte ceva.

— Trebuie să mănânce, mi-a spus Epsilon.

— Dar nu-i nicio grabă, i-am spus. Omul poate să reziste săptămâni la rând fără mâncare, atâta timp cât are apă, iar ea are robinet. Epsilon nu părea convins, aşa că am continuat: În plus, nici nu ştiu ce anume îi place.

— Ai putea s-o rogi să-ţi facă o listă de cumpărături, a sugerat el.

— În niciun caz n-am să fac aşa ceva! Asta înseamnă depăşirea limitei admise! am răspuns eu.

Apoi am dat uitării întreaga discuţie.

Câteva săptămâni mai târziu. Epsilon nu era acasă. Îl întrebasem:

— Ce Dumnezeu aveţi de lucru într-o zi de sâmbătă?

— Ar putea avea nevoie de mine, spusese el, de parcă eu n-aş fi avut nevoie de el.

Planurile pe care le făcuserăm pentru noi se duseseră pe apa sâmbetei cu totul, aşa că a trebuit să improvizez. Ştiam foarte bine că în zilele de sâmbătă pot fi mai mulţi oameni afară decât într-o zi din săptămână, şi cu toate

astea ceva îmi spunea să merg la magazin. Cu inima strânsă, mi-am căutat geanta. Deodată, mi-a trecut prin minte că aş putea să mă întâlnesc cu mama lui June, şi mi-am făcut cruce. Oare ce i-aş fi putut spune după atâţia ani?

Dar nu cu mama lui June m-am întâlnit accidental, ci cu Epsilon. Ştia că nu fac niciodată cumpărături la finele săptămânii, şi iată-l la raionul de conserve. Nu mă aşteptasem să-l văd acolo, întrebându-se ce i-ar plăcea mamei lui June să mănânce. Nici n-a prins de veste că m-am întors brusc după ce l-am zărit din spate şi că am pus coşul jos. Am făcut stânga-mprejur şi am plecat, tot gândindu-mă dacă a fost într-adevăr la serviciu.

Acasă m-am apucat de tricotat şi am aşteptat. Se produc atâtea zgomote într-un bloc! Desluşeam zgomotul apei care se scurge prin ţevile din vecini. Dar cu cât mă străduiam mai mult să nu mai ciulesc urechile, cu atât mai tare mi să părea că aud vocea lui Epsilon. M-am decis pe dată că trebuie să acţionez în vreun fel, să găsesc o soluţie. Dar când într-un final Epsilon a apărut acasă după ce croşetasem o bentiţă şi jumătate, deja planificasem toată discuţia.

— Putem să ne mutăm, dacă doreşti cu tot dinadinsul, i-am spus.

— Dar nu vreau să mă mut, a răspuns Epsilon.

Vorbele lui m-au dezamăgit puţin.

— Dar refuz să ne mutăm în Svalbard, am spus eu, fapt care a condus discuţia într-o altă direcţie faţă de cea pe

care o planificasem iniţial. Am continuat: Urşii polari pot da dovadă de multă şiretenie. Sunt cu totul şi cu totul albi, exact ca zăpada.

Epsilon îşi freca tâmplele, iar eu simţeam cum devin tot mai încordată.

— Dar au botul negru, şi trebuie să şi-l acopere cu labele atunci când se apropie de pradă.

— Despre ce vorbeşti, Mathea? m-a întrebat Epsilon.

— Totuşi, nu aş avea niciun motiv să mă tem, am continuat, pentru că nu e nevoie să fii mai rapid decât urşii polari. Nu trebuie decât să fii mai rapid decât tovarăşul tău.

Na-ţi-o pe-asta! Acum avea la ce să se gândească.

Într-o zi, Epsilon nu s-a mai întors acasă de la serviciu. Îl văzusem de la fereastra din bucătărie cum intră în bloc, i-am numărat paşii care urcau treptele şi trebuia să ajungă până la etajul doi. Într-un final m-am dus la vizor. Stătea acolo, între uşa noastră şi uşa mamei lui June, şi se uita în jos pe trepte. M-am grăbit să deschid:

— Bine-ai venit acasă!

Epsilon a devenit tăcut ca un mormânt, şi de ziua lui l-am întrebat ce-l preocupă. Am crezut că e vorba de budinca de casă pe care o pregătisem, dar s-a dovedit că era vorba de problema Monty Hall. Problema se bazează pe o emisiune americană de televiziune în care concurenţii pot alege o uşă din trei. În spatele a două uşi se află două capre, iar în spatele celei de-a treia se află o maşină. După

ce concurentul a ales o uşă, gazda emisiunii deschide o altă uşă dintre cele trei, îndărătul căreia se află întotdeauna o capră. Concurentul este mai apoi întrebat dacă doreşte să rămână la opţiunea iniţială sau vrea să schimbe uşa pe care doreşte să o deschidă.

M-am uitat neîncrezătoare la Epsilon.

— Bine-nţeles că trebuie să rămână la prima uşă, la cea pentru care a optat iniţial, i-am spus eu.

— De fapt, m-a contrazis Epsilon, ar trebui să schimbe uşa aleasă. Probabilitatea ca cineva să aleagă uşa corectă de la bun început este 1 / 3, şi la fel de mare e riscul de a pierde dacă schimbă uşa. Probabilitatea ca el să nu aleagă uşa corectă de la început este de 2 / 3, caz în care el ar câştiga dacă ar face schimb de uşi. Prin urmare, concurentul ar trebui să schimbe opţiunea iniţială pentru că are două şanse din trei să câştige.

— Ce vrei să spui de fapt cu „a câştiga”? l-am întrebat eu.

— Să aleagă maşina, a spus Epsilon.

— De ce?

— Imaginează-ţi că eşti liber să mergi oriunde-ţi doreşti, a zis Epsilon.

— Dar concurentului nu-i plac caprele? l-am întrebat eu, băgându-l în ceaţă. Tuturor le plac caprele, am adăugat.

— Mda, poate, a spus el.

— Deci prima dată concurentul a ales una dintre uşile în spatele căreia se află o capră? l-am întrebat din nou.

— Mda, presupun că da, a răspuns el ezitant.

— În cazul ăsta, trebuie s-o păstreze, am decretat eu, pentru că altfel dovedeşte că este lipsit de onoare.

Privirea lui Epsilon era pierdută în depărtări.

— Mai vrei budincă? l-am întrebat.

Deodată a sărit în picioare de pe scaun, ţinând în continuare furculiţa în mână. Am mers după el în camera de zi, pentru că nu mai puteam să suport.

— Ce se întâmplă cu tine, Epsilon?

S-a oprit. Mi-a spus că nu ştie, dar eu ştiam că minte. Stăteam amândoi, faţă-n faţă, privirea lui a întâlnit-o pe a mea, apoi a coborât spre podea.

— Ştiam eu, i-am spus, ştiam că minţi.

Epsilon a dat din cap.

— Aşa este, a recunoscut el.

— Warum? l-am întrebat. Faci totul să fie atât de dificil.

— Nu ştiu... Orice aş face, nu este bine.

Nu plângea, şi nu pricepeam de ce nu plânge.

— Port o durere atât de mare în mine, a zis, dar mie mi-a făcut impresia că e distant şi că nu mai e de recunoscut.

Brusc, şi-a dus la piept mâna în care nu ţinea furculiţa.

— Aici! a zis el, iar eu mi-am dat ochii peste cap. Şi fac lucruri de care nu sunt conştient...

— Dar ceea ce faci tu înrăutăţeşte situaţia, i-am retezat-o, aproape izbucnind în plâns.

Apoi m-am dus ţintă la el, i-am smuls furculiţa şi am dat cu ea în perete cât am putut de tare, dar nu atât de tare pe cât aş fi vrut. Epsilon părea înspăimântat. Mă simţeam de parcă întreg corpul refuza să mă mai susţină, umerii mi-au căzut, genunchii mi s-au înmuiat ca şi cum aş fi fost o păpuşă atârnată de o sfoară din tavan. Am început să plâng cu sughiţuri. Ezitant, Epsilon şi-a ridicat mâinile spre mine, şi am crezut că mă va îmbrăţişa, dar nu asta a făcut. M-a mângâiat doar cu grijă pe braţe:

— Haide, haide.

În noaptea aia am visat că Epsilon rosteşte numele ei şi că eu îl strig pe al prezentatorului Einar Lunde, drept răzbunare. Dar şi mai rău a fost că în vis eu stăteam pe un scaun cu o păpuşă în poală, în timp ce arătam înspre Einar şi ziceam: „Uite, tata este la televizor.”

În ziua următoare aproape că nu ne-am vorbit. Niciodată nu ne mai certaserăm în halul ăla, şi niciunul dintre noi nu ştia ce să facă. Nu peste mult timp ne ocoleam reciproc. Epsilon stătea de cele mai multe ori adâncit cu nasul într-o carte, în timp ce eu mă uitam pe fereastra de la bucătărie şi visam cu ochii deschişi cum mama lui June împreună cu Epsilon şi cu mine mergem cu sania. Ea dispărea în fundul

prăpastiei pentru totdeauna, cu ajutorul lui Dumnezeu sau cu al meu.

S-a schimbat anotimpul şi Epsilon a început să se comporte din ce în ce mai ciudat faţă de mine. Mi-a povestit la un moment dat că mama lui June a început să iasă din casă.

— De ce? l-am întrebat eu, ştiind că va trebui să fiu extrem de atentă cu vizorul înainte să pun piciorul afară.

Epsilon nici măcar n-a încercat să mă asigure că a întâlnit-o întâmplător.

— Are nevoie de ceva nou în viaţa ei, a spus el.

— Altceva în afară de conserve? am spus eu, dar el nu s-a prins unde bat.

Apoi s-a întâmplat ceea ce, mai devreme sau târziu, trebuia să se întâmple. În timp ce urcam scările din spălătorie, am auzit paşi în spatele meu, şi mi-am dat seama imediat că e mama lui June. Ar fi trebuit să fug, dar simţeam nevoia să o văd. M-am oprit atât de furioasă, încât aproape că mi s-a făcut rău când m-am întors înspre ea. Era frumoasă, mult mai frumoasă decât îmi aminteam eu. Dar era mai mică decât mine, aşa cum stătea, cu câteva trepte mai jos. Dacă ar fi vrut să mă privească în ochi, ar fi trebuit să-şi dea capul pe spate. Mi-am spus că n-o poate face. Mi-am imaginat că în anii optzeci, a dat peste ea o maşină şi a lăsat-o cu gâtul sucit. Şi nu puteam vorbi cu ea dacă se uita fix la buzunarele mele. N-am mai stat pe gânduri, m-am întors şi am luat-o la goană cât de

repede am putut pe trepte în sus. M-am strecurat rapid în apartament.

June s-a întors din armată bărbat. Era în stare şi să-şi facă patul şi să împuşte pe cineva – asta se putea citi în ochii lui. Şi mama lui June se schimbase complet în acel an, în care pentru mine singurul eveniment important fusese dislocarea şoldului.

— Acum s-a înscris la curs, a spus Epsilon aproape lăudându-se, de parcă ar fi fost meritul lui. La antreprenoriat.

— Dar nici măcar nu poate să-l pronunţe pe R, am ripostat eu.

— Da, nu-i aşa?! a făcut Epsilon. Acum e ca o locomotivă, nimic n-o mai poate opri.

Epsilon a arătat spre cele două cercuri pe care le desenase, unul în jurul celuilalt.

— Putem să numim cercul mare E şi pe cel mic M, a spus el, şi atunci putem spune că E face parte din M.

— Nu există nimic din M în afara lui E? l-am întrebat. Epsilon se uită la mine şi apoi la desen.

— Nu văd... nu văd asta, a spus el, cu o voce care-mi era străină.

Dar apoi, cu mâna tremurândă, a început să deseneze un al treilea cerc, departe de primele două. Nu voiam să

privesc într-acolo, aşa că m-am uitat la cercurile M şi E. Linia celui de-al treilea cerc se apropia de marginea cercului E. Îmi doream din suflet să-l rog să înceteze, dar ştiam că nu e de-ajuns. Am privit cercul cel mare care-l încadra pe cel mic, ochii mi s-au umplut de lacrimi şi abia mai desluşeam obiectele din jurul meu, dar în momentul acela am înţeles.

— Epsilon, a zis eu, în timp ce el desena în continuare al treilea cerc. Asta nu înseamnă că non-E face parte din non-M?

În momentul acela, înainte ca cele două cercuri să se fi intersectat, s-a oprit.

Nu mişc un deget, stau pe scaun de câteva zile şi abia dacă observ cele două muşte care se împerechează pe genunchiul meu stâng. Încă mai am pălăriuţa pe cap şi bodogănesc versuri în germană, întrebându-mă de ce mi-e sufletul atât de amar.

Îmi adun toate forţele care mi-au mai rămas ca să mă duc la raftul cu cărţi. Scot enciclopedia şi caut litera B, pentru că adesea, dacă lămureşti un lucru, atunci găseşti explicaţie şi pentru altele, din alte domenii. Citesc despre banană. Aici scrie că, deşi în realitate bananierul arată ca oricare alt copac, de fapt este o plantă care nu face decât flori fără organe de reproducere şi fructe fără seminţe. De aici rezultă că bananierul nu trebuie fecundat şi nu joacă niciun rol în formarea plantelor, iar după ce i-au căzut fructele, bananierul moare. Datorită acestui ciclu biologic lipsit de semnificaţie iubea Buddha bananierul – pentru că el simbolizează zădărnicia întregii vieţi pământeşti.

Mă identific cu bananierul nu doar pentru că sunt gârbovită, ci şi pentru că am înflorit fără organe de reproducere şi am rodit fără seminţe, ceea ce, după cum spunea Buddha, înseamnă că nu am niciun rost. Şi cred că n-a greşit când s-a referit la lipsa de speranţă a tuturor activităţilor pământeşti. Am furat din magazin, i-am spus lui Åge B cât e ceasul, am îngropat o capsulă a timpului, am copt chifle, am pornit plita electrică, am încercat să-mi planific propria înmormântare şi m-am străduit puţin să fiu copac. Şi, cel mai greu dintre toate, am folosit telefonul – ceea ce e deja prea de tot pentru mine. Cu toate astea, iată că stau în apartament şi mi-e la fel de teamă să trăiesc pe cât mi-e teamă să mor. Tot Buddha spunea că totul este doar suferinţă. Dacă aş fi fost credincioasă, aş fi fost buddhistă; iar dacă aş fi fost un fruct, aş fi fost o banană.

Las din mână enciclopedia şi mă duc să mă aşez la masa din bucătărie. Hamsun zice că nimic nu se compară cu suflul vieţii, şi mi-aş dori ca cineva să sune la uşă, chiar dacă ar face-o doar ca să o ia la sănătoasa pe urmă.

Demult, când căruciorul lui June stătea pe palier, nişte fetiţe au sunat la noi într-o dimineaţă.

— Putem să avem grijă de Niels? au întrebat ele plimbându-şi privirea de la plăcuţa cu numele la mine.

— Este la serviciu, am spus eu.

Chicotind pe seama încurcăturii făcute, au privit din nou plăcuţa cu numele.

— Dar Stein? au spus ele.

— A murit, le-am zis.

Ar fi frumos să mai dea o spargere în apartament. Aşa, când cei de la Gallup o să întrebe când am avut ultima oară pe cineva în vizită, aş putea să spun că nu a fost chiar aşa de demult.

Ne-au furat televizorul şi Anuarul de Statistică al Norvegiei, Prima ediţie, anul 1880, unde puteai citi că „în regat sunt înregistraţi 4.568 de nebuni (exceptând idioţii)”. Epsilon şi cu mine fuseserăm plecaţi în vacanţa de vară şi tocmai ieşeam fredonând din pădure, dar atmosfera idilică a fost curmată brusc când am ajuns acasă, pentru că ne-am dat seama imediat că ceva nu e în regulă.

— Cineva a forţat uşa, a spus Epsilon.

— Cineva ne-a luat televizorul, am zis eu.

— Oare n-au văzut biletul pe care l-am lăsat în uşă? s-a întrebat Epsilon.

El scrisese „Avem alarmă” pe un bilet, fiindcă toate statisticile arătau că nu alarma e cea care împiedică spargerile, ci iluzia că există o alarmă.

— Şi ce dacă nu suntem perfect cinstiţi, am spus eu în timp ce agăţam biletul sub plăcuţa de bun-venit.

La prima vedere, s-ar fi zis că nu luaseră nimic altceva decât televizorul şi puţinele obiecte de argintărie pe care le aveam.

— Slavă cerului! a exclamat Epsilon.

— Important este că ne avem unul pe celălalt.

Dar cu toate acestea, am privit cu alţi ochi acuarelele pictate de mine şi colierul de perle făcut de mână, care zăceau la vedere pe noptieră. Epsilon părea extrem de stăpân pe situaţie, dar asta a ţinut doar până când a observat spaţiul gol din bibliotecă. S-a prăbuşit pe cel mai apropiat scaun. Din fericire, râsul meu sună la fel ca plânsul, aşa că Epsilon nu a intrat la bănuieli.

A fost drăguţ că ne-au spart locuinţa. Aveam despre ce să vorbim. Eu una, am vorbit despre spargere câţiva ani, iar după ce s-a mai calmat, Epsilon a reuşit şi el să spună ceva despre păţania noastră.

Chiar dacă nu am chef să ies afară, pot oricând să deschid fereastra. Sunt dureros de conştientă de briza uşoară care vine dinspre Åge B atunci când suflă spre mine. Aş putea şi eu să suflu spre cineva, altcineva în afară de Epsilon, pentru că probabil ar fi minunat să însemn ceva pentru cineva. Pentru binele meu. Dar în ultimele zile nu am fost în stare să iau nici ziarul de pe preşul de la intrare. Ziarele se adună în teanc în faţa uşii, şi mă întreb oare cât timp le va lua celorlalţi până să-şi dea seama că poate am murit.

Ca un apropo, după ce închid fereastra şi mă mut în camera de zi, la televizor arată un bărbat care spune că poate să comunice cu morţii.

— Dar unde sunt ei acum? întreabă moderatorul.

— Unde este internetul? îi răspunde bărbatul.

Einar Lunde vorbeşte din nou despre tot ceea ce s-a întâmplat recent. Apoi, meteorologul de serviciu povesteşte despre furtuna Mary, care se îndreaptă înspre coastă. Ştirea mă loveşte ca o scatoalcă peste ureche. Cu siguranţă sunt mult mai rapidă decât Mary. Acum ştiu ce am de făcut. Nu există nicio altă scăpare. „Mary, Mary, Quite Contrary”, îmi zic îndreptându-mă către dormitorul gol.

Mă duc la întâlnirea de la centrul de bătrâni – e ultimul punct de pe listă. Opresc la ultima staţie dinaintea morţii, şi mă voi arăta acolo. Aşa împuşc doi iepuri dintr-o lovitură. Asta nu rimează. La o primă vedere, s-ar putea crede că rimează, dar nu. Încerc să-mi ţin nervii sub control. Mănânc dulceaţă direct din tub şi citesc anunţurile cu decese, deşi mintea îmi stă la alte lucruri.

Iau un scaun din bucătărie şi-l duc în baie, mă caţăr pe el şi stau acolo mult şi bine, uitându-mă la imaginea reflectată în oglindă. Simt că-mi lipseşte ceva, în afară de cei şapte dinţi.

În dormitor caut pe pipăite aluniţa printre lenjeriile de pat şi într-un final o găsesc. O fixez cu salivă deasupra buzei de sus şi mă duc din nou la scaunul din faţa oglinzii. N-am înţeles niciodată de ce îi spunem neg dacă e pe spate şi „semn de frumuseţe” dacă se află deasupra buzei. Dar acum îmi dau seama de ce.

Mă dau cu parfum în punctele în care se simte pulsul şi apoi mă îndrept spre hol, ca să-mi pun pălăria. Mă îmbrac cu jerseul nou croşetat. După ce mai stau puţin pe gânduri, îl închei strâmb la nasturi. Mă simt foarte isteaţă,

şi e încă dimineaţă. Asta a rimat. Trec peste teancul de ziare de pe preşul de la uşă.

Mă opresc în faţa avizierului ca să recitesc anunţul despre întâlnirea de astăzi – vreau să mă asigur că n-au scris ceva cu litere mici.

Ceilalţi bătrâni care se vor prezenta la întâlnire sigur sunt tineri şi radicali în comparaţie cu mine. Aş putea fi cea mai în vârstă dintre toţi. Rareori este bine să fii cel mai în vârstă. Cel puţin în lumea occidentală.

Âge B nici acum nu observă pălărioara şi jerseul cel nou, chiar dacă sunt vizibilă şi de pe Marte. Mă uit lung la el şi mă gândesc cum se face că autobuzele funcţionează, că este mâncare în magazine, că Revista zilei este întotdeauna la ora fixă şi că lumea merge înainte cât de cât. Dar las gândurile astea deoparte şi-mi continui drumul. Dau cu ochii de bătrânul în scaun cu rotile pe care l-am depăşit în urmă cu câteva zile; sigur merge şi el la întrunirea de la centrul bătrânilor. Îmi pare atât de însingurat – mult mai însingurat decât mine şi mult, mult mai mărunţel, dar se poate să fie şi din cauză că se află la mare distanţă. Îl ajung repede din urmă şi-l depăşesc; dac-aş merge în urma lui, oamenii ar putea crede că suntem împreună. Dacă am noroc, omul din scaunul cu rotile va crede şi el asta. Mai că-mi vine şi mie s-o cred.

La centrul de bătrâni nu apuc să-i sar în ajutor să intre pe uşă – diferenţa dintre timiditate şi lipsă de consideraţie este infinitezimală. Intrăm în recepţia plină de pălării şi sacoşe cu roţi. Prin uşa întredeschisă din faţa noastră aud voci care încearcă să acopere bipăitul aparatelor auditive. Chiar dacă sunt sătulă de mochetă verde şi tapet maro,

îmi este dor de ele în clipa asta, pentru că ştiu cum să mă comport în preajma lor, dar habar n-am cum să mă comport într-o încăpere plină de oameni. Închid însă ochii şi calc pe urmele omului cu scaun cu rotile.

— Iată-l pe Rolf, zice cineva.

— Stai lângă noi, Rolf, se aude o altă voce.

Deschid din nou ochii şi văd că arată complet diferit decât afară, când era singur în scaunul cu rotile. Sunt pe punctul de a face cale-ntoarsă şi vreau să merg acasă ca să-mi planific moartea, dar o angajată cu pantaloni verzi închide uşa în spatele meu.

— Acum trebuie să vă aşezaţi, pentru că începe show-ul, anunţă ea.

Până la urmă cred că pe anunţul ăla scria totuşi ceva cu litere mărunte.

Există o singură masă la care nu stă nimeni. E plină de acoperitoare croşetate pentru capace de toaletă, huse lucrate manual pentru a disimula sticlele de detergent de vase şi plăcuţe de lemn pe care sunt scrise regulile pentru mersul pe munte. Mă aşez acolo, după ce-mi pun jerseul pe scaunul din faţa mea, astfel încât să pară că nu sunt singură la masă. Mă întreb ce are Rolf Rotile şi eu nu am.

„Show”-ul e făcut de cinci fete pakistaneze îmbrăcate în costume colorate. Povestesc că sunt de la şcoala alăturată, apoi pornesc casetofonul şi dansează pe o muzică necunoscută mie, în timp ce bătrânii aplaudă cu însufleţire. Încerc şi eu să par entuziasmată şi să aplaud,

dar nu-mi ţine figura nici cu una, nici cu alta. Când muzica se opreşte, o doamnă zice:

— Să-i aplaudăm pe indieni!

Dar invitaţia ei trece nebăgată în seamă.

Dau să mă ridic de pe scaun, am încercat-o şi pe asta cu Pakistanul, la ce altceva m-aş mai putea aştepta acum, dar femeia îmbrăcată în verde începe să se plimbe de la o masă la alta cu rulouri şi suc – iar rulourile nu sunt tocmai cele mai rele lucruri. În timp ce stau şi aştept, le privesc pe cele cinci doamne de la masa vecină cum sfărâmă prăjitura cu furculiţa înainte de a o mânca. Dacă mi-aş fi luat punguţa cu dinţi, aş fi avut prieteni mulţi. Asta a rimat. Chiar dacă femeile astea îmi amintesc de câteva casnice pe care le-am cunoscut cândva, aş fi bucuroasă să stau la masa lor, dar vorbesc prea tare şi aud foarte prost, iar eu, pe de altă parte, vorbesc aproape şoptit şi abia dacă mai pot fi observată.

Prefer să exersez cum să mulţumesc pentru desert. Dacă angajaţii îmi spun ceva ce eu nu pricep, pot să mă prefac că nu aud prea bine şi apoi să fac semnul „taur” din limbajul surdomuţilor, ca să dau senzaţia de veridicitate şi să demonstrez că cineva care este surd nu este neapărat şi prost. Mă rog ca angajaţii să nu ştie limbajul surdo-muţilor şi să nu mă întrebe ce culoare are taurul meu, sau dacă are coarne mari. Încerc să dau impresia că mi-e foame, dar când în sfârşit vine cineva spre masa mea, nu o face ca să-mi dea rulouri, ci ca să ia nişte găletuşe de plastic de sub masă.

— A sosit momentul tombolei, anunţă ea cu voce tare.

Chestia asta mă scoate din pepeni!

Bătrânii trec din mână în mână găletuşele de plastic pline de bileţele de tombolă şi desfac bucăţile de hârtie roz, galbene şi albastre, aşezându-le pe masă. Fiecare are un teritoriu bine delimitat, unii îşi pun chiar şi poşetele pe masă drept paravan, pentru orice eventualitate. Pe mine mă preocupă cel mai tare apropierea de pantalonii verzi şi proaspăt călcaţi. Dacă mă înclin puţin într-o parte, desluşesc parfumul discret al detergentului. Mi-ar plăcea să-mi pun capul pe materialul ăsta frumos şi să plâng. Nu ştiu de ce îmi vine să plâng. Doamna spune că extragerea câştigătorilor poate să înceapă.

— Atenţie, toată lumea!

Îmi îndrept spatele. Ea alege de pe masa mea un ştergar brodat şi-l arată mulţimii.

— Norocosul câştigător este... spune ea în timp ce alege un bilet din bol, Z treizeci şi patru, Zimbabwe treizeci şi patru.

După câteva clipe tensionate, un bărbat străveziu scapă un ţipăt, şi mă întreb cum se poate bucura cineva în halul ăsta pentru un ştergar brodat când ştie că e cu un picior în groapă. Se strigă „Burkina Faso patruzeci şi cinci”, şi tot aşa, până când sunt epuizate toate ţările de pe continentul african şi tot calabalâcul este împărţit. Masa din faţa mea e goală.

— Ne-a mai rămas un singur premiu, anunţă doamna.

Obrajii îmi iau foc, pentru că sigur eu sunt cea la care se referă.

— Acest jerseu este absolut deosebit, spune ea după ce îl cercetează cu atenţie. Pare să fie făcut din bentiţe pentru urechi.

Simt că mă scufund treptat, totul în jur e neclar şi apăsător, iar când în sfârşit revin la suprafaţă, îmi trag sufletul şi sunt gata să spun ceva, este prea târziu. Numele câştigătorului a fost deja extras. Imediat vine un bărbat şi anunţă că uşa de la toaletă este închisă de mai bine de o jumătate de oră şi nimeni nu răspunde dinăuntru.

— Poate cineva a făcut infarct, spune cucoana cu biletul câştigător în timp ce-şi îndeasă jerseul într-o sacoşă, şi toţi intră în panică.

Traversez pasajul pietonal cu un ghimpe în inimă. Întotdeauna am crampe dacă sunt nervoasă şi am stomacul gol, pentru că simt cum mi se lipeşte de coaste. Abia acum îmi dau seama că jerseul ăla însemna pentru mine mult mai mult decât aş fi crezut. Îl zăresc iarăşi pe Rolf din spate. Mai slăbeşte-mă şi tu, mă gândesc în sinea mea, pentru că apropierea de el îmi aminteşte de propria inadaptare. Nu pot să nu mă întreb cum de a ajuns el în faţa mea, pentru că nu l-am văzut plecând de la întrunire. Poate că nu s-a simţit bine, poate că cineva a câştigat ochelarii lui la extragerea tombolei.

Picioarele mele se mişcă tot mai repede. Ştiu că asta e ultima mea încercare.

Merg până ajung în dreptul lui şi apelez la toate cunoştinţele mele de inteligenţă socială.

— Mă scuzaţi, ştiţi cumva cât este ceasul? îl întreb eu, dar nu stârnesc nicio reacţie de partea lui.

Ştiu ce-mi trebuie pentru asta. Nu e de-ajuns să fiu Mathea Martinsen, trebuie să devin Einar Lunde; nimeni nu-l poate ignora pe Einar Lunde.

Îl bat pe umăr şi zic:

— Mă scuzaţi că vă deranjez. Sunt de la televiziunea naţională. Îmi permiteţi să vă pun câteva întrebări?

Scaunul cu rotile frânează.

— Care-i treaba? întreabă Rolf.

Mă zăpăcesc cu totul şi nu mai ştiu ce să zic, mă izbeşte deodată gândul că n-are niciun sens să încerc metoda asta, de vreme ce Mathea Martinsen are nevoie de prieteni, nu Einar Lunde. Atenţia pe care am atras-o asupra mea este la fel de lipsită de sens ca şi ciclul de reproducere a bananierilor, dar acum, că Rolf se uită întrebător la mine, nu mai pot sta mută ca un peşte. Singurul lucru de folos pentru Mathea Martinsen în clipa asta ar fi să afle cum se poate împăca cu moartea.

Ridic pumnul drept, care arată fix ca un microfon, şi-l întind înspre el.

— Ein, zwei, ein-zwei, fac eu proba de sunet, lovind uşor microfonul cu arătătorul mâinii stângi.

Ştiu că lui Einar Lunde îi vine mai uşor să comunice cu oamenii decât îmi vine mie şi-mi dreg glasul.

— Te simţi împăcat cu gândul morţii? îl întreb întinzând microfonul spre el.

Rolf se uită lung la mine, făcându-mă să mă simt aiurea.

— O, spune el rotindu-şi privirile în căutarea camerei de luat vederi. Acum înţeleg, adaugă înclinându-se în faţă. În ce priveşte moartea, sunt cât se poate de pregătit, spune el şi râde în microfon, aruncând stropi mici de salivă.

Şterg microfonul cu mâneca rochiei.

— Dar nu ţi-e teamă? insist eu.

— Mi-e mult mai teamă să trăiesc decât să mor, declară el. Începe să nu-ţi mai fie teamă de moarte când eşti ca mine de bătrân.

Nu-l întreb câţi ani are, ca nu cumva să fie mai tânăr decât mine.

— Ca să spun drept, continuă el ideea, abia aştept să dau în primire. Am împărţit tot ce aveam, exceptând lucrurile strict necesare şi, dacă ar trăsni acum aici, aş striga: „Vino şi ia-mă! Sunt gata!”

— Mi-e teamă că o să fii dezamăgit, îl anunţ. Stai chiar lângă un paratrăsnet.

Privirea lui Rolf rătăceşte din nou, apoi îşi drege vocea şi zice:

— Acum trebuie să plec. A trebuit să plec de la azilul pentru bătrâni, unde mă simţeam aşa de bine, ca să ajung la doctor. Am programare. Îmi ia tensiunea în fiecare săptămână. Tensiunea mare este foarte periculoasă pentru noi bătrânii, pricepi tu?

Dar nu mi-e clar decât că ziua de azi a fost prea mult pentru mine. În timp ce ultima mea şansă se îndepărtează în scaunul cu rotile, simt cum mă copleşesc toate. Şi nu pot să plâng. Deci încep să alerg. Îl depăşesc în fugă pe Rolf şi urc dealul spre pădure. În faţa ochilor văd doar pietrişul, dar deodată dau nas în nas cu Åge B. Uitasem cu totul de el.

Mă uit la Åge B, dar el se uită prin mine la copacul din spate.

Aştept să mă întrebe. Norii se adună deasupra noastră, o picătură de apă îmi ajunge într-un ochi şi tot ceea ce-mi doresc este să râd până crăp. Dar nu e deloc de râs; ar trebui să plâng, dar nici asta nu sunt în stare să fac.

Ploaia îmi cade pe ceafă, rochia mi se mulează pe corp şi mă întreb cât de tare te poţi apropia de plâns fără să plângi.

El nu mă întreabă nimic.

— Nu cred că viaţa asta e frumoasă, spun eu, şi-mi continui drumul.

Pe neaşteptate Åge B îmi răspunde:

— Nici nu trebuie să fie frumoasă.

— Cum? spun eu oprindu-mă.

— Cine spune că viaţa trebuie să fie frumoasă...

Dar nu e o întrebare, iar el nici măcar nu se uită la mine.

— Şi n-ar trebui să fie frumoasă? îl întreb eu, foarte surprinsă de faptul că vorbeşte cu mine.

— Nu, spune Åge B. Viaţa trebuie să fie grea.

— De ce aşa? îl întreb eu.

— Pur şi simplu aşa trebuie, răspunde Åge B.

— A, zic eu şi rămân nemişcată.

Chiar dacă nu m-am descurcat la capitolul „frumos”, sigur am excelat la capitolul „greutăţi”. Şi poate e suficient că am făcut tot ceea ce mi-a stat în putinţă.

— Ţi-ai mai revenit acum? mă întreabă Åge B întorcându-se spre mine şi privindu-mă prin bretonul ud.

— Da.

— Bine, zice el.

— Bine.

— Doar ca să ştii... ţi se vede ţeasta, spune el uitându-se la pălărioara mea cu găurele.

În ciuda vremii îngrozitoare şi a zgomotului făcut de oamenii de afară, adorm imediat ce-mi pun capul pe pernă, iar când mă trezesc e deja dimineaţă.

Mă scol din pat şi iau teancul de ziare de pe preşul de la uşă. Săptămânalul Groruddalen e pus cu faţa în jos. Scrie în el că administratorul Leif a reuşit să conducă întreaga comunitate pe drumul spre victorie în concursul „Cea mai frumoasă comunitate din Groruddalen”. Şi eu care m-am rugat noapte de noapte unor zei în care nu cred ca să ieşim pe ultimul loc... Se vor împărţi premii şi Leif îi încurajează pe toţi să se îmbrace în galben, culoarea reprezentativă a comunităţii. Mă gândesc să iau rochia de mireasă de culoarea piersicii, aproape că trece drept galbenă. Din câte văd, premiile se vor acorda astăzi, va cânta şi fanfara – cui i-o plăcea muzica asta? –, apoi vor înălţa steagul galben al comunităţii. Dar noi n-avem catarg pentru steag; fac pariu că Leif habar n-are de asta.

Iau ziarele cu mine în bucătărie, le pun pe masă şi mă uit cu ochii mijiţi la razele de soare proiectate pe geam. Şi văd catargul pentru steag, fix în mijlocul pajiştii. L-au ridicat peste noapte, exact în locul în care am îngropat eu capsula timpului. Un dâmb de pământ proaspăt săpat se înalţă chiar lângă stâlp, şi mă gândesc că mi-am pus numărul de telefon în lădiţa de lemn. E singurul lucru pe care l-am pus în lădiţă.

Răsfoiesc ziarele în căutarea anunţurilor mortuare. Inima ta va dăinui veşnic pentru noi toţi, ochii tăi luminoşi, care transmiteau atâta căldură, acum s-au închis şi s-au stins, toate faptele tale vor rămâne în memoria noastră. Trag linie peste rămâne şi scriu dăinui.

Văd că Else va fi înmormântată la biserica Haugerud, la ora unsprezece. Perfect pentru mine.

Intru în baie şi mă aranjez. Rochia îmi vine ca turnată. Singurul lucru pe care-l iau cu mine este punga de pâine în care ţin dinţii. Înainte să plec de acasă, mă uit prin apartament. Ar fi putut fi mai rău, mă gândesc.

Vecinii mei au început să se adune în jurul catargului, care este atât de înalt încât cred că s-a format zăpadă pe vârf. Oamenii stau şi se uită spre cer în timp ce-l ascultă pe Leif povestindu-le cum a fulgerat de două ori, la un interval de câteva secunde, apoi a căzut o ploaie de aşchii. Mă îndrept de spate şi mă uit: a dispărut vârful catargului, stâlpul e ars complet în partea de sus şi este brăzdat de urma fulgerului pe toată lungimea. Părăsesc mulţimea îmbrăcată în galben şi dispar după colţul blocului. Am culoarea piersicii, şi nimic nu rimează cu piersică.

Intru în biserică. Arată ca o piscină acoperită. Nu întreb pentru cine bat clopotele. Pentru mine bat. Mă aşez în primul, rând pentru că e bine să ai spaţiu. În timpul slujbei mă gândesc la faptul că „înmormântare” se poate despărţi în „mormânt-are”.

Mai mulţi oameni din adunare plâng, şi îi suspectez că nu plâng pentru Else, ci pentru ei înşişi, fiindcă nici nu bănuiesc cât de repede vor fi în postura lui Else. Nimeni nu o invidiază pe Else.

Plâng şi eu.

— Viaţa lui Niels a fost curmată brusc în prima zi în care a ieşit la pensie, a spus preotul. Care este explicaţia acestui fapt? a întrebat el uitându-se spre şirurile de bănci în care nu erau prea mulţi oameni, dar nimeni n-a avut vreo sugestie în acest sens.

Eu eram pe al doilea rând şi mă întrebam cine a fost Niels. Nu mi se părea deloc că preotul ar vorbi despre Epsilon.

Biroului Naţional de Statistică decisese în sfârşit că ce e prea mult strică şi că Epsilon şi cu mine puteam fi tot timpul împreună, zi de zi. Am făcut o plimbare pe o vreme frumoasă, iar când am trecut de o bară de joacă pentru copii i-am spus lui Epsilon că, de vreme ce pământul a început din nou să se rotească, aş vrea şi eu să fac la fel.

— Asta este nebunie, Mathea, a spus Epsilon, nu mai eşti o copilă.

Ştia că glumesc.

— Dar partea cea mai frumoasă când ai ieşti la pensie e că poţi începe să-ţi trăieşti viaţa, i-am spus eu.

— Dar nu-mi amintesc să fi făcut altceva până acum, a ripostat Epsilon.

— Deci nu vrei să încerci?

— Sub nicio formă! a zis Epsilon.

— Dar o să fii eroul meu dacă încerci, i-am zis eu sărutându-l.

— Haide termină, a spus Epsilon, dar nu vorbea serios.

De fapt voia să spună „mai vreau, mai vreau”, aşa că am continuat.

— Barele de joacă pentru copii nu sunt periculoase, am spus eu, după care l-am citat: „Probabilitatea ca noi să murim trebuie să fie mai mică decât ε, unde valoarea lui ε este una infinitezimală.”

Dar Epsilon a continuat să dea din cap. Atunci l-am luat de mână şi niciunul dintre noi nu a mai zis nimic. Ne-am întors către casă. Simţeam briza răcoroasă a primăverii pe chip şi cerul luminos în privire, dar apoi am simţit cum mâna lui Epsilon alunecă dintr-a mea.

— Pentru toate există un timp, a spus preotul. Există un timp potrivit pentru toate lucrurile de pe pământ: naşterea are timpul ei şi moartea are timpul ei, semănatul are timpul lui şi culesul roadelor are timpul lui...

Mă simţeam de parcă aş fi avut două vieţi pe conştiinţă. Trei, de fapt, dacă includeam şi orhideea.

După înmormântare a venit la mine un om şi mi-a spus că e un fost coleg de-al lui Niels. Mi-a întins o pungă de hârtie.

— Asta era în dulapul lui, a spus el. Nu ştiu de ce nu şi-a luat-o când a plecat.

În punga de hârtie erau toate scrisorile de la mine. Majoritatea nu fuseseră deschise.

Acasă m-am întins pe pat şi m-am uitat împrejur, întrebându-mă ce anume mă va secera. Şi mă gândeam dacă ar trebui să las lumina aprinsă sau stinsă. Dar asta n-avea nicio importanţă, pentru că doamna cu coasa putea să mă găsească oricum.

După naşterea, viaţa şi învierea lui Else, îmi iau dinţii şi plec.

Trec prin pădure. Åge B este acolo.

— Scuze, spune el, cât e ceasul?

— Am ceva pentru tine, Åge B, îi zic eu.

Mă gândesc că poate într-o zi nu vei mai avea chef să întrebi oamenii cât e ceasul, şi atunci o să-ţi prindă bine un ceas de mână. Scot ceasul lui Epsilon de la mână. Sigur nu s-ar supăra.

— În plus, ceasul ăsta trebuie întors. Dacă uiţi să-l întorci, se opreşte, şi ca să-l potriveşti vei fi din nou nevoit să întrebi pe cineva. Sau poţi oricând suna la Doamna ceas.

— A scris în ziar că Doamna ceas a murit, spune Åge B.

— Serios?

— N-o mai suna nimeni, răspunde Åge B.

Ţi se pot întâmpla şi lucruri bune, mă gândesc în timp ce-i întind ceasul.

— Nu-i nevoie, spune el.

— Poate ai nevoie, mie nu-mi mai trebuie, îi zic, şi el acceptă ceasul.

— Atunci... mulţumesc!

— Cu plăcere, îi zic. Încă ceva, Åge B, cred că-ţi îngreunezi viaţa mai mult decât e nevoie. Poate că ţi-ar fi mai uşor să renunţi la B şi să fii doar Åge. Åge simplu este foarte frumos.

Åge B nu zice nimic.

— Dar o să-ţi dai tu seama într-o zi ce e mai bine, îi zic, apoi îmi iau rămas-bun şi mă îndepărtez, cu dinţii mei.

Apoi mă îndrept spre Lutvann. Covorul e verde, tapetul e maro, tavanul – albastru. Pe ultimul deal mă opresc, ascult copacii care jubilează, număr până la trei din respect pentru ei şi pe urmă cobor încetişor panta.

Mă aşez cu genunchii în nisip. Deschid punga şi vărs dinţii din ea. Mă gândesc cum de am putut să fiu atât de sigură că gestul meu ar avea vreo însemnătate sau alta. Uneori suntem nevoiţi să conferim noi sens lucrurilor lipsite de sens. De regulă aşa se întâmplă. Netezesc nisipul cu palmele înainte să aşez dinţii. Nu sunt de ajuns de mulţi, dar nu-i nimic – iau cinci pietricele şi puţină iarbă ca să completez unde e nevoie. Îmi scutur mâinile de nisip, mă ridic şi-mi citesc ultimul cuvânt – „Mathea”. Are sens îndeajuns.

Mă uit la Lutvann. Într-o carte am citit că un individ care fusese condangat la moarte a fost întrebat cum îşi doreşte

să fie viaţa de apoi. „O viaţă în care aş putea să iau cu mine amintirile din viaţa asta”, a răspuns el. Mi se pare că a zis-o foarte bine.

Îmi scot rochia de mireasă peste cap şi o întind lângă mine, la poalele dealului. Pe urmă arunc pantofii, ciorapii şi chiloţii într-un tufiş.

Păşesc pe fundul mâlos al lacului, apa e rece, şi-mi trag pălărioara mai tare spre urechi. Nu-mi mai e teamă să mor, mi-e frică doar să nu mor singură, dar pe asta am făcut-o deja. Înaintez cu paşi hotărâţi, nu am nicio ezitare. Mă dor toate oasele deja şi încep să înot.

Pentru că sunt atât de cocârjată, trebuie să mă întorc pe spate ca să-mi ţin capul deasupra apei. Sunt uşoară de tot, înot departe, făcând cercuri mari cu braţele. Mişc picioarele ca o broască. Infinitul plus unu e deasupra mea, iar eternitatea dedesubt. În curând voi fi prea departe de ţărm şi prea departe de insuliţe, iar creierul mi-e atât de îngheţat, că nu mai găseşte nicio rimă – e un cristal de gheaţă. Trebuie să râd şi să plâng, pentru că sunt cea mai amuzantă persoană pe care o cunosc.

Pe urmă nu mai înot. Stau perfect nemişcată, timpul s-a oprit şi în jur totul e încremenit. Pe cer nu văd decât nori care seamănă cu bezelele, iar de auzit, aud doar sirenele de ambulanţă. Se apropie. Fără să inspir, mă întorc pe burtă. Sunt sub apă. E întunecată şi limpede.